

ZALA

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES-TARTALMU LAP.

Szerkesztői iroda: Hova a lap esle-
lemi részét illető közlemények külden-
dők Bajza utcza 4. szám.

Bérmentlen levelek csak ismert ke-
sekből fogadlanak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

nyilittér: petilsora 10 kr.

Külsőhivatlat: Fischer Fülöp könyv-
kereskedése. Ujvárosi h. utca. 513. sz.

Külsőhivatlati árak: Egész évre 8 ft
Félévre 4 ft. Negyedévre 2 ft.

Hírdetmények: 5 hasábol politer
egyszer 7 kr., többszöri hirdetésnél 5
kr. Bélyegdíj 30 kr.

Arverési s egyéb hivatalos hirdeté-
nyek 30 kr. bélyegdíj fölül 100 szóig
1 ft., azontúl minden szóért 1/4 kr.

A Nagy-Kanizsai városi szabadalvú kör, a Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület és Kereskedelmi bank hivatalos közlönye.

MEGJELNIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

A zalma tüz.

(T.) Még eddig nem igen tapasztaltuk más lapnál azt a szokást, hogy mikor valami dolgot titekzatos lepelben, nagy tekintélyek hírdetése alatt ad elő, tehát rendszeren ugy cselekszi, hogy nem nevezi meg a nagytekintélyü titekzatos őrri embert, hanem ezeket írja: „Jelen sorokat egy nagytekintélyü veterán politikustól vagy diplomatától vesszük.” — És azok a sorok aztán rendszeren a kormányt kárhoztató polemizáló cikkek. Mondjuk az ilyen veterán cikkeknek közlését nem igen tapasztaljuk másról mint a „Pesti Napló”,-től, s bizony bizony megszálh bennünket a kétey mindannászor, hogy vajjon az a veterán cikkekzés nem a „P. N.” valamelyik fiók munkatársának tollából kerül ki? „Most, a csángók letelepítéséről szólva szintén egy ilyen veterán cikket” közöl nevezett lap, s nem is mondjuk, hogy nem valami veterán írta, csak annyit mondunk, hogy azt bizony fiatalabb ember is megírhatta volna mert azt kitalálni, hogy a csángók betelepítését illetőleg sem a társadalmánál sem a közvéleményénél sem pedig a kormánynál nem találunk semmi rendszert, azt ugy is tudhatja sőt tudja is a legtöbb ember.

Egy elhúbele balázskodott dolog ez az egész betelepítés és egyéb semmi. De hogy a kormánytól is rendszert követelhesen valaki, azt nem értjük. Mert hát bele volt vonva a kormány ezen betelepítési aktusába? Nyert az országgyűléstől valami meghagyást avagy intézkedést? Azonkívül, hogy Nagy-György kormánybiztos helyet jelölt ki számukra, tör-

tént valam rendszeresebb parlamenti beavakozás? Utasított a kormány akár erre, akár arra? — En legalább nem emlékszem rá, hogy utasított volna. De nem is utasíthatott. Nem utasíthatott pedig azért, (mint a hogy azt már egyszer kifejtettem) mert ezen telepítési mozgalomnak a természete olyan, hogy csak is társadalmi uton lehet neki megtörténni. A kormány igen is nyújthat segédkezt így vagy úgy, amint hogy teszi is, de a dolog élére nem állhat, s akik a kormánytól azt kívánják, hogy a dolog élére álljon, lehetetlenséget kívánnak.

Egyébiránt nem is ebben rejlik a bibi, hanem rejlik a bibi abban a mániában, amelyben mi igen gyakran szenvedünk. Komoly megfontolás és hosszan tartó lelkesedés, szilárd akarat és kitartás helyett mi a legtöbb esetben csak is mániázni szoktunk, az az: retentó hühöval, de hirtelen és sebesen csinálni mindent aztán egyszerre csak abban hagyani.

Csak husz ezer forint kell! — kezdtek kiabálni a lapok, perszé, hogy tele szájjal, — és csángó testvéreink itthon lesznek! — És ezt a huszezer forintot ne tudnák összeszedni? Dehogyan! — Pár hét alatt együtt volt. — Nosza rajta most már el kell menni a csángókért. És mennék uram a csángókért, minden kellő megfontolás, minden rendszer és minden gyökeresebb intézkedés nélkül. Haza is hoznák annyit, a hányra a husz ezer forint elég volt, amde fel lett zaklatva valamennyi, eladta mindent valamennyi, és a kik el nem jöhettek, most sírva, jajgatva, kétségbeesetten, hajléktalanul tördelik kezeikét.

A mániának pedig vége. Most már egyik böles cikk a másikat éri: hogy így a kormány, meg úgy a kormány! Most már aztán csinálja a többit a kormány. Amit ők ellübelebalázskodtak, azt hozza helyre a kormány. A kormánynak ne legyen egyéb dolga, csak azt helyre hozni amit az alarmitrózó lapok a dobbal, réztányérral elrontanak. Föl igaztják a közönséget néhány pillanatra, a közönség neki fog valaminek, az izgalom elmúlik, a közönség a dolgot abban hagyja, — folytassa a kormány! ... Ez mindennel így van! Az a csángótelepítés is el van rontva. Mert inkább maradt volna egy évvel későbbre, de rendszeresen mint így megmondolattalanul és összeviszsa, hogy most senki se tudja mi lesz belőle. A kormány nehéz apparatus ha mozog is, hát hogy itt sürgösen intézkedni ki fog; az nem tudatik.

Válasz

„Katholikusok ébredjetek” című röpiratra.

Ezen cím alatt kibocsájtott röpiratban felel meg egy ország képviselő az ébresztő írójának, oly meggyőző igazság és tárgyilagosa csáfollattal, hogy valóban érdemesnek tartjuk a hozzáak beküldött kis füzet jeles tartalmát 4 közleményben t. olvasóinkkal megismertetni.

Tartalom. Tájékoztul, Pártélet és felekezeti. Parlament és a katolikus képviselők. Protestans kormány-a Tiszakormány? A kath. politika exigenciái és a Tiszakormány. Mi követték tehát mindebből?

Tájékoztul.

Alig érhetné nagyobb szerencsétlenség hazánkat, államiságunk mindenek felett

váló consolidációjának jelen munkájában, mint az egyes vallásfelekezettek között bármely okból provokált viszázkodás.

Es mi sem kockázatlanabb jobban katolikus ügyünket, mint igazi érdekeinknek, rosszul alkalmazott jóindulat, ügyetlen buzgóság, rövidlátás, vagy párt-szenvvedély túlkapásai által való leteretése, a helyes politika báványról.

Megengedem, hogy reményeink, óhaj-tásaink, és az adott tényleges helyzet között egyben-másban nagy a távolság; azt is megengedem, hogy a XIX-ik század katolika egyháza Magyarországon jogai és érdekei integritásának tekintetében nem mindenben áll ott, ahol sz. László és Nagy Lajos egyháza állott.

De nem szabad felednünk, hogy az utóbbi háromszáz év alatt, népünk egy része kivált a kath. hitégyeség kötelékéből, s a magyar államtól megelhetésének feltéteit követelte. Jogokat és szabadságokat tudott kivívni hitelvi és egyházalkotmányra számára, s ezen jogokat, ezen szabadságokat, országos törvények, sértetlen békekötések biztosítékai órzik.

Az egyvállású ország számos felekezetre oszlott, s az egységes vallási politikát, a transactio politikája váltotta fel, az adott viszonyokkal való időnkinti megalkuvás, kölcsönös engedmények árán nyerhető belnyugalomért!

Es az egyes vallásfelekezettek között fennálló ezen belnyugalom, hála népünk józan, békés szellemének, de főképe a kath. fópapság soha eléggé nem méltányolható hazafiságának, bölcsességének s a kath. többség által követett politika helyességének, — kétszáz év óta megzavarva nem lett.

A történelmi jogfolytonosság által teremtett ezen status quo, oly mélyen élkelte be magát nemzetünk közérzetébe,

hogy azon változtatól, azt felforgatni, még oly viharos idők szerhevédelyei sem kísérlettek meg, amilyenek 1848-ban multunk összes intézményeit érintették.

A kath. egyház jogállása, politikai és birtokriszonyai, a legutóbbi száz év alatt, Európa minden államában lényeges változáson ment át, — csak nálunk, Magyarországon nem, hol a kath. papság mérséklete, békeszeretete le tudta csiláptani az ellentábor túlkövetéseit, s a nemzet életével élválhatatlan összeforrott közszelleme, szükségessé tudta magát tenni államéletünk, nemzeti kulturánk nagy érdekeiről, még a modern intézmények nagy reformmozgalmaiban is.

Ezen eredményt aki bármiképen és bármely részről kockázatn akarva, belátatlan következménya bonyodalmaknak tarna utat, s minden gondolkozó hazafinak és katolikusnak tiltakozását hívna fel maga ellen.

Ilyen fontos aggályok által keltett indokok vezettek arra, hogy sorompóba lépjen azon nagyban és egészben alap-talan vádák, a legvégtetesebb következtetés ek, merőben logikátlan indoklások s létező viszonyok hamis világlátásba való helyezése által a csáfollatot eo ipso provokáló röpirat téves iránya és elhibázott politikája ellenében, mely „Katholikusok ébredjetek” cím alatt a legközelebbi napok alatt jelent meg a magyar könyv-piaczón.

Ezen röpirat a felekezeti vádjával lép fel a jelen kormány ellen, s azzal gyanusítja Tisza Kálmánt, hogy kéz alatt protestantizálja az országot.

De a „Katholikusok ébredjetek” című röpirat ezen váddal magával nem éri be; hanem a nemzet itélőszéke elé idézi a parlamentet, a kormánypártot valláskülömbőség nélkül. Megbélyegzi a

A „ZALA” tárczája.

A beteg asszony.

— Beszél. —
Írta: Marányi József.

I.

A szántói templom előtt nagy néptömeg gyűlt egybe. A kíváncsiság, csalta őket oda, mely a kisvárosi közönségénél nagyon szokott valami, ha egy új pár összeköltött veszi hírül. Ezen esküvés azonban nem is közönséges, mindennapi. Báró Végelyi Aladár esküdtött meg az ur színe előtt Szép Gizella szántói tanítónővel. Egy báró, egy tanítónővel! Ritka eset, különösen a szántóiak előtt, kik meg voltak tapasztalásból győződve, hogy manap szerelimből való házasság csak puszta. Nem lehet lát csodálni, hogy az esküvés bánykódásra annyian jöttek össze, hogy többeknek a templomnak kívül jutott csak hely.

A káplán is szokatlan fényt fejtett ki a pár összekötésénél. A plébános ur esetében külön szép beszédet mondott a házasságról. Fényes egyházi beszédben, káplánjától segítő végezt a szeretést. Báró Végelyit mindenki ismerse, s kálisiatelensé fértá volt a kis városlakóknak. Szép Gizellát is ismerték legalább látszólag, mert nem hiába viselte a „Szép” nevet még se volt valóban. Azt sem lehetett lát csodálni, ha az esküvés is fényesebb ceremóniával ment végbe, mint közönségesen.

A népség mozogni kezdett, a nászmenet indult kifelé. A boldog férj karján vezetve menyasszonyát. A báró közérzetétől, nem annyira szép, mint csinos s kifogástalan szöke fiatal ember. A menyasszony barna, kiváló, s szántóiaknak legszebb hajadon volt. Szép gesztiozsinul heja vastag s hosszú fonatokban volt leeresztve, termete közép, aranyos s karos. Menyasszony ruhája pazar fényvel volt kiállítva. Szép fehér selyem öltözék fedte bájos természet, közbe-közbe halvány piros rózsákkal díszítve. Az egész alak drága ftyóllal volt letakarva. Különbösen nagyon elfoglaltak a halványnak látszott. Ez ugyan közönséges valami a menyasszonyoknál, s nem is tűnik fel senkinek...

A mint a szentély lépcsőin lejöttek, a menyasszony halván elúcsítottta magát, fel tűnően elhalványult, s férje karjára támaszkodva, alig bírt lábán megállni. A báró ugy szerető férj gyöngédségével tudakozódott tőle, hogy mi lelte, hogy annyira rozseket.

De a menyasszony hamar összeszedte magát, s megnyugtatá férjét:

Megoszlam a sikos márványon, s azt hittem, hogy elesem. Aztán szilárdan s vig-ságot tetteve lépdelt tovább férje karján.

Az egész eset nem tűnt fel senkinek, még a férj is megnyugodott a feleletlen. Pedig meg volt ám a sikoltásnak is a maga igazi oka. A szép menyasszony egy tekintettel találkozott, egy pár szikrazó szemmel. Es dobbeélt meg annyira...

A násznép már hazakocszolt, s a nép is lassankint elakkeredett. A templom külről, csak egy fiatal csinosan öltözött barna úri ember állt mozdulatlanul helyén. Szép szót szeméi a v'gtelemben távoljogtek, majd ki-

váncsisággal a föltárra irányultak, mintha az esküvés párt látnak meg folyvást ott; majd pedig kikelve szelidégükből az égze irányul-tak, mintha ott keresne valakit, kinek léte-zését kötvé hiszi.

E szerencsétlen fiatal ember Kóvi Géza szántói gyakorló orvos. Ő már régóta szivből szerette Szép Gizellát, amint egy férfi sziv önzetlenül szeretni képes. Szerelme viaszhangra is talált, sok, sok boldog órát töltöttek együtt, s neveztek együnat „sír-genyém” nek. S imo! Megváltak a legzen-telebb érzelmek is. Viszonyuk különben titok volt, még csak nem is sejtette valaki. Gizellán azonban erő volt a név, férfi kényelem, pompa. Szerette Gézát, de egy önfedetie pillanatkán nyújtá kezét a hevesen udvarló bárónak. Azt hitte, hogy tán nem is oly nehéz az igazi szerelomról lemondani, s azt a feledése fityolávala borítani...

Kóvi Géza azonban férfi volt. Fájda-masan hatotta meg kedvese hűtlensége, de elnyomá érzelmét, csak a multat, a boldog visszazemlékezést őrizte meg kebelében.

Posszan tartó merengéséből a templom-szolga ébreszté fel, ki távozára szólította fel. Vérsz szívevel, de azon szilárd ellenárazással hagyta el a templomot, hogy utólszor látta Gizellát, s ezenül kérdni fogja, nehogy begyógyulának induló szivét tekinteto újból s újból megszobosza.

II.

Báró Végelyi ifju nejevel szántótól félóránnyira a sz. mezei lakába vonult. A kas-télyi kényelemmel berendezett, s neje minden kíváncságrát régóta teljesítte, hogy legesekélyebb pénaszara se adhasson okot.

— Az idő múlott, s az ifju házaspár a

legnagyobb boldogságban tölté el a mézes-heteket. Gizella feledni kezdte a szerencsétlen Gézát, s előszény férje körében csakhamar boldognak kezdé magát hinni. Pedig Végelyi helyit nem szorotte, s amit iránta mutatott, tettetés s külszin volt. Néha, mikor férje dolgával volt elfoglaltva, oly árának és sze-génynek érezte magát, hogy a békés és meg-olgedett porléány sorsát is irigyelte. Egy léhaság volt szivében, melyet semmitéle kíván-ssággal nem volt képes betölteni. Hiányzott egy bizalmas sziv, kinek az unalmas órákban jólesett volna egyet újast elmondani, s vele érzelmeit közölni. Régi szerelme fel ujult benne, s azon tudattal zaklatá szivét, hogy hűtlen lett, megtörté fogadását.

Ilyenkor a kastély kertjében keresett vigaszt. Sokáig el-smerongott egy szép luga-ban, s némán beszélt a felfelé törekvő folyóval...

Egy szép nyári délelött ismét itt találko-zunk vele. Előtte egy kis márványasztalon lémezés feküdt, melyet épen most hagyott felbe. Mellette két parasztlány volt, kiket a betű ismeretére tanított. Szerette korábbi foglalkozását, s boldognak érezte magát, mikor azt gyakorolhatta, s a szegény gyer-mekbe a tudomány első cseirát ültethet.

E kedves foglalkozása közben a küzeli sűrűből egy csigányú jött elő. Rubázata rongy volt, s alig volt képes testét eltakarni. Arca különben érdekes s csinos volt, hajzata rendetlenül szősbomolva csüngött le vállán. Amint meglátta a lugosban foglalatoskodó bárónét, oda rohant hozzá, és megindító szavakban segélyért könyörgött.

Gizellának jó szíve volt, s érdekekkel kérdészködtött együnast feléle.

— Igen szegény lemezés vagyok —

mondá a csigányú — nagyágos asszonyom. Az uram ismét részegen jött haza, s elfszött kunyolomból, mert nem tudtam neki pénzt adni. De hát honnan vegyek, ha 5 nem keres. Lopni szerencsétlenségemre nem ta-ulultam meg, ugy meg nem adnak.

— Szegény asszony. Hát nem szeret az urad?

— Nem, mondá es, s szomoruan rásta a fejét. Nem tud engem senki szivelni, árva vagyok, úncs már egy részvevő embertársam. Hogy nem tudok egyérteleni kőborló fajom-nal, az a legnagyobb bajom. Gyűlölnék s üldöznék engem annyira, hogy el nem visel-hetem. Pedig sokkal jobb sorsom lehetett volna, ha ... s sötét szeméből egy köny az igaz tájéalom könyve perdült végig arcán, felboszaktva, amit mondani akart.

Beszélt szegény asszony, sziveesen hall-gatom. Mindenkinék van bánata s szomorúsá-ga. Van nekem is.

— Nem engedtem a szivem vonszalma-nak, elhagytam, kit szerettem, s ki viszont szeretett, csak azért, mert aki megkért, hatalmasabb nálánál. A vajdához mentem feleségül. S most érzem, mily elhibázott lépést tettem...

Gizella némán kapott szivéhez. Elhal-ványult, s sors írtó kezét vélte látni. Nyu-galma oda volt. Im, elszte egy első példa, ki ugyancsak a vétket követte el, mint én, s ki már lakolt azért...

Saivébe egy érzelmen fészkelte be, mely folyton emlékeztető vötkére, s a méltányos bühhödésre: s le kiismeret furdalása.

kath. papi képviselőket, mint köteleesség felelőit infuabajhászokat, — és a világi katolikusokat, mint jellemgyöngye helyőkeket.

Mig azonban ezen vádak éle csupán a kormány és az azt támogató párt ellen irányul, — addig az abból impliceite folyó lehozások és végkövetkezmények, saját ideletté változnak

- a) az apostoli fejedelm ellen, ki a kath. egyház ilyen aláaknázást kormányára részéről eltúri;
- b) az episcopatus ellen, mely támogatja azt a politikát, melyről a „Katholikusok ébredjének“ írja azt mondja, hogy született ellensége a katholicizmusnak.
- c) a parlament pápi és világi kath. tagjai ellen, kik vallási meggyőződésükkel és lelkiismeretükkel nem tartják összeegyeztethetlenné a megmaradást, egy katolikus ellenes pártban, — és végül d) a kormányparti összes katolikus választók ellen, kik szavazatukkal nem tartózkodnak fontartatni vallásuk és egyházuk romlására, a mostani kormánypartot!

Alapos, helyes e vádalkozás?
Csakugyan a protestáns hegemonia ul a kormányon Tisza Kálmán szemé- lyében?
Okszerű, indokolt az alarm, melyet X. Y. Z. csap az ő ébredtjében a katolikusokhoz? És egyáltalán rászorul- nak a katolikusok ilyen riadóra?

Mi katolikusok mindnyájan alszunk? és csak X. Y. Z. ur van ébren?

Mi katolikusok mindnyájan oly rövidlátók vagyunk, hogy nem vesszük észre, mint foglalkozunk a tért más felekezettel, s csak X. Y. Z. ur szászmei látják ezt?

Alusznak főpásztoraink, aluszik pap- ságunk, alusznak lelkes, buzgó hűveink, mig X. Y. Z. ur rőpiratot ír, hogy megmentse Siont?

Lássuk a tényeket.
(Folyt. köv.)

Czikk-Czakk.

(A politikából és társadalomból.)

Az első május ne muljék el üdvözletünk nélkül. Hiszen hagyományosan köszöntött be már t. i. az újabb hagyomány kívánalmái szerint.

Mikor félhalkor felhuztam ablakom függönyeit, láttam hogy a szürke égből csakugy hulló gálnak az eső cseppek, s a- zrajok a földet úgy szólván megrendelés szerint.

Futs — gondolám magamban

Az ősz elvitte a nyár rózsáit. Gizella rózsái is hervadni kezdtek. A bú és furd- lás megviselték. A rőz-apít eltűnt arczáról, a helyét a padség s sárgás halászinn vál- totta fel.

Napról-napra fonyadott.

Férje előszeregete s gondoskodása mit sem enyhített bánatán. Sőt kétségbe sze- vedését, mert sejtette előre, hogy őt is bol- dogtalanná fogja tenni. Hiába kérdezte az ifjú, hogy mi bánja, mi baja, csak azt fe- lélte rá: semmi, jól érzem magamat.

III.

Gizella egészségi állapota mindig rossz- szábbra fordult. A tél kezdetén már ágyhoz szegeste betegsége, s senkinek tudta határo- sítatlan hogy mi baja. Csak fonyadt, ug- yezett ki, mint a kibe a lélek csak hallni jár.

Vég helyi orvos segítségének igénybe vételét elkerülhetetlennek látta. Bement Szántóra s elhozta magával — Kóvi Gézát, ki akkor ott hirtelen orvos volt. Géza megdőbbsen, midőn hírt Vég helyi, s egy ideig habozott a kötele- ség és elhatározása között. Az előbbi győzött. A beteg rá nézve is kedves személy volt, annál inkább őszö- nösbe valami, hogy segítsen rajta tudomá- nyával, ha lehet. A kastélyban egy külön lakosztályt kapott, mert a báró nem akarta előbb eleresztetni, míg neje állapota határo- sítatlan meg nem javul.

Géza már előre félt a találkozástól. Hogy Gizella egészsége el nem felelhet, azt sejtette, s mily eredményes lesz a két bol- dogtalan szív találkozásának?

A báró magára hagyta a betegget, s mindent rábízott, csak javítson kedves neje

Ma ismét mennyi szép remény vált vizát. Szat. György, Bagola, Fajos, hogyan vissz- hangoztak volna a vigadók sajától! De ugy kell vettek tí rossz emberek. Az eg- akkor könyöz fölöttetek, mikor ti vigadói akartok, ez pedig méltó büntetés sokféle gonoszágaitokéért. Mások ne tervezetek, ne örüljete, ne készüljete semmiféle mu- lazásra, ha azt akarjátok, hogy azután háborítlanul élvezhessétek a szép május 1-seje örömeit.

Most már vége, fut.

Zenekarjaink is nagyot nézhettek, mikor korán reggel felkelve, hangszereik után nyulva be akartak volna járni a várost, hogy a szü- dőt hangjaival felkelték az álmodozókat, vagy jobban mondva a szunnyadókat.

De azért mégis volt ám muzsika. Fialtal hölgyeknek az az előnyük van, hogy a természet zavarát sem ronthatja meg örmüket, azért tehát voltak, akik reggel kaptak éjjeli szénét. Nagyon kellemes dolog lehet az, fél álomban, meleg párna alatt hallgatni a szebbnél szebb nótákat, habár a hangszerek egy kissé el is rekedtek a reggeli hűvösben.

A költészet örök, de ugy látjuk, hogy a költészet termékei ebben a dicsőségben nem részesülhetnek. Mióta Heine májusi dalát oly sokan és oly rosszul fordítják, a május maga is megaragudott a sok félpaotára: és évről évre keve-ebb költészekkel köszü- be, elrontva a posták kedvét.

Hja! egyszer volt, mikor a május eleje oly nagyon is szép volt.

De hát ki lehet róla, ha őregszik az idő is.

Vénül is a világ, sok a cironikus baja, s még több a doktora.

Egy ilyen tudós gyülekezet illt egy illt a szép száz városban, Chemnitzben, gyakor- landó a „praktikus“ kereszténységet, a mint ők nevezik; (de inkább az impraktikus hóbor- tot, aminél lehet nevezni.) értjük az anti-emiták ki-ét, de bátor és rettentetlen csapatát. Ivan von Simonyiban képtelene volt a ma- gyarság, a ki, mint a „N. Fr. Pr.“ chemnitz-i tudósítója írja, február 5-én a berlini reform- egyesületben mint vendég lépett fel és magát mint germánt, a Magyarországon fenyegetett németég képviselőjét mutatta be, a ki 11 év óta az ősnémet Pozsony városában német újságot ad ki.

Hogy miben áll ezeknek az uraknak „praktikus kereszténysége“ az a különféle tudósításokból sőt saját programjukból is nehezen vehető ki; de jereimádaiknak siral- mas refrainje mégis csak az, hogy az anti- semitizmumnak pénze volna székesége. Azért is szedtek belépőtjegy gyanánt 10 márkát a 80000 lakost számoló Chemnitzben, ahol egy antiszemita könyvkidó áll élen, de bizony a gyűléseknél (február volt) első nap csak 35-en (többnyire vidéki) a második nap még kevesebben voltak. De még ezek sem fértek jól össze egymással. Szegény antisemiták, ugy látjuk, hogy az egyenlenség átka rajtatok is teljesülni fog, s ha egykoron ve-

állapotán. Mikor Géza megálta az elbervadt s elosványodott arczot, mely utolsó látásakor még oly életus a szép volt, fájdalommalan felohajtott. Rögön felismerte a bajt, melyet semmiféle külső természeti behatás nem okoz, hanem maga a szív.

Gizella felsikoltott, mikor meglátta Gé- zát feljeje közeledni, s észievette arczán a bánatot és szomorúságot, melyt ő szer- zett neki.

— Asszonyom — mondá Géza halkán, — legyen nyugodt s erős, most arra nagy szüksége van. Mi baja van, vallja be őszintén egy barátjának, ki segíteni akar rajta.

Gizella szólanul dobogó szívére tette kezét, s szemében fájdalom s köny mutat- kozott.

Géza busan csöggesztő le fejét, tehát sejtelve nem esalta. A baj nagy, aligha kerés nem lesz tudománya, hogy azt megszüntesse.

Gizella egy ideig nem tudott a fájdalomól szőhöz jutni. Majd halkán, tőrdelve, kezét folytonosan szívére szorítva kezdő: — Itt, itt fáj... Géza, én meghalok, érzem, szívem nem képes azt elviselni, hogy egy férfit s egy szerető jó férjét boldogtalanná tevék. De mondja ki azt az egy szót, hogy megbocsát, s akkor nyugodtan halok meg.

Géza egészen elzékenyült. Szánta a nő, ki vétkedrt szenved, melyet egy elha- markodott lépés okozott. Szemében egy köny ragyogott, s hűvel szorítá meg a feljeje nyugtolt kezét.

— Már rég megbocsátottam, s bele- nyugodtam végzetembe. De én élni fog, élni kell, hisz halála által férjét még bol- dogtalansághá teszi. Legyen erős, a Minden- ható láthatatlan keze más bajt is jóvá tett. Én is fel fog épülni, mindnyájunk öröme- re.

vezéresikkezni fognak fölöttetek, a vezéresik- kézre ez lesz: „A kik megörték egymást.“

„Tres facium collegium.“ A bécsi reir- rath az iskolai novellát tárgyalta az utolsó napokban. A kormány és párta pyrrhus győzelmet jegyezhetnek fel; a majoritás, mely az egyes szakaszokat, s végül az egész novellát háromszori olvasása alatt elfogadták, 3—13 között ingadozott; ebben 6 miniszter.

A kormánypart, illetőleg a jobboldal igen gyakran hevesen összeitűzött az alkot- mány-parttal, illetőleg az az utóbbival, mely az egész iskolai novellát nagyon ártatlannak akarta feltüntetni. De az alkotmány-part nagyon helyesen gondolkozott, mikor majd- nem minden szónoka annak adott kifejezést, hogy a kormány nem fog megállni a re- sctio útján, s az a párt is, mely most az iskolai gyűlésen vívott ki kedvezményeket, ennek folytatásául nemsokára ismét köve- tésé fog fellépni.

Ha végig tekintünk az európai országok belügyein, nem minden megelégedés nélkül constataljuk azt, hogy nálunk a szabadelvű- ség kérdébe sem jöhet. Körülbelül minden párt meg van győződve arról, hogy a józan szabadelvűség felait rongálói nem szabad. Kormányunkat pedig a legnagyobb szűke- ltség és elgultság sem volna képes vádolni az ellenkezőről. Eddig a kormány örvé muatta magát a szabadelvűségnek, melynek erőlyön mindennemül visszaesés hullámai me- güttek. De visszamenni náluk egy párt sem akar, nem is akarhat, ha csak az alkotmány feltételeit megtagadni nem akarja. De ami- nyt egy fecske nyarat nem csinál, ugy egy pár képviselőnek bajzozógránása sem határozhatja meg a ház jellegét. És végre a sok komoly dolog mellett szükség van a komikusra is.

Hogy ismét visszatérjünk kiindulási pontunkhoz, a mai időjárásnak a fele sem komikum. Permetezik az eső, s a sok elmo- sított májusi öröm fölő szürke felhős égbőltozot homályos lepele borul.

Szomorú első május, ha csak gazdáink nem örülnek az esőnek. De annál szebb lesz majd, május harmadika, a mikor a „Szabadelvű kö.“ bevonul saját helyiségsébe. Lesz déjben ebéd és este bál, s ez talán el fogja felejtetni azt a keserő esztelenséget, melyet az 1-8 május esős reggele hozott, elrontva a jó reggeli reményeinek gazdag bimáját.

Demokritosz.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A kis körre, melyben a főgy. m. ifjusága összegyűlt, hogy szabad perczeiben alkotott kezdetleges búr, de minden esetre a fejlődő szellemcsirát magában rejtő műveit bemutatasa, vagy nagy szellemek műveit szavala magát az előadásban gyakorolja, május 1-seje szőpen virradt fel; talán hogy ellenszulozza a ter- mézet májusát, mely mosoly helyett könnyel köszöntött be. Tanintézetünk érdemekben gazdag igazgatója ugyanis e nappal datálta önzetlen lelke szőp adományát, s így e napot

— Nem, én már nem. Ez életemnek utolsó órája, jól érzem! Nincs már erőm, nem bírom szívem fájdalomát fékezni, s az fojja el annak utolsó dobbanását. De hála neked Egek ure, kiengesztelődtem földieimmel. Oh! mondja még egyszer, oly jól esik hal- lanom..... jőjj közelebb Géza, hisz szerettél, nemes lélek, kit nem becsültelek meg... tedd kezdet szívemre, mely szüntelenül azt do- bogja, hogy érted szűnöm meg.... Vedd öllem a kiengesztelés csókját, utolsóit ugyis ez életben.....

Géza a mámoról önkívületben borult s szenvedő nőre. Ajkák egy hosszú, forró, utolsó csókban forrtak össze. De csakhamar felszömet, s roliant ki, hogy minden erejét összeszedve, az utolsó is megkísértes, mely- lyl életét menthetné meg.

Feldúlt arczal szőbjába sietett, s egy rendelvénygyel azonnal a városba küldött orvosseréret, azután lázasan fel s alá járva várta a híreket a beteg állapota felől.

De nem jött semmi. Több jobban lett, visszaért őnjereje? Talán még nem is oly veszélyes a baja, s elhuzhatja tovább is, míg orvossággal nem enyhíthet azon.

Már kérd este volt. Nyugtalanul járt kelt szőbjában. Egyszerre ja báró tppant be hozzaja. Hemlokán felhök látzóttak, szeméből valami különös gony sugárolt ki. Szőlsámodora nyors s kedvetlen volt.

— Nos uram, mit tart ön a beteg felől? Egészen megnyugodott, mióta ön nála volt.

A báró az őnt erősen hangyújtosta. Géza elkomorult. Ő tudta minek a jele a néhét betegelőti s nyugodtság.

— Naiszeja van, s jelenleg a legmaga- sabb fokoz. Valószínűleg.....

egy minden szőnal szebbes beszéls tettel nem csak a „Gyakorló-iskola“ tagjai előtt telte emlékeztetés, hanem fokozta, öregbi- telte az őt méltán megillető tiszteletet ugy karsársai, mint növendékei lakéban. Nem akarom itt mutogatni, hogy mily erős tulaj- donítok én e cselekedetek; nem akarom önzellen lelkét sem sérteni a derék alapítóknak; — a jövő majd megmutatja, mily fák kelnek ki e magból; — én csak tiszteletemnek s az ifjuság hálás köszönetének akarok kife- jezést adni, midőn a t. olvasó község elé hozom; ladd lássa, hogy az önzellen kebel e realis korban fe képes másoknak dolgozni, ladd lássa, hogy mint működök esendes ma- gányában a munkához szokott férfilelek. Hogy miről szőlok, mondja el helyettem az alapító levél:

A n.-kanizsai kath. főgy. m. igazgatójától.

Ntisz. Hám József tanár urnak, mint a „Gyakorló iskola“ ex. időszori vezetőjének.

Midőn ntiszteletendőleg segédkezésé mellett „Tamás családja“ című kölbi elbe szelésemet kiadást elhatároztam, azon cöl lebegett előttem, hogy a főgy. m. „Gyakorló iskolájának“ mint az ifjuság önművelésére alakított társulatának működő tagjai buzditá- sára állandó alapja legyen. Az említett köl- temény kiadásának eddigi tiszta jövedelme 110 ft., mely árszert a meg el nem kelt példányok (150 árból), valamint időközünki társulatból 200 ft-ra szándékozom kiegészít- teni, s örök alapítványképen a n.-kanizsai főgy. m. „Gyakorló iskolája“ részére pályá- dijul letenni. A kiegészítésre váró alapítvány a főgy. m. igazgatója kezelsé alatt fog állani és évenkénti kamata a „Gyakorló iskola“ időszori vezetője által kitzűtő t pályamunka jutalmazására lesz mindenkor fordítandó.

Midőn erőll ntiszteletendőlegedet jelen iratommal értesítem, maradok

Nagy-Kanizsán, 1883. máj. 1-8 napján bszinte tisztelettel

Pap János, igazgató.

Midőn a nyilvánosság elé hoztam ha- zasias adományát, egyuttal sietek a vezeté- semre bízott növendékek hálás érzületének kifejezést adni azon óhaj kíséretében, hogy az a vena, mely a szerző kezébe adta a tollat, hogy derék művét megírja, az ifju-ág hazasias érzületének fokozására még igen soká működök, hogy az önzellen lélek, mely senkitől sem sarkalva önkényi hozta meg szőp adományát, még soká legyen a gondosására bízott ifjuságnak az erény és tudomány útján világító tornya, hogy az alapítvány kamatai tegyek meg a jutalma- zandó ifjakra azon hatást, melyet az intentio kívánt, hogy a Mindenható fizesse vissza ozerszeresen szives adományát.

Midőn jelen soraim közlésére Teki- tetésségedet felkérom

vagyok

Nagy-Kanizsán, 1883. évi május hó 1-én hazasias üdvözlettel

..... f.

Egy felirat

az ipartörvény revisiója elégett.

A nagyváradi iparosok az ipartörvény módosítása tárgyában kérvényt intéztek a képviselőházhoz s azt a városi közgyűléshez, teltek át a pártól felterjesztés végett. A kérvény lényeges része a kö- vetkező.

A hazai kézműiparnak és nekünk iparosoknak legnagyobb veszedelemünk az, hogy mig az 1872. évi VIII. törvcikk 1. 2. és 3. §§-ai megállapítják azt, hogy minden nagykoru vagy nagykorúnak nyilvánított egyén nemre való tekintet nélkül, sőt ön- álló ipart az any, gyám vagy gyámhatóság beleegyezésével kikörözik s üzhetek, mely esetben vagyonukról szabadon rendelkezhet- nek, sőt ezen kedvezményt még a jogi sző- melyekre is kiterjeszti: az iparendelgy meg- adását semmiféle szakképzettségől függő- ben teszi, nem kíván iparos tankötelezett- séget, nem kíván képesítési bizonyítványt. A mi annyit tesz, hogy a szakkételem egészben alárendeltetik a tőke hatalmának és szabad verseny nyitatik a kontárkodás és a szedélgezésnek. Egezt bajunkat kézei továbbá az, hogy az ipartörvények ipartár- sulatok felállítását nem kötelezik: pedig erre vezetett vissza azon órási károsolás, mely a magyar ipart az osztrák iparral szemben nap- ról-napra és lépén-nyomon fenyegeti; mert mig az osztrák már az anyag beszerzésél el nem számítható előnyvel bir, készítmé- nyeit az osztrák magyar birodalomt möh- hatni uralk. piacznán versenyára nélkül áll, mert az anyagbeszerzés olcsósága mellett őt a munkásoknak, a munkabérek olcsósága is előnyöbiti, a szabad behozatal és vámme- tesség folytán pedig hazai iparunkat teljesen leveri — és épen ezért cikkeivel hazánkat is elárasztja. Késztelen, hogy a hazánk és Ausztria közt létrejött egységt miatt ezen bajon addig, mig a vámpolitika más irányt nem nyerhet, győkezesen segíteni, iparunkat virágzás fokára emelni nem lehet: de lehetne legalább addig is a talajt előkészíteni, a hely- zetet javítani az által, ha az erőt ömög- telők volnának, ha a törvény kimondaná a kötelező társulatokat, mert ez által elérhető volna az, hogy a tőke és szakkételem egye- sítve, a tőrről lassan-lassan lezorzolható a szedélget és kontárságot, megizmosodók, munkakedvet, erkölcsi támogatást nyerne és bátran versenyre szállhatna az idegen ipar készítményeivel; ez által elérhető lenne a magyar iparnak azon rég táplált, joga- ut, de még ma csak kis részben megvalósult öhajása, hogy mindazon iparszektorok és vállá- latok, megrendelések és beszerzések, melyek a magyar kormány rendelkezésével függenek, kizárólag hazai iparosok által készittessenek.

De nem akarunk hosszabbban időzni e kér- dés fejtésénél, mert a már hírvot és általunk egész terjedelmében magunkévá tett, II. országos iparos gyűlés központi bizott- sága által 1879. év június havában a mélyen tisztelt képviselőházhöz benyújtott kérvény azt egészben átöléli, annak minden legkisebb részletére kiterjeszkedik, tehát ismétlésekkel

— Orvos ur, az istentört, gyorsan, s nagyságos asszony meghalt.

A báró sződlve hajítá pisztolyát a sa- rokba, s az orvossal örlt gyorsasággal ro- hant a bárónól lakosztályába, ott már né- lany ocsédit árközött s jabboszákkelt.

Minden késő volt. Ott fektűt Gizella szólanul, mint egy üdvözült. Teteme már megihidult, s ajsai körül egy boldog mo- soly játszadozott.

— Mind a két férfi megtörtén borult rá, s csókokkal árasztá el az élettelen tetemet. Nem sokotok, nem sirtak, a fájdalom mely oly egyformán érte őket, oly nagy volt, hogy elkezeszté a szív enyhítő forrásait.

Csak sokára tudott a báró szőhöz jutni. Megragadá a fájdalommal elmerült orvos kezét, s hűvel megszorítá. — Hangja fájdal- mas s gyenge volt.

— Kedves barátom! Éltünk, boldog- ságunk rombalmasa felett nyujtsanak egymá- nak baráti jobbot. Igaz fájdalmából értem, hogy ön is volt világát, s kedves emléket vesztett el. Emleremem hogy tévedtem, s igaz- talanul gyanítottam, ki értünk magát áldozá- fel. Megszűnt szegény elui, mert volt szere- tetőt elhagyá, de megszűnt élni azért, mert engem szeretni nem tudott, s így boldogtalanná no tegyen. Tarunk meg kegyeletű szívünkben!

— S béké legyen porát, végné be Géza átszellestőlten....

Kóvi Géza és báró Vég helyi elváhal- lan barátokká lőnek. Hisz a sző egyforma csapatással ujtá őket, s egyforma szerepet jeltől ki részükre ez életben....

— E percben egy ocsédit hirtelen benyitá az ajtót s líhögve mondá:

a bajelentések a 62-es rentecsimlekek becsúszására. Mert természetesen, hogy a becsúszás iránti hajlandóság nyírvánulásának kisebb vagy nagyobb mérvétől függ az a kérdés is, vajjon a Rothschild-hitelintézet consortium előbb vagy utóbb, kisebb vagy nagyobb mértékben fogja-e gyakorolni az új apszitát a 4% rentecsimlekekre?

A bajelentések súlypontja, miután a 6% os csimlekek söme is ott van elhelyezve, Némotorországra esett és onnan a hét folyama igen kedvező hírek érkeztek a bajelentést illetőleg. Legutóbb azonban, midőn már a bajelentés számadásának összeállításáról van szó, úgy hírelt, hogy a becsúszás iránti készség nem oly nagy, mint hitték a mivel a moszanatot hatalmába kerítette a contremine, legutóbb érzékeny baiese keletkezett. A contremine működésének azonban csak átmeneti eredménye volt, mert az árfolyamok csakhamar javultak és visszérttek előbbi álláspontjukra.

A francia conversio tényvé vált a hét második fontos pénzügyi eseménye. A törvényjavaslatot elfogadta a kamara s mint márt táviratok jelentik, a senatus is. E nagy pénzügyi operáció, mely több mint 6 milliárd frankra rug, a kiviteli módzat egyszerűségénél fogva korántsem okoz nagyobb mozgalmat az értékpiacon. Roánk való hatásában pedig csak kedvező lehet a francia reteleconversio, mert emeli saját renteink becsét.

Az üzlet menetét illetőleg a hét közepéig emelkedő irányzatot constatálhatunk, ekkor hanyatló irányzat jutott túlsúlyra mig legutóbb újra javultak az árfolyamok. Némely állampapírok, iparvállalatok és malmok emelkedtek és magasabban zárulnak.

A fontosabb értékpapírok heti árváltozása kiteszik az alati táblázatból:

	ápr. 20.	ápr. 27.
magy. hitelrészvény	310.75	308.—
ostr.	314.50	311.75
4%-os „ aranyjár.	90.—	89.60
6%-os „ papírjár.	87.95	87.80
6%-os magy. aranyjár.	120.20	120.10
ostr. magy. államvasut	336.50	334.50
magy. leszá. bank	91.—	92.—
„ díjsorsajegy	115.—	114.50
tiszavölgyi sorsajegy	110.75	110.75
ca. kir. arany	5.64	5.65
napoleon d'or	9.49	9.51
váltó Londonra	119.65	119.70
„ Párisra	47.45	47.50
„ Berlinre	58.50	58.50

Felelős szerkesztő: VARGA LAJOS.
Társaszerkesztő: HOFFMANN MÓR.

A vasuti menetrend.

Fapjáni hely	Kanizsa		
	Értezik	Indul	
a) Bácsajhely	1. 12 ó. 16 p.	3 óra	délután vagy. vonat
	2. 10 ó. 30 p.	11 ó. 2 p.	este vagy. vonat
	3. 4 ó. 11 p.	5 ó. 15 p.	reggel szem. vonat
b) Bács-Bácsajhely	1. 11 óra	12 ó. 5 p.	éjjel szem. vonat
	2. 5 ó. 27 p.	6 ó. 15 p.	reggel szem. vonat
	3. 4 ó. 31 p.	5 ó. 55 p.	d. u. vagy. vonat
II. a) Bpest-Pragerhof	1. 3 ó. 5 p.	3 ó. 45 p.	d. u. szem. vonat
	2. 10 ó. 30 p.	10 ó. 50 p.	este gyors. vonat
	3. 4 ó. 31 p.	4 ó. 57 p.	reggel szem. vonat
b) Pragerhof-Bpest	1. 5 ó. 35 p.	6 ó. 5 p.	reggel gyors. vonat
	2. 1 ó. 14 p.	3 ó. 5 p.	d. u. szem. vonat
	3. 11 ó. 10 p.	11 ó. 35 p.	éjjel vagy. vonat

hajtási sálojogot nyert Talián József komárvárosi lakóshoz a 6730/982 sz. végzéssel elrendeltetett, ennek bekebelezett követelése s még felmerülő költségek iránti végre-hajtási ügyében a csapi 412. sz. jktvben A 1 sor 726 h rzsám a Hajdu Ferenc tulajdonúl felvitt s összesen 1440 forra becsült ingatlan 1883 évi május 16 31 napján d. e. 10 órákor Csapiban a községbíró házánál felp. ügy. Dr. Tuboly Gyula s Talián József komárvárosi lakó helyettesei illetve képviselők közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog, mely alkalommal tartoznak a venni szándékozók a feuti becsár 102 átánatpénz fejében késpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezébe letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. tiszék tkvi osztályánál a Csapi község előjáróságánál megtekinthetők.

Nagy-Kanizsán a kir. tiszák tkvi osztályánál 1883 évi január hó 31-ik napján. 179-1-1

Ház-eladás.

Csáktornyan, perlaki utca 191. szám alatt levő házamat eladni vagy pedig 6 évre bérbe adni szándékozom. Ezen ház szép előnyös helye miatt legfőképp kereskedőnek alkalmas és következő helyiségekből áll: u. m. egy bolthelyiség, két szoba, konyha, pincze, padlózott padlás, istálló, fakamara, paja és egy kert.

Értekezés végett tessék alólirothoz fordulni.

Csáktornya, ápr. 14. 1883. Tisztelettel 1883-3 Potlaczek Ferencz.

Nyujtsunk kezét a szerencsének!
500.000 márka
Főnyereményt nyujt kedvező esetben a hamburgi nagy pénkisörorolás, mely a magyar kormány által jóváhagyva és biztosítva van.
Ezen új tervezet előnye abban áll, hogy néhány hónap-lefolyása alatt Týorszóban 46,600 nyereménynek kivételön kívül a lakosság alá kell kerülnie, köztük találkozik 500,000 forintú főnyeremény, részleg pedig:
1 nyer. a. m. 300,000. 24 nyer. a. m. 10,000
1 nyer. a. m. 200,000. 3 nyer. a. m. 5,000
1 nyer. a. m. 100,000. 108 nyer. a. m. 8000
1 nyer. a. m. 90,000. 264 nyer. a. m. 2000
1 nyer. a. m. 80,000. 10 nyer. a. m. 1500
2 nyer. a. m. 70,000. 830 nyer. a. m. 1000
3 nyer. a. m. 60,000. 1073 nyer. a. m. 600
4 nyer. a. m. 50,000. 27,069 nyer. a. m. 145
2 nyer. a. m. 40,000. 108,950 nyeremények
2 nyer. a. m. 30,000. egyenkint, 200, 150, 120
1 nyer. a. m. 15,000. 100, 94, 67, 40, 20 m.

Ezen nyeremények közül első sorban 4000 új kis-rolásra 157,000 m. részértékben.
Az első osztályú főnyeremény 50,000 m. tessék és fokozódik 2-od 60,000, 3-od 70,000, 4-ed 80,000, 5-od 90,000, 6-od 100,000, 7-ed pedig esetleg 500,000 spec. 300,000, 200,000 mark. stb.
A nyeremény húzások szerint hivatalosan állapították meg.
A legközelebbi első nyereményhúzásra ezen nagy az állam által garantált pénzorsólásra kerül:
1 egész ered. sorsj. 4 rakcs 6 m. v. 3 frt 50 kr. o. ó.
1 fél „ „ „ 3 „ 1 „ 75 „ „ „ „ „ „
Ingyed. „ „ „ 1 „ 1 „ 90 kr. „ „ „ „ „ „ „
Valamennyi megbízás az őszeg előlges beállítására vagy postautalvány mellett azonnal és a legnagyobb gondossal eszközöltetik, mindenki magat az állam címerével ellátott eredeti sorsjegyét kapván költök kezébe.
A megrendelésekhez megkívántatott hivatalos tervezetek díj nélkül mellékeltem, mindenki huzas után pedig felzárítás nélkül küldjük résztvevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket.
Kívánatra a hivatalos tervezet előre is megküldjük betekintés végett és készek vagyunk, hogyha a sorsjegyek nem teljesnek azokat az őszeg visszafizetése mellett a húzás előtt visszavonul.
A nyeremények kifizetése mindenkor pontosan az állam jóvállás mellett történik.
Vallalatunknak mindenkor kedvezett a szerencse, sok más tekintélyes nyeremény között gyakran az első főnyereménynek ötvandós az, mint 750,000, 100,000, 50,000 60,000, 40,000 stb. fizetettek ki.
Az új a legszáradabb alapon nyugró vallalatnak, előreláthatólag mindenütt biztonságga a legelőnébb részvételre számíthatván keretik már a löszeli húzás miatt is minden megbízást minél előbb is, mindenesetre május 15-ig közvetlenül átírtott bankháshoz inteni.

Kaufmann & Simon,
bank- és váltó-üzlet Hamburgban, bevásárlás és eladás mindenemű államkötvények, vasuti részvények és lözőssorsjegyeknek U. i. közzéadásukat fejjeze ki ezennel irántunk eddig tanúsított bizalomért, felkérjük az új kisorsolásnál résztvevő, főstörökvetésnek ezutal is oda irányuland mindenkor pontos és szilárd szolgálat által tisztelt érdekelteink teljes megelégedését kiérdemelni.
Fentebbiek. 162 4—C

EGGER dijjutalmazott különlegességei.

Az Egger-féle melipasztilla általában ismert és kiténtetett köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen, elanyyira, hogy számos bel- és külföldi szaktudós e nemből a legjobbnak ismerte el. A 25 és 50 krus dobozok Magyarországon minden nagyobb gyógyszerertárban kaphatók.

G y o m o r b a jellen Egger-féle Sodapastillák, mindenféle gyomorbeteg, emésztésihiány, gyomorhív, bétanyaság, görvély, halványaság, ismétlődő főfájás ellen. Ezen pastillák, melyek egy ezen célra készült és szabadalmozott gépen készítelnek, könnyen olvadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lélegzést. Egy eredeti doboz utasítással 30 kr.

Egger mohanövény cukorkái (lieliens carraghen) a legfinomabb anyagból készült, hatékony nedvesítő, köhögés ellen inger csillapító szer. Igen kellemes gyümölsizetűk, különösen óvják a légzési szerveket száradástól. Szónokok, birák, színészek, tanítók s különösen mindazok, kik hivataluktól fogva sokat beszélnek, el ne mulszszák ezen kitűnő cukorkákat használni. Jóságuk dacára könnyen beszerezhető: 1 doboz ára 15 kr.

EGGER mandolaformájú maláta-cukorkái csomagolva vannak amerikai hártya-papír zacskókban. Biztos óvzeser köhögés, rekedtség és gégekiszáradás ellen. Igen tiszta malátakivonattól és cukorhól állanak készíve és nem képeznek semmiféle gyomorsavat. Egy eredeti zacskó 10 kr.

Főraktár NAGY-KANIZSÁN: PRAGER B. gyógyszer. urnál. Zala-Egerszegon: Hollósy Gy. urnál. Keszthely: Traun Pál gyógyszer. urnál. Kaposvár: Babochay K., Lugovszin Agost urnaknál. Csáktornya Gőcs: A. gyógyszer. urnál. Curgón: Plachner F. urnál. Aisó Lendván: Kiss B. gyógyszer. urnál. 120 8—25

MÖSSMER JÓZSEF
Vászon- és fehérnemű-raktára a „Menyasszony“-hoz.
Budapest koronaherceg- s zsidó-utca sarkán 12. szám, 180-1-3
(báró Orszay-féle ház.)
ajánlja legnagyobb választékban legjobb minőségű spanyol, írlandi, orosz, takács és ágylep-dő vásznait, asztalterítőket, ággyeműt, törülközőket, kávékendőket, crépe- és java-takarókat, asztalkendőket és terítőket, len és baltizet szebekendőket, chiffon, chirting, oxford, ingászövetek, szines ruhaperkál, angol zefírek, ruhagyúga, briliántin szattin legújabb mintákban Pique- és tricó-takarók, függönyök, ágyszegélyek (Gimpen) és himzett csokok; továbbá női, úri- és gyermek-fehérneműk keszon és chiffonban u. m.: ingek, nadrágok, mellények, alsószoknyák, lepedők, párnák himzett és sima ágylécszleteit, harisnyát, lábtöyük, gallérok, kézleők, iszodás-gelazidó és crépe-mellények és nadrágok. Müncheni előnyomatott tárgyak koraszthimzére, s mindenféle más czikkeit.
Magyar honi gyártmány nehéz, damaszt asztalneműk és törülközőkben leggoddosabban összeállítottak és legjobban és legelőnébb, ugymint megrendések postai utánvét mellett leggyorsabban esküszöltetnek.
Leszállított árjegyzék f. é. ápril. 1-16, ugymint miniatúrákat ingyen.
A lenneműk valódiságáért kezeskedik a cég.

KRONDORFI Szénasav-gazdag, természetes alkáli asztali víz, a légzőszervek, a gyomor és a hólyag bajai ellen kipróbált.
Savanyú-Kút **STEFANIA** Koronahercegnő forrás.
Trieszt 1882 arany érem.
Kút-vállalat **KAHL és TÁRSA** Krondorfbán, Karlsbad mellett.
183 1-3. Raktár N.-Kanizsán: **Rosenberg János és Wellisch József** urnaknál.

DREHER ANTAL mindennemű kiviteli, palack és hordósőre.
Biztosított valódi és hamisítalan minőségben a sörfőzde eredeti árán megrendelhető
Dreher A. sörfőzdejének főraktaránál Nagy-Kanizsán.
Italmérőknek és elarusítóknak a legnagyobb kedvezményeket nyujtatnak. — Árjegyzékek kivanatra ingyen és bérmentve a tengedettnek. Megrendeléseket kérünk a következő czim alatt: **DREHER A. sörfőzdejének főraktára Bettlheim W. Sam. és fiánál** 182 1-3 NAGY-KANIZSÁN.
Képes árjegyzék ingyen. 108 8-5

1881-ik évben 295.000 palack, 1882-ik évben 550.000 palack lett elszállítva.
Amohai ÁGNES-forrás
hazánk egyik legzénsavdúsabb
savanyuvize
Kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztés zavaroznál s a gyomorok az idegrendszer bántalmán alapuló bajiban. Általában a víz mind azon körok nál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kivanatos.
Borral használva már is kiterjedt kedveltségnek örvend.
Fris töltésben mindenkor kapható
ÉDESKÜTYÜ m. k. udvari szállítóná Budapestén, Erzsébet téren.
Ugysziuten minden gyógyszerertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.
103 5-12
1881-ik évben 295.000 palack, 1882-ik évben 550.000 palack lett elszállítva.

Hirdetések:
492 tkv. 883.
ÁRVERESI HIRDETMÉNY.
A nagy-kanizsai kir. tiszák mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Zala-megyé beosztott árváltára nevében Dr. Tuboly Gyula megyei íb. t. ügyész nagy-kanizsai lakó végrehajtásának, Hajdu Ferenc végrehajtásának szentesd komárvárosi lakó által 107 frt 50 kr. tőke s jár. iránti, mégis mivel kérvényesének a szárl előlőd vég-

Kiosztóhely: Fischer Fülöp könyv-
kereskedés. Ujvárosi utca. 513. sz.

Kiosztóhelyi árak: Egész évre 8 frt
Félévre 4 frt. Negyedévre 2 frt.

Hirdetmények: 5 hasábos petsora
egyszer 7 kr., többszöri hirdetésnél 5
kr. Bélyegdíj 30 kr.

Arverési s egyéb hivatalos hirdetmé-
nyek 30 kr. bélyegdíj felül 100 szóig
1 frt, azontúl minden szóért 1/4 kr.

ZALAI

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES-
TARTALMU LAP.

A Nagy-Kanizsai városi szabadelvű kör, a Zalamegyei ügyvédegyelet, a Nagy Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület és
Kereskedelmi bank hivatalos közlönye.

MEGJELENIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÉN ÉS SZOMBATON.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szel-
lemi részét illető közlemények külden-
dők Bajza utca 4. szám.

Bérmentellen levelek csak ismert ke-
sekből fogadtattak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyitlér: petsora 10 kr.

Egy modern uri ember.

(T) Az ugynevezett régi jó világhán uralmi hivatalok is valának és oda részint nem mehetett, részint hiába ment a nem vagyonsz és nem nemes ember. Ilyen uralmi hivatalok valának pedig a megyei és a katonai hivatalok. A mágnás vagy előkelő vagyonsz nemes fiatal ember azzal kezdte, hogy a megyénél megválasztatta magát alispánnak, vagy elment a hadsereghez tisztnek, a hol a szegény fiatal ember nem versenyezhetett vele, és nem érhetett utól soha. Amint azon megye és katonaság, az uralmi jogok nyugtától felszabadult, és a pályák más ember fiának is megnyitultak, mióta megyei kivatal és katonaságot dologgal, tanulással jár, mióta be lett bizonyítva, hogy a csaták terén nem a fényes nevéké, hanem a katonai szakértelemé a diadal, azóta a vagyonsz és nemesi uralmi osztály más sportot keres, a hova tudomány és dolog még ma sem igen kell, megyét és katonaságot átengedvén a szorgalomra kenyszerült szegénynek, mert az oly hivatal hova tanulni kell, kényelmetlennek, a hol pedig dolgozni kell, szegénynek tartja. És így, egyszerre csak ország világ bűmulatára felhangzik egy név, mai napság Magyarország legelső családai egyikének neve, ahol a család első szülőte mint azt régenre is tevék a közpályák küzdőhomokjára kilép, és pedig az új modern kor szabályai szerint fegyverkezve tudori ezímmel s erős elhatározással a dologra.

Csak nem régen olvastuk, hogy dr. Tisza István, Tisza Kálmán min. elnöknek fia, Bihar megye egyik szolgabírói székére megválasztott.

Ime a modern Magyarország modern nagyuri osztályának első példányképe, ki a grófi cím helyett a doktori címet választotta. Tisza Kálmán már régen lehetett volna grófia, éppen úgy mint Lónyay, ha nem jobban, hanem a helyett azt mondá: Az én fiaim maguknak érdemeik ki a címet, szerényebbet de ragyogóbbat annál, melyet a születés adhat, mert az saját érdemeiknek jutalma, és az igazi férfiu nem is lehet mátra büszke. Ám legyen ott nevük előtt a dé err, a gé err helyett. És amint tanulmányai ezen fegyverével felruháztattak, őseik példájára lépjenek ki a sorompokba s küzdjenek a hazáért.

Ime, ez a modern kor küzdelmének fogalma. Fiatal uraink ugyan nem azt tartják, hanem azt, hogy miután ma már a l i s p á n k o d n i és katonaságot dolog és tanulmány nélkül nem lehet, tehát eleget tesznek hazáru kötelességüknek a sporttal, a vörös frakkossággal, futtatással és galamblovészettel; a miből egyik másik meg is járja néha néha, de hogy az életvezelt pusztán és egye-

dül csak ez képezze, hát az az urfi a hazára névve elveszett.

Gondoljuk, hogy ur lovarjainknak nem igen fog tetszeni dr. Tisza Istvánnak ezen utmutatása, a hova persze nem is igen sokan képesek követni őt, hanem annál nagyobb buzdítására lésezen azoknak, kik szíveikben forrni érzik a nemes ambíció hevét, s a mely nemes ambíció ma már nem lehet más mint a kézben azon fegyverrel törni előre és szeregni családi névnek és hazának dicsőséget, a mely fegyvert a mai kor osztott ki az ő gyermekei között. Mert amint hogy a régi nevek és címerek az ősi kastélyokról eltűnnek, ha az utód a kor szavát nem fogja fel, éppen úgy el fognak tűnni a történelem lapjairól az ősi nevek, mert ez előtt is csak annak volt neve a ki azt kiérdemelte, kiküzdötte, és csak is annak lésezen ez után is.

Mentegetés — vezércikk helyett.

Igaz ugyan, hogy meg ígért — tisztelt Szerkesztő barátom uram — a cikklet lapod számára. — ennélgyóva te nemcsak méltán megvárhatod, hanem jogosan is követelheted ígéretem beváltását!

Az is igaz, hogy ez a miniatür kiadású kis Belzebub, ez a czirno de vigyorgó képű, borzas haja, pisze orru, apró de villogó tatárcsemű nyomda fiás, — féltájú nyílásán át bebedíti szobámba borzas üstökét s türelmetlenkedve kéri az ígért cikklet!

Ezt a kis vigyorgó Belzebubot majd csak lerázom a nyakamról biztatással; — ha pedig a biztatás nem segít, végre is elkergetem a szobám elől, — úgy rájészek hogy lazái meg nem áll, — s így töle valahogy csak megszabadulok. — Hanem hogyan szabadulok meg a Szerkesztő szemrehányásától?

Egy közmondás segíthetne ugyan rajtam, fölmenthetne ígéretem alól, hanem hogy a hitéből kimentese-e, vagy hogy még inkább belekuszálna? — ennek eldöntése nem egyedül tőlem függne, s tartok tőle, hogy a verdikt nem mellettem, — hanem ellenem szólna!

Kétséggelvaló elalálód az általam czélezott magyar közmondás, sőt valószínűleg ezen czélzásom nélkül is megtörtént már emlékezetedben — késedelmezősem folytán azon magyar közmondás hogy:

„Ez ember tesszen fogadást, — eb aki megállja!”

Egyike az legrégibb példabeszédeinknek, mely még azon időből ered, — mint ezt Arany János egy prózai értekezésében kimutatta, — midőn még a magyar népköltészet a rimeket nem ismerte, hanem a rimetek helyét a ritmus pótolta; mint ez az idézett példabeszédén észlelhető.

Az irodalom történések pedig azt tartják, hogy a közmondások vagy a példabeszédek, a népköltészet azon legrégibb termékei — azért tartják fenn magukat az idők óta, — mert örök igazságot tartalmaznak!

Hanem hát én ezen példabeszéddel nem védekezem tisztelt Szerkesztő Barátom uram, — s ez uttal legalább — az nem is alkalmazható rám.

Nem a hanyagság vagy a munkától való irtózási tartóztat engem vissza az ígért cikklet megírásától; — egészen más, még pedig nagy oka van annak, hogy miért nem készült el eddig az ígért cikklet.

Ha kíváncsi vagy rá meg is mondhatom, hogy mi az oka? — Hát az az oka

hogy vízben voltam. — És ha még melán az is bántaná kíváncságotod hogy hol voltam vízben; — tehát azt is megírtam, hogy helyben a piaristáknál! — s végül talán ha még azt is kérdés tárgyává tennéd, hogy mi köze van a piaristáknál tett vízitemnek ahoz, hogy ígértem beváltani nem, hanem csak az érdembeli mulasztásomat meintegetni tudom; — tehát azt is tudodra adom: — Az én ez uttali mulasztásom a piaristáknál tett vízitemmel azon okbeli egybefüggés s kapcsolatban áll, — hogy annak a vízitemnek én kesereszen megadtam az árát!

Olyan patens reumát kaptam, — melynek szaggrató kunjai miatt nemcsak azon fogaim biszerégek, melyek alkapszacsontjaimba — ha volna velük mit enni — a ráadásra még alkalmasak volnának; — hanem azok is moccanognak a nagy kin és nyílítás miatt, melyek évek előtt kihullottak, s író asztalom eg ik kis fiokjának zugába pihegnek! — vagy s pihegének, ha az a gonosz reuma pihegni hagyá őket még rejtők helyökben is!

Ilyen kínos állapotban azután nincs az embernek gondolata; — legalább okos gondolata nem szokott lenni! Ha csak azt nem tartod okos gondolatnak a mi agyamban ezuttal támadt, hogy szeretném én ezen szaggrató fájdalommat városi hatóságunk azon tisztelt tagjának — soha vissza nem kérdés mellett kölcsön adni, — a kinek hatásköréhez tartozik a piaristák épületének ablakai és ajtajainak megújítása!

Mert ha városi hatóságunknak azon tisztelt tagja, kinek hatásköréhez ez tartozik, — a piaristák épületén, — különösen azon tisztelt barátom lakásán levő ablakokat és ajtókat kellő módon, — vagy legalább csak annyira-mennyire is — megújítottatva volna, akkor én nem lettem volna azon gonosz légonának kivéve, melynek következményét most oly kesereszen kell viselnem; szóval ha én nem követtem volna el mulasztást; akkor én nem estem volna ezen keseres kelepészbe melyben most vagyok!

Ne, hanem nem is megyek egy hamar a piaristákhoz látogatóba! — Legalább addig nem — a másnak is azt tanácsolom, hogy addig ne menjen, — mig lakásainak ablakait és ajtóit a tisztelt városi hatóságunknak illetékes közege meg nem csináltatja!

És valóban csodálkozom rajta, hogy ezek a tisztelt piarista tanár urak mindannyian pamuttal betömött füle- és fülkötött állal nem járnak, mint a hogyan én most nyavajgom, a náluk történt látogatásom után!

Ezen nyavajgom helyzetemhez most még csak az kellene, hogy a miért eg, — s a ve zercikk meg nem írtatása miatti igaz menteségem megírtam, — a tekintetes városi hatóság és a tisztelt piarista tanár urak is megharagudjanak rám!

Pedig én egyiknek a haragját sem akarom magam ellen ingerelni; — sem a városi hatóság és piaristák közt nem szándékozom a viszálykodást felkeltetni; ebben nekem kedvem nem telik, — mert én nem vagyok polgári egyleti választmányi tag; — Békés szándékkal viseltem mindenki iránt! Amicus Plátó, — amicus Aristoteles; — sed maxima amica veritas! — mondja a latin példabeszéd; a mit én ez uttal úgy értelmezek magyarul, hogy teljes tisztelettel viseltem én a tekintetes városi tanács iránt — és nagyrabecsülöm a tisztelt piarista tanár urakt, — hanem azért az egyiránt igazságos és méltányos kívánság, hogy a lakásuk ablakait és ajtókat; — a kinek ez tiszteben áll csináltassák meg — punktum!

Válasz

a „Katholikusok ébredjétek“

című rópiratra.

Ezen cím alatt kibocsátott rópiratban felel meg egy orsz. képviselő az ébresztő

írójának, oly meggyőző igazság és tárgyi-lagos csőfolattal, hogy valóban érdemesnek tartjuk a hozzánk beküldött kis füzet jeles tartalmát 4 közleményben t. olvasóinkkal megismertetni.

Tartalom. Tajékozló, Pártélet és felekezeti lét. Parlament; és a katolikus képviselők. Protestans kormány; a Tiszakormány? A kath. politika egzisztenciája és a Tisza kormány. Mi következik tehát mindebből? (Folytatás.)

Pártélet és felekezeti lét.

Vannak politikai pártok, niacsenek felekezeti pártok.

Van kormánypárt, van mérsékelt ellenzék, és van szélsőbal. De niacsen katolikus párt, niacsen protestans párt és niacsen unitárius párt.

Van nemzeti kormányunk, van országos parlamentünk, de niacsen katolikus kormányunk, vagy protestans kormányunk, — és niacsen katolikus parlamentünk vagy protestans parlamentünk.

Mindegyik pártban vannak katolikusok és protestansok vegyesen. A szélső balon ott van Mocsáry, Csanády, báró Plónay, Thaly protestansok mellett Vidovits György, Gruber János, Lits Gyula, Verhovay Gyula, Polonyi Géza sat. katolikusok. A mérsékelt ellenzéken gr. Apponyi Alb., Somssich Pál, Királyi Pál, Nagy István, Ernusz K. sat. katolikusok mellett Szilágyi Dező, Pulszky Gusztáv, Kovács Albert sat. protestansok. A kormánypáron ott vannak Tisza Kálmán, Péchy Tamás, Jókai Mór, Hegedűs Sándor, Moritz Pál sat. protestansok mellett Trefort Ágoston, gr. Széchenyi Pál, gr. Szapáry Gyula, gr. Péchy Manó, gróf Karácsonyi Guidó, Szallágyi Virgil, Apáthy István, Baross Gábor és a kormánypártunk katolikus nagy contingense. — A főrendiházban gr. Cziráky János, Szögyényi-Marich László, gr. Zichy Nándor, gr. Eszterházy István, br. Majthényi László és a katolikus magyar arisztokraczia igen számos kitudósége a kisebbségben levő nem katolikus főnemsekkel együtt helyett foglal anélkül, hogy a főrendiház ezért katolikus vagy protestans jelleget kapna.

S valamint a szélsőbalról okosan nem állítható, hogy mert a protestans Mocsáry Lajos a pártelnök, azért a párt maga is protestans lenne; s valamint a mérsékelt ellenzékéről nem mondható, hogy mert gróf Apponyi Albert a pártvezér, azért az a párt katolikus párt lenne; szintugy nem nevezhető a kormánypárt sem protestans pártnak azért, mivel annak feje Tisza Kálmán.

De sőt, ha szabadna a „Katholikusok ébredjétek“ szerzőjét azon terén követni, melyen az ő általa minden áron protestanssá keresztelt kormánypártt confessionális jellege csakugyan feltűntethető, akkor nem lenne hálátlan munka, egy kis párluzamot vonni a Tiszapárt és a volt Deákpart között.

Deák Ferencz katolikus volt, br. Eötvös József, a Deákpart e ragyogó csillaga katolikus volt; Horváth Mih. a Deákpart főpappja volt, maga br. Sennyey a Deákparthoz csatlakozott, és mégis, talán állást foglal ezen Deákpart a kath. érdekek mellett? A népiszkolai sürölőcsök nem a Deákpart alatt történtek? A kath. alapok és alapítványok jogi természeté nem a Deákpart idejében

tétetett kérdésessé? Nem a Deákpart alatt lettek a vasárnapok munkanapokká? és nem a Deákpart mondotta ki, hogy a magyar állam vallásnékülí?

És mindennek daczára Magyarországon közel 9 millió katolikus között nem találkozott ember, ki ezért a Deákpartra a katolikus ellenzék vádját szórta, vagy szükségét érezte volna annak, hogy a katolikusokat „ébresztőkkel“ riastgassa.

Parlament és a katolikus képviselők.

„Mi a parlament most?“ kérdi X. Y. Z.

„Protestans convent“ — mondja rá válaszul.

S hogy ezen állítását bebizonyítsa, azzal argumentál, hogy a képviselőház elnöke és két másodeelnöke protestans.

Megrallom, midőn az országgyűlés első ülészaka elején az elnökségi választások kérdése felmerült, s a kijelölések közös megbeszélés tárgyává lettek, katolikus papi és világi képviselőtársaim részéről senki sem veté fel a pártjelöltek felekezeti jellegét.

Ezen eljárásnak nem vallási közömbösségből, vagy tudja Isten mifféle tekintetből származott.

A parlamentaris rendszer szelleme úgy hozza magával, hogy a parlament iránya, szelleme, a tanácskozás tárgya és modora felett nem az elnökség határoz, hanem részben a kormány és részben a parlament maga.

Az elnökség vezet a szabályok értelmében a tanácskozásokat s örökösök a csend és a házi ügyrend megtartása felett.

No már ezen ténykedés a gyakorlatban is olyannak bizonyult, mely az elnökök vallásbeli meggyőződésével semmiféle vonatkozásba nem hozható.

Katholikus vagy protestans vallásuk legyenek tehát a parlamenti elnökök, — a parlament maga olyan, a milyen maga kormány és az azt támogató többség.

Ezen többség pedig magatartásában és irányzatában a mint nem mondható katolikusnak, ép ugy távol áll bár mely protestans jelöléstől.

Mindezen kérdések, melyek természetükön fogva vallási vonatkozásokban állanak, — nem csupán katolikus érdekek, hanem egyszersmind protestans érdekek is.

És épen a kormánypárt vádolható legkevésbé, hogy ilyen kérdésekben protestans exclusivítások által vezéreltetnék, s a prot. állásponot a katolikusnak rovására érvényesítené.

A kath. kérvények tárgyalása alkalmával egyetlen hang sem emelkedett, a kormánypárti prot. vallású képviselők részéről, a katolikusok óhajtsai ellené.

De sőt megéltük azt, hogy maga a prot. vallású kormányelnök kelt nem egyszer lángesznek egész hatalmával a szélsőbal vad támadások ellenében, a katolikusok védelmére!

S hogy az ilyen szellemű pártban a kath. vallású képviselők, legkevésbé sincsenek korlátozva, a pártfegyelem kö-

delekre rájuk néve meg az egyéni erőnek és meggyőződésnek csodái igája. — semmi sem bizonyítja világosabban, mint a tény, hogy a kormánytárat kebelében létező számos katolikus kapacitás az ő individualitását teljesen érvényesítheti, s a helyett, — mint az aaptalanul mondva van, — hogy mellőztették, vagy halgatásra lenne kárhozható, — szava, képessége, készsége teljes elismerésre talál.

Matlekovits, Prileszky, Szilágyi Virgő, Apáthy, Baross, Mészáros Nándor, Bossányi sat. katolikus létükre is számottevő tekintélyes tagjai a kormánypártnak, felszólalásai a klubban, mint a parlamentben nem hogy korlátoltatnának, ellenkezőleg a pártmak és a kormányelnökök meglepő elismerésével találkoznak.

Hol van itt nyoma a pártvezérlét részéről gyakorolt állítólagos elnyomatlanság?

S ha már teljesen aaptalanok azon invectívák, melyeket X. Y. Z. rőpirata a katolikus világi képviselők párthelyzetének quasi martyrságáról mond, ép oly téves sőt sértő azon malitózus eljárása, melylyel a kormánypárt egyházi képviselőit pellegérré állítja.

Avagy Mielh Jakab parlamenti tevékenysége csupán abból áll, hogy tubákot? Ezen művelt szellemű, parlamenti routinnal bíró derék egyházi férfiról az „ébredjétek“ írója mást nem tud, minthogy tubákot? Velős, tapintatos beszédeiről, a bizottságokban épen a kath. érdekek tekintetéből kifejtett megbecsülhetlen tevékenysége, a modern tudományosság színvonalán álló felszólalásai csak a tudatlanság vagy rosszakarattal ignorálhatók.

Latinovits Gábor a közoktatásügyi tárgyalásoknál is a pártok és sajtó általa hős helyeslése között adott kifejezést a kifogástalan katolikus és nemzeti érdekeknek.

Vagner József megnyerő modora, művelt szelleme s tudományos készsége közbecsülés tárgyává tették e derék egyházi férfit.

Mezey József szorgalmas tagja a parlamentnek, s Bende, Kisovits és többi pap-képviselő társával együtt szilárdan állanak kötelességök sziklafalán.

Tehát nem csak két egyházi tagja van a kormánypártnak, kik a „Katolikusok ébredjétek“ szerint becsületesen megállják helyüket. És nem csak két egyházi tagja van a parlamentnek, kik nem hajhászák az infulat.

A becsületesen teljesített kötelesség terén az egyházi képviselők senki által felülmulni magukat nem engedik, s egyszerűenkorra visszautasítják a rágalmat, mintha képviselői mandátumot csak egyházi előléptetés céljából vállaltak volna.

De másrészt világos czáfolata a „Kath. ébredjétek“ írójának, a kormánypárt minden alap nélkül kőhört protestantizáló célzatairól írt üres vádjainak, azon eklatás tény is, hogy a kormánypárti mandátummal bíró egyházi férfiak soha, egy pillanatra sem jöttek papi kötelességükkel, egyházi hivatásuk s buzgóságukkal ellentétbe vagy összetűközésbe a Tisza kormányának parlamenti többségét képező párthoz való tartozásuk következtében, — és soha sem jutottak azon helyzetbe, hogy egyházi szellemű, öntudatuk és kötelességük megmentéséért a kormánypárt kapcsolatából kilépni kényszerültek volna!

(Folyt. köv.)

Törvényhatósági Ugy.

6889 Zalamogyai alispánjától.
6883

Valamennyi szolgabíró urnak.

A „vádasztól“ szóló 1883. évi XX. t. cz. 3. §-a szerint a törvény 2 §-a alá nem tartozó földbirtokok és a községek tulaj-

donát képeső területeken, az utóbbiak terjedelmére való tekintet nélkül a vadászati jogot az azon egy határbeli földbirtokosok a községgel együtt legalább is 6 évi tartamra bérbeadni kötelesek.

A törvény ezen intézkedésének fogadtatását szerzendő; felhívom szolgabíró urat, hogy haladéktalanul intézkedjék, miszerint a hatósága alá tartozó községekben a községek tulajdonát képező területek, nemkülönben a határbeli földbirtokosok azon területei, melyek a 2. §-ban meghatározott kivétel alá nem esnek, a törvény rendelkezéséhez képest legalább is 6 évi időtartamra bérbe adassanak.

Utasítom ennél fogva a járásbeli községek képviselői testületeit, hogy azonnal ülést tartsanak, az árverés feltételeit és a kiküldési árt az 1871. XVIII. t. cz. 110 §-a értelmében állapítsák meg, az árverési határidőt tüzzék ki, a mindezt a községekben szabályozott módon hirdessék ki, megjegyeztetvén, hogy az árverés aként tüzendő ki, hogy az a hirdetőből számított legalább is 14 napi határidőre essek.

Az árverés szabályozott megtartása után a megkötött szerződések az 1883. évi XX. t. cz. 3 §-a értelmében hozzám f. évi július hó 1-ig jóváhagyás végett felterjesztendőek lesznek.

Különösen utasítom tehát szolgabíró urat, hogy akként intézkedjék, hogy a szóban levő szerződések hozzá a községek által kélt időben minden hiány nélkül beküldésenek s ezen szerződések azután az egységes járás területéről összegyűjtve, szabályozott jegyzék kíséretében egyszerre leszenek hozzám felterjesztendőek.

Végül pedig minlan tenforoghat az az eset, hogy némely községekben a vadászati jog már az 1883. XX. t. cz. 3. §-ában léptet meg-előzőleg hosszabb vagy rövidebb időre bérbe adatot, az ily béretek iránt a fent idézett törvény rendelkezéséhez képest szükséges intézkedés tekintetéből utasítom szolgabíró urat, hogy az ily községek szerződéseit is külön jegyzékbe foglalva hozzám megvizsgálás végett a fent kitűzött határidőig terjessze fel.

Jelen rendeletm pontos és szigorú végrehajtására szolgabíró urat ismételve is figyelmeztetem.

Zala-Egerszeg, 1883. ápril 30.

Szasztics Benő,
alispán.

Kereskedelmünk és iparunk érdekében.

A külföld nem vehetné rossz néven Magyarországot lakóinak, ha be akarják hegeszteni azon sebeket, melyeket kereskedelmén ütött és üt.

Kereskedelmünk, iparunk le van nyárgózne; a magyar iparos nem konkurrenáló a külföldi árukkal, nagyon természetes, hogy nem adhat munkát a munkásnak.

Mi meg vagyunk győződve, hogy iparosaink képesek lennének ellátni a nemzetet a szükséges ipar- és kereskedelmi cikkezzel a ez esetben nem fogna a külföldi iparos a mi zairunkon: hízni, hanem magyar iparos, magyar kereskedő, fogna tollasodni, ha azon, különben nem új eszmével tudnánk megbarátkozni, mely szerint egy országos védegyületet alakítanánk.

Ezen életrevaló; eszme keresztülvitelére azonban föltűttebb szükség, hogy a társadalom főrétegei, a polgári osztály gazdagabb része és az arisztokrácia lemondjon azon örületes fényűzésről és pazarlásról, melynek folytán évenként külföldre milliók és milliók vándorolnak ki.

A társadalom főrétegei főleg okai annak, hogy az érték benn a hazában nem jó forgalomba, hanem kivándorol külföldre mind olyasféle hitványsággért, a mit bárki nélkülözhet.

A baracconei remete pendítette meg 1844-ben a védegyület eszméjét Magyarországon első ízben.

Akkor szalmaláng volt. A kezdeményezők nem bírtak végighaladni azon az uton, melyen megindultak. Igaz, hogy eleinte mindenki, férfi és nő, ifju és öreg eldobta a külföldi rongyot s boldog volt, hogy belföldi „boni“ kelmébe burkolhatta testét.

Lessanként azonban kialudt a láng, s az ige nem vált testté.

Pár év előtt Zichy Jenő gróf is megpendítette azt az eszmét. Akkor már szalmaláng sem volt, mert lobbott sem vetett, pedig nézetem szerint is csak ez az egyetlen eszköz, mely által félig-meddig ellensúlyozhatjuk a külföldi konkurrencziát.

De azon férfiatól függne, kik a dolog kezdeményezésére vállalkoznak, hogy az utonon meggyújtandó láng ne lenne hamarosan ellobogó szalmaláng, hanem lassan meggyújtható, de biztosan égő kéménytüz.

A tömegre, úgy az iparos, kereskedő, mint a munkásokra nézve valódi jótétemény volna, ha az általam megpendített védegyület eszméje valósulna.

S ha azok, kik a külföldre milliókat és milliókat dobálnak ki, megmondják, hogy embertársaik, hogy honfitársaik százezerei szomorúan, reménytelen küzdenek csak azért, hogy sanyaru életüket máról holnapra tengették, bizony nem fognak hátat fordítani ez eszmének, mely a tömegre nézve csak boldogító lehet.

Mert ha a védegyület eszméje valósulna, akkor legalább azon iparosok és munkások, kik még aktivitásban vannak, nem lesznek kényszerítve rövidebb-hosszabb idő múlva a koldusbotot kezükbe venni.

De azon férfiak, kik a védegyület eszméjével járó tervet valóítani akarják, — főleg arra az okra kellene fordítani figyelmüket, a mely miatt az első védegyület tarthatatlanná vált. Ezen ok pedig leginkább az volt, hogy a nyereszkező üzerek a hitvány külföldi portékát belföldi gyanánt adták el. Ezt kellene megakadályozni s szigoruan ellenőrizni.

Nem kevésbé veszélyes lehetne reánk nézve az is, ha a külföldi iparosok azon eljárást találnák követni, amit néha az angol iparspekulánsok szoktak tenni, hogy t. i. a kiállítási ár alatt adnak tul egyes esetekben áruikat, csak-hogy rögtön csirájában nyomhassák el a keletkező versenyt.

Veszélyes lenne ez már azon okból, mivel minden nap tapasztalhatjuk, hogy közönségünk inkább vásárolja olcsón a szemnek készített külföldi árut, mint drágán a tartós belföldit.

A védegyület valóíthatását főleg azon ismert hiány akadályozhatja minálunk, mely szerint nem rendelkezünk a kellő tőkével.

Mert az nem elégséges, hogy a hoi cikkeknek ezeket, forgalmat biztosítsunk; még ezzel a hazai ipart nem lehet felvirágoztatni, ha az iparost a szükséges tőkével el nem látják.

Liszt Frigyes vérendszerének az volt a legnagyobb hiánya, hogy nem tudta meghatározni, mikor alkalmazható rendszere sikerrel.

Nálunk jelenleg, biz' Isten, alkalmazható.

A magyar nemzetnek nincs más menedéke, mint társadalmi uton keresni meg azon utat, mely a végelességedést meggátolja.

Széchenyi István igaz, hogy nincs többé, de van Zichy Jenő és mások, kik egyesült erővel alakíthatnának egy országos védegyületet.

Azt pedig tudjuk, hogy ész és erő, tudomány és munka, elmélet és gyakorlat csakis egymást kölcsönösen támogatva képesek nagy eredményeket teremteni, de párhuzamosan haladva csodákat művelnek!

Vajha ne lenne gyenge szavam a pusztában elhangzó szó!

Reményi Jenő.

Külföldiek.

66 A nagy-kanizsai városi szabadelvű kör megnyitási ünnepélye. A nagykanizsai szabadelvű kör szép és emlékező

ünnepélyt tartott azon alkalomból, hogy ideiglenes helyiségéből új, szép és tágas helyiségbe költözött. Diszébédél és táncvígalmommal ünnepelte megnyitását. Ez alkalommal csak a kettőből akarunk referálni, jövő számunkra hagyva fel bővebb felszólalásunkat a kör megnyitásának ünnepélyi alkalmából. A diszébédél a kitűzött 1 óra helyett 2 órakor vette ugyan kezdetét, de a nagyszámban megjelent kortagok vidámságát csepegt sem alteredt. Az utcsán és két udvaron keresztül hordvány az ételeket, tudjuk, hogy a vendéglősé legjobb akaratával mellett sem mehetett az étkezés gyorsabban, mint a hogyan ment. A második tál étel után felállt a kör élneke, Eperjessy Sándor és határos toszabtan történelmi visszapillantást vett, éltet az alkalmos királyt a királynét s a trónörökösöt. A felkőszöntől állva halgatták végig a jelenlévők és végül lelkes éljenzésben törtek ki. Ekkor azután csakhamar megindult a felkőszöntők járja. Tolnay Károly, volt országgy. képviselő s a szabadelvű párt egyik legkitűnőbb híve megnyekben, Deák szellemét idézi fel, és velős rövidséggel, magvas gondolatokkal teljes felköszöntőben emeli poharát a szabadelvű körre. Hertelendy Béla, a kormányra emeli poharát indítványozza, hogy Tisza Kálmán kormányelnöknek távirat küldessék, mi lelkes éljenzéssel fogadtatott, s azonnal eszközöltetett. Babóchay György Glavina Lajos főispán urról emlékeztet meg, felvasván a körhöz inteztet táviratát, melyben üdvözletet küldi a körnek és sajnálatát fejezi ki a felett, hogy nem vehet részt az ünnepélyben. Élteti a főispánt, a kör pedig távirattal közömbi meg a főispán urnak szives megemlékezőt. Dr. Fárucsk László Eperjessy Sándorra, mint a szabadelvű kör elnökére emeli poharát. Gara Benő Svatisc Benő alispánra, Kovács Jolkecs szavakkal Tolnay Károlyt élteti. Plihál Ferenc Hegedűs Sándornak üdvözli táviratát olvasva, Hegedűs Sándort élteti egy magvas felköszöntőben, mire Hertelendy Béla indítványozza, hogy Hegedűs Sándornak érdeklődésért távirati üdvözlet küldessék, mely indítvány élénk helyesléssel találkozik. Dr. Bettelheim Béla Kanizsa hőgyeit élteti. Simon Gábor Jókay Mórra emeli poharát, kinek szintén távirat küldetik; Dr. Schreyer Lajos a polgármestert élteti, Varga Lajos a kör tagjai közt létesült öszszetartás állandóságára és a folytonos egyetértésre emeli poharát, Lengyel Ignác Ebenspanger Lipót alnőköt élteti; Hoffmann Mór a színhágyéert lelkesedő és érette küszdó Plihál Ferencre emeli poharát; Ebenspanger Lipót Hertelendy Béla, Hirschel Ede Eperjessy Sándort, Simon Gábor a kereskedelmi testületet, Kovács János a kör titkárt, Dr. Benosik Ferencet élteti. Gara Benő a társaságra és annak elnökére Gulyás Jenőre emeli poharát, mire Gulyás Jenő viszont a szabadelvű kört élteti. Még felszólalt Kovács Béla a általános figyelem közt hasonlatot mondva kifejti, hogy a járásbíróknak semmi köze a szabadelvűkörhöz, és visszont; de mint Kovács Béla, lelkes híve a körnek, a józan szabadelvűségnek. Kovács Béla szép szavai lelkesült visszhangra találak. Erzel a toszastok sora és a bankett is véget ért. Ekkor öt óra elmult már. Az ételek jők voltak, de a felszólalás hagyott kívánni valót hátra; az sem volt helyén, hogy soknak egy pohárból négyféle bort kellett innia. A sikerült diszébédél még sokáig emlékeiben lesz azoknak, kik benne részt vettek. Este táncvígalmom volt, mely szintén fényesen sikerült és jókedvben a késő éjjeli órákig tartott. Mindkét mulatságot egyáltalán a vidor jókedv tüntető ki.

A törvényhatósági kösgyűlés mint már előre jelezte, — csakugyan május 7 én és következő napjain fog megtartani. A tárgyszorozat nevezetesebb pontjai: Alispáni jelentés a törvényhatóság állapotáról. A megyei adóösszeéknél elhalasztás folytan megdősedett üllöki és a lemondás folytan megdősedett kanizsai járási segéd szabiró állomásoknak választás újja való betöltése. Csaukter József megyei főszámvévő ur jelentése mellett bemutatja Zalamogyai házi pénztárának 1882. évről szerkesztett szárazamadásiát. Ugyanez jelentése mellett bemutatja a megyei betegpótlási alap 1882. évi szárazamadásiát. Ugyanez jelentése mellett bemutatja a megyei katonabeszállósági pótdó alapról 1882. évre szerkesztett szárazamadásiát. Ugyanez jelentése mellett bemutatja a meter alap 1882. évi szárazamadásiát. A nagyméltasú belügyminisiteriumnak f. évi 9955. sz. a kelt rodelotele a kösistviselők minósítéséről szóló 1883. évi 1-6 t. sz. végrehajtása tárgyában.

— N-Kanizsa város képviselő testülete május hó 5 én d. u. 3 órakor kösgyűlést tart, melynek tárgyai következők: 1) Az 1882. évi városi szárazamadásiát s az erre vonatkozó számvizsgáló bizottsági jelentés. 2) A nagym. m. kir. belügyminisiteriumnak a közkórház megépítéséhez iránti rodelotele és az erre vonatkozó építésügyi és pénzügyi bizottságok javaslata. 3) A városi kösgyám és gyami ellenőri állások betöltése. 4) A Jakopovics-féle telken megnyitandó utca érdekében a Nussot és Maszaly-féle telkek egy részének megvételre iránti előterjesztés. 5) A temető melletti marha hajító ut ter: kisajátítás újja leendő megszerzése. 6) Füst Lajos nagykanizsai lakosnak 388/83 sz. a. körvénye a téglagyári bérlet leengedése tárgyában.

+ Nyilvános köszönet. A nagykanizsai kiadópótló egyesület sorjáitákokat rendező bizottsághoz folytatódag újabban a következő felhívásokat, illetőleg adakozások folytat be: öv. Vardy Gáborné Örkény 1 frt. Salzberger Janka Jánosné 3 frt. Herczeg Sarolta Bpest 1 frt. Sokoró-ajai vörös kereszt-egylet 1 frt. Kun Sarolta Szabolcs 1 frt. Hunyady Csáky Sarolta gróf Bpest 5 frt. Khudy József gyógyszer Szopron 2 frt. 50 kr. Formágyi György gyógyszer Budapest 1 frt. Fonyó István kőrjegyző Tab 50 kr. Dr. Mangin Károly megyei főorvos Z. Egerszeg 1 frt. Bárd Vetsera Albin Bécs 1 frt. gróf Csáky László Sendrő 1 frt. Makkay Mari Balassa-Gyarmat 1 frt. Kard-hordó Ambrus Debrecen 1 frt. Hegedűs László Sárospatak 50 kr. Összesen: 21 frt. 50 kr. Előbbivel 827 frt. 12 kr. melyért a bizottság novében hálás köszönetemet nyilvánított: Nagy-Kanizsa, május 3 án 1883. Somsich Lőrincz, bizottsági elnök és pénztárnok.

(7) Egyházi zene. Pünkőd vasárnap és hétfő délelőtt 9 órakor a város templomjában a helybeli rom kath. főgymnasium ifjuság ének- és zenekara által előadatik Führer ünnepi „C“ miszeje; gradualera: „Canon“ hangszerezte Venczel Rezső. Mik nap „Bona Deus“ Maschettől; offertoriumnak: „5 ik D-dur Offertoriumot Schöltersmyertől. Énekli: Novicsky Leopoldina k. a. Az orgonálat végzi t. Hook János ur városi orgonista.

= A katonaközlegény, kit egyik társra gyakorlat alkalmával a fegyverbe véletlenül került éles tölténnyel megölt, pár napra elhunyt vérében. Temetése május 1-én volt; bajtársai a legmélyebb részvétellel kísérték örök nyugalomra: Aludjék békében!

= A bukovinai magyarok részére a városi tanács által eszközölt gyűjtéshez hozzájárult névsorát következőkben mutatjuk ki: Nagykanizsai lak. pénztár 20 frt. Karonag B. és István 2 frt, gr. Hugonnay Berta 2 frt, Hirschel Ede 2 frt, Grünhut Fülöp 1 frt, Bettelheim Samu 50 kr, Schlesinger Gyula 1 frt, Lengyel Ignác 1 frt, Hirschel Herman 50 kr, Weiser János 2 frt, Strom és Klein 1 frt, Wiener Weiss 50 kr, Walisch Rosenberg 1 frt, Fárnek Kálmán 1 frt, Solwars Tauber 1 frt, Löwinger Israel 1 frt, Semeike Lajos 2 frt, Schers-Engländer 1 frt, Keller Ignác 1 frt, Dalsalai takarékpénztár 5 frt, Dr. Horváth Ferenc 1 frt, Gulyás Jenő 1 frt, Hertelendy Béla 1 frt, Ullmann István 1 frt, N. Kanizsa város kösönsége 25 frt, Babóchay György 5 frt, Lengyel Lajos 1 frt, Plosser Ignác 1 frt, Pfaff 1 frt, Dr. Ssekores József 1 frt, Henes Antal 5 frt, Felfer Erzsébet 60 kr, Maninger József 50 kr, Habinka Vilmos 1 frt, 50 kr, Baum Samu 1 frt, Herky Ödön 50 kr. öv. Matósch József 1 frt, Abraham Károly 1 frt, Weissberger Zeigmond 50 kr, Stammer Kálmán 50 kr, N. N. 2 frt, N. N. 1 frt, N. N. 50 kr, Presburger Anna 2 frt, Dr. Saukits Nándor 2 frt, Rapoch Gyula 2 frt, Dr. Piek Albert 1 frt, Bertényi 50 kr, Smettana Ferenc 1 frt, Dauneberg Weiss 1 frt, Sommer Mikas és Sándor 1 frt, Ricz Antal 50 kr, Heffer Ferenc v. jegyző 2 frt, Haba Lajos v. alkapitány 1 frt, Varga István 50 kr, Ánek István 30 kr, Berke József 20 kr, Bolf József 20 kr, Karlövics János 10 kr, Bunconom János 10 kr, Buncom Ferenc 10 kr, Tisai József 10 kr, Tisai László 10 kr, Tisai György 4 kr, Paulus György 1 frt, Hoffer Kálmán 10 kr, Sneff László 10 kr, Aigner József 10 kr, Steezlin Ferenc 20 kr, Storcez lepesei János 10 kr, Lengyel József 5 kr, Vajda Ferenc 10 kr, Flumbort László 10 kr, Horváth József 10 kr, Misster József 10 kr, Fajos Ferenc 10 kr, Bolf György muoser 10 kr, Fola György vörös 10 kr, Muoser György 10 kr, Horváth György 10 kr, Ánek József 10 kr, Fülöp József 10 kr, Rézsa György 10 kr, Hegedűs József 20 kr, Gáal Ferenc 10 kr, Milei József 10 kr, Pänder László 10 kr, Milei János 10 kr, Pänder József 10 kr, Marton János 10 kr, Gardán József 10 kr, Bali György 10 kr,

CSARNOK.

Ki volna oly bátor, oly merész . . . ?

Ki volna oly bátor, oly merész. Tökéletesnek tartani. Az embernek kontár művészetét? Mikor az Ur a legnagyobb művész, S még 5 sem bír tökélyt teremteni! Már milliom, milliom év óta. Dolgozik a nagy művész: Ront és javít a csak fekről-fokra. Készül az óriási munka. S még elmúlik milliom milliom év, Amig elért roppant századokát, Hogy elkészül, hogy befejező Áll. Nagy műve a világ!

Vagy tán — és az valószínűbb, hogy Befejezni nem is tudja soha. Majd belátja a nagy művész maga, Hogy műve, bár egy [le]tan gondolja. Lényegében csak hitvány anyag. Majd belátja hogy tökéletes nagy. Semmi más nem, csak a szellem lehet. Ekkor megharagszik a a hitvány művet. Haragjában darabokra szaga, S kárba vessz a milliom évi munka.

Rapsodia.

Egy vén özigány az ég a a felhő. A halkan a bög. Kézében villám a vonó... Játsszik vele, játszik vele, Halljátok-e, halljátok-e. Mint mennydörög? Az ég, a föld. Reszket, ropog, Kiszekszek a csillagok, S az éj szívét az égi szikra. Egy pillanattal áll! szurja. S belőle a fekete vért kiereszti!

Hűd csak, hűd csak vén muzikus! Dalod legyen szőlő és búz, Mint a megvert fehéred sárása, Visztesz a menekővek, Kacsagon benn az őrület, A pokol csalóánya, Rendüljenek meg a sírok, Bőgjenek a vulkánok öblei; Hadd táncoljon a világ! Hadd legyen kedve vad, szilaj! S míg megújja a bóz tivornyát. Tartson addig a zordon szilaj.

Láttatok-e csatát, a hol A kükökdőknek könnyű foly. És nem véro?

Az elemek csatája e? S ha az egyik fél elbukik, Ott terem a vén muzikus. És elluzza torán a tusz: Főlegetis requiem! — Ilyen lesz majd a végítélet; Csak hogy milliózor érdekes: A ronda föld jalgát és remeg, Tapolnak az égi szellemek. S majd a jaj- és taps hármóniába. Csak hogy a pokol habotája. A mely között elnyeli a földet. Ilyen lesz majd a végítélet. S a vén muzikus utolsó hurjába. Ily hatyudattal csal az Örjögő aziv tébolyult világa. Mi szép, mi szép, Midőn az ég Szilaj kesével a hurokba kap, S vad gyönyörrel pengeti azokat!

Rády István

Felolva szerkesztő: **VARGA LAJOS.**

Társ szerkesztő: **HOFFMANN MÓR.**

A vasuti menetrend.

Folyóirat	Kiszia		
	Érkezik	Indul	
a) Nécsújtelep-Bécs	12 ó. 16 p.	3 óra	éjtelen vagy. vonat
	10 ó. 20 p.	11 ó. 2 p.	este vagy. vonat
	4 ó. 11 p.	5 ó. 15 p.	reggel szem. vonat
b) Bécs-Nécsújtelep	11 óra	12 ó. 5 p.	éjtelen szem. vonat
	5 ó. 27 p.	6 ó. 15 p.	reggel szem. vonat
	1 ó. 41 p.	2 ó. 55 p.	d. u. vagy. vonat
II. a) Bpest-Prágától	2 ó. 5 p.	2 ó. 45 p.	d. u. szem. vonat
	10 ó. 30 p.	10 ó. 50 p.	este gyors. vonat
	4 ó. 21 p.	4 ó. 57 p.	reggel szem. vonat
b) Prágától-Bécs	5 ó. 55 p.	6 ó. 8 p.	reggel gyors. vonat
	1 ó. 14 p.	2 ó. 6 p.	d. u. szem. vonat
	11 ó. 10 p.	11 ó. 35 p.	éjtelen vagy. vonat

Egy 150 holdas birtok

déli Zalában rendkívül szép és egészséges fekvésű csinos lakóházzal és gazdasági épületekkel, egy vasúti, posta és távtelepállomással élénk városkától egy negyed órányi távolságban

6-8 évre bérbe adó

Bővebb tudósítás Fischer Fülöp kanizsai, vagy csáktornyai könyvkereskedése által. 191 1-

DAS BESTE
Cigaretten-Papier
EST
LE HOUBLON
Französisches Fabrikat
VOR NACHAHMUNG WIRD GEWARANT!!!
Nur acht ist dieses Cigaretten-Papier, wenn jedes Blatt den Bismarck LE HOUBLON enthält und jeder Carton mit der untenstehenden Schutzmarke und Signatur versehen ist.
DAWLEY & HENRY, Fabrikanten, PARIS
PAPIER ANANAS LE DRAPEAU NATIONAL
Cigaretten-Markt
Qualité supérieure

CS. K. SZAB. ŐSEPLŐGEP
csak egy forgótengelyre
Leop. Robicek & Herczog
Wien, Praterstrasse 50.
Fabriklager aller Sorten landw. Maschinen.

Fiedler Gyula
fényképezési műterme
NAGY-KANIZSA
Városház-utca 6. szám.
Fényképeket minden alakra és nagyságra, (u. m. látogató-jegy, Cabinet-, Makart-, Boudoir-, negyedréti-, élet-nagyságu.) brillant, festett, jelmez, tisztán, elegánsan készíttetnek el, felvehető minden időben, bármely órában eszközölhető.
A közönség szíves pártfogását kéri.
FIEDLER GYULA

KRONDORFI
Savanyú-Kút
STEFANIA
Koronahercegnő forrás.
Kút-vállalat **KAHL és TÁRSA**
183 2-3. Raktár N.-Kanizsán:
Rosenberg János és Welisch József uraknál.
literes üveggel 20 kr.; 1 liter 26 kr.; 1/2 liter 30 kr.

Herdman 20 kr., Fajos József 10 kr., Szécsényi 20 kr., Öreg Hegedűs László 13 kr., Fülöp Zoltán 20 kr., Bék Betti 10 kr., Ördög Vilmos 25 kr., Martinecs György 10 kr., Dolmányos 10 kr., Kállócs János 20 kr., Kiss György 10 kr., Sedelmajer László 10 kr., Weber József 18 kr., Lábri József 50 kr., Mikó György 10 kr., Dávidovics Ferencz 10 kr., Szalai József 10 kr., Kevács Ferencz 10 kr., Simon Kálmán 10 kr., Plánder János 10 kr., Martinecs László 20 kr., Dolmányos György 20 kr., Dolmányos Vencel 10 kr., Baj József 10 kr., Kállócs József 20 kr., Bagonyai József 20 kr., Zambor György 20 kr., Plánder Károly 20 kr., Fajos József 20 kr., Boskovich György 30 kr., Rauch Jakab 10 kr., Plánder Ferencz 10 kr., Lövy Markus 10 kr., Szalai János 05 kr., Dávidovics András 10 kr., Dávidovics Ferencz 10 kr., Sneff György Récsa Károly 10 kr., Fajos György 10 kr., Balog Ferencz 10 kr., Horváth László 30 kr., Millei László 5 kr., Mikó József 05 kr., Mikó Ferencz 10 kr., Kiss Stessli István 10 kr., Kiss Stessli János 10 kr., Koch József 04 kr., Hába Pál 20 kr., Miháics György 10 kr., Knusz Ferencz 10 kr., Varga János 5 kr., Varga György 05 kr., Jandrosics Ferencz 05 kr., Farkas Ferencz 05 kr., Weinberger 10 kr., Dörmölki László 30 kr., Vida Ferencz tanító 30, Dolmányos József 10, Fleiner Miska 20 kr., Gudlin László 10 kr., Knusz Károly 10 kr., Flumbort Anna 10 kr., Godinek József 10 kr., Pezsek István 20 kr., Magyar József 10 kr., Smoldics Ferencz 10 kr., Godina Antal 10 kr., Kucics József 10 kr., Pópai János 10 kr., Horváth Ferencz 06 kr., Hajdu György 10 kr. — Összesen 128 frt. 10 kr.

A másolat hiteled kiadta,
Lengyel Lajos főjegyző.

A sümegehi vásár — mint tudósítónk írja — elmosta az eső, miért is f. évi május 1-je helyett 10-én fog megtartatni.

A nemes-bükki hegyben mult hó végén 16 hajlék létezik, melyek többnyire biztosítás nélkül voltak. A kár tehát tetemes. A tűz keletkezésének okát kipuhatolni mindaddig nem sikerült.

Közthelyen Hoffmann Miksa takarékpénztári könyvelő a tüstös egyleti alparancsok eljegyzése Steiner Jankák. a. t. Z.-sz. Gróthról.

A keszthe yi m. kir. gazdasági tanintézet körében Győr város és megye árvízkárosultjai javára 59 frt. 70 kr. adomány folyt be, mi a gyűjtő bizottságnak csak díszretére válik.

A fordó-Idény Balaton-Füreden május 26-án nyitattik meg.

Salvator első rangu vasmentes szavanyúvíz, lithium és bornátriumban gazdag forrást orvosi tekintélyek által a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál rendszeresen: kiváló szer a köcsvény, hólyag és vese bajoknál. Borral használva igen kellemes üdítő ital. Kapható ásványvíz-kereskedésekben, legtöbb gyógyszerárban. *Salvator forrás igazgatóság Eperjesen. Budapestén Raktár EDESKUTY L. urnál.*

Beküldetett. Gyomor baj ellen. Egger szoda-pasztyillai; legkellimeőbb szer gyomorfő, gyomorbetegségek dispepsia ellen, a rossz emésztés minden esetében alkalmazandó, különösen pedig a bor mértéktelen élvezete után a borsav összetorlódását akadályozzák meg. — Eredeti kártyákban 30 kr. az alább jegyzett rak-tárakban.

Közbű és rekedtség torokfájás ellen legjobb oldó szer Egger mellpasztillai. A betegnek nem válnak terhevő, gyomorsavát nem képeznek, megakadályozzák a légzői szervek kiszáradását. Nagy-Kanizsán kaphatók Prager Béla gyógyszerárában.

KÖZGAZDASÁG.

Assicurazioni Generali. Lapunk hirdetői rovatában található az intézetnek az 1882-ik évre és fennállásának 51 ik évére vonatkozó szárazsági. Ezen régi intézet, törvény és övatos alekvitételek megfelelőleg, az elmúlt évben is jelentékenyen haladt hatalmas fejlődésben. A díjbevételek 761.730 frt. 98 kr., gyarapodás mellett tölmelkedtek 12.763.416 frt. 53 kr. A díjkölteségek tár-ságja 1.268.963 frt. 20 kr.nyi gyarapodással zárta a 17.250.119 frt. 23 kr. A még ér-

vényben álló életbiztosítási tőkék 5.214.551 forint 19 kr.nyi szaporodással felmennek 70.822.205 frt. 82 kr. A kárpénztárakékok gyarapodtak 784.670 frt. 68 kr. és a biztosítótekek részvénytörke és kárpénztárakékok immár kitesznek 28.799.108 frt. 6 kr. Köztudomás szerint a lejárt évet nem lehet a biztosítási üzletre előnyös évek közé sorolni, és e tény a Generali által teljesített kifizetésekben is kifejezőre talál. Az előtértek fekvő kifizetéséről a társaság 1882-ben 32.591 károsultból kármentesítések, mentési és kárbecelési költségek fejében kifizetett 9.186.775 frt. 13 kr., vagyis keresk öszszegben 1 1/2 millió frttal többet mint a megelőző évben. Ez intézet által alapítása óta kármentesítésekben, mentési és kárfelvé-teli költségekben kifizetett öszszgek 488.258 károsult mellett tesznek 160.174.718 frtot; mely öszszegben hazánk részét vett 68.932 károsultban 27.831.634 frt. 50 kr. Az elő-tértek fekvő jelentés különösen kiemeli az életbiztosítási üzlet irvendetos fejlődését. Az utjonnan költöz életbiztosítások kitesznek: 1874-re 52 1/2 millió forintot, 1880-ra 83 1/2 millió forintot, 1881-re 9 1/2 millió forintot, 1882-re 12 millió forintot és az 1883. év első negyede még tovább emelkedést tüntet fel. Ezen tény a biztosító társaság hitel- és bizalomképes-ségeinek fokmérőjével veendő és egyzersmind a legesőszidobb és a legbiztosabb alapot adja az intézet további fejlődésére és haladására. Ezen körülménynek, különösen a jelentékeny tartalékok megfontolt gyűjtésének rovhatja fel a Generali, ha mégis azon helyzetben van, hogy a viszonyok kedvezően voltak és oly jelentékeny tartalékok félrevétele mellett is képes volt a 315 frttal befizetett részvényre 255 frank osztalékot adni.

Az állat-egészségügy a földművélés-, ipar- és kereskedelemügyi min. jelentése szerint április hó 17-től 24-ig állott: I. Körtől marhavész. Magyarország, Fiume és környéke, ugy nemkülömben Horvát-Szlavon ország egész területe véssmentes. II. Lépfene kövekésztében ellullott 12 szarvasmarha, 1 ló és 1 juh. III. Takonykór miatt kiirtottak 28 ló. IV. Rühkór miatt gyógykezeltek öszszesen 122 ló. V. Tüdővész miatt Bpest fővárosban 5 szarvasmarha kiirtott. Horvát-Szlavonország. A kostonjevaci kirendeltség területén 2 drb és a doni kerület Jannica községben 1 drb szarvasmarha lépfene követ-keztében ellullott. A pakratzi alispánág B'agorodovac községében 3 rühes ló gyógy-kezelés alatt áll. Ausztia egész területe: ez idő szerint véstől mentes. Bosznia. A bosz-niai marhavésszt illetőleg újabb változás nem jelentetett. Románia egész területe mentes a marhavéssztől. Európa többi államai — Orosz-ország és Törökország kivételével — a marha-véssztől mentesek.

Az eső pótlása. A kaszálás és a talaj felülleteknek gyakori keverése nagyban képesek pótolni az esőt. A kertnek azon részei mutatnak legesőszob eredményt, a melyek legelőbbet műveltetnek. Valószínű, hogy a kukorica, görögdinye, paradicsom, ká-pozssta és más vetemények is pár hónapot szárazságban is ki tudnak bírni, feltéve, hogy a talaj mély és a növények elég erősek. Mely jól trágyázott talaj sokkal keves-sébbet szenved a szárazságtól, mint a sekély. Az általaj művelése, és a trágya tehát bizonyos mértékben pótolják az esőt. A nedvesség alólólól jó. Az alagcsövezés is biz-tosítóteket nyújt a szárazság ellen. Az alag-csöveknek lefutását száraz időben igen jól fel lehet a kertben ösmerni arról, hogy a vegelőzsió felettük dúsabb. Az öntözés is jól kifizeti magát. A talaj, ha jól megművelte-tik, két évnyi víz is képes előnyösen feldolgozni, mint a mennyit. újraon át kap.

A bükkta teitése vassá vítróliál. Igen fontos találmányról értesítéi Róssói Pap Albert az almái (Erdély) uradalom érdéze az országos erdőészeti egyesületet. Az uradalmi szeszgyárban ugyanis kísérleteket tettek, nem lehetne-e a műszaki feldolgozásra leza szerkezeténél fogva alkalmazatlan bikkfát oly módon felténi, hogy az a szükiségű kemény-séget és vízállanságot megnyerje. E célra a vaskétki batárban az Almás völgyében 1881-ben fölfedezett vitéziolus töréget használták. A kísérlet egészben sikerültnek mond-ható, amennyiben az olvasított törégen kellő hűtök mellett teitett bükkfa hasábok szennyes barna színt ölte, oly keménységet és szívósságot nyertek, hogy közkapadósra, zsinódyé és szerszámokra a legjobb érd-ménnyel alkalmazhatók. A kísérletek foly-tatására a töréget tulajdonosa bárkinek ingyen bocsátja rendelkezésére a szükséges mennyiséget.

A vetések állásáról eddigelig álla-lában kedvező jelentések érkeztek a földmi-velősségi min., nevezetesen az erdélyi vidékek tekintetében. A száraz fagyok azonban a búzát és a rozsot több helyütt megrikították, különösen Abauj, Bars, Nógrád, Bihar, Hajdu, Komárom, Békés, Zemplén, Ung, Brassó, Hunyád, Szolnok Doboka megyékben. Nagyobb kár történt a gyengébb répszőben, kivált Borsod, Zemplén, Esztergom, Fehér, Tolna, Bács és Békés megyékben. A tavasi munkálattal több helyütt még minosek-befestése; a hol a tavasziak kikéltok, ott jóknak mondhatók. A gyümölcsök bő termé-re nyújtannak kilátást. Takarmányhiányról még mindig sok a panasz, leginkább az erdélyi régi megyékben.

A nagy-kauzisi kir. trszék tkvi oszt. rászólti közzétérve, hogy a nagy-kauzisi lakosságunkat...

Kiküldi ár a fennebb kitett becsár. Árvezetni kívánók tartoznak a becsár 10%...

Ismerősök számára. Kérek még néhány „Betegbarát” című könyvecskét...

Alapított 1838-ban.

Berény József ezelőtt Milhofer S.

ékszerész, arany- és ezüstműves

Nagy-Kauzisan, a városháza átelében.

Ajánlja:

nagy ékszer-, arany-, ezüstárak s női remontoir-órák raktárát dúsz választékban, jutányos árakért.

Kölcsönös meggyőzés után eladásrészfizetés mellett is

Mely tisztelettel

Berény József ezelőtt Milhofer S., ékszerész, arany- s ezüstműves

21 4-12

Az építészeti idény megkezdével bátorodom azon tiszteletteljes jelentést tenni...

készletet tartok eredeti gyári árak mellett; továbbá: a helyben berendezett cementszárító gyáramban...

Steyer homoklót, karsti és karraral márványt, kelheimi lemezt, elszigetelő kátrány lemezeket...

SARTORY OSCAR.

Nagy-Kauzisan, Király utca I. szám.

178 2-3

LE PHENIX

francia életbiztosító-társulat Párisban.

Alapított 1814 évben.

Főképviselőnk Ausztria részén:

Bécsben, Hegelgasse 21. sz.

Főképviselőnk Magyarország részén:

Budapesten, Nádor-utca 20 sz.

Table with 2 columns: Description of assets and amounts. Total assets listed as 233,000,000.

A társulat vagyona 233.000.000. A biztosítási álladék 380.000.000.

Felvilágosítással szívesen szolgál:

ÖSTERREICHER BERNAT

170-3-3.

nagy-kauzisi főügynök.

Varasd-Töplitz HORVÁTORSZÁGBAN.

A déli vaspálya állomástól 2 1/2 óra távolságra. Külön- és társasokosi összeköttetéssel.

175 2-8

AZ ASSICURAZIONI GENERALI 1882-ik évi MÉRLEGE.

Ny. évnyi veszteségszámla az A mérleghz (1882).

Financial statement table with columns: A tétel neve, Bevételek, A tétel neve, Kiadások. Includes various insurance categories and their financial details.

Ny. évnyi veszteségszámla a B mérleghz. Eléltbiztosítási osztály (1882).

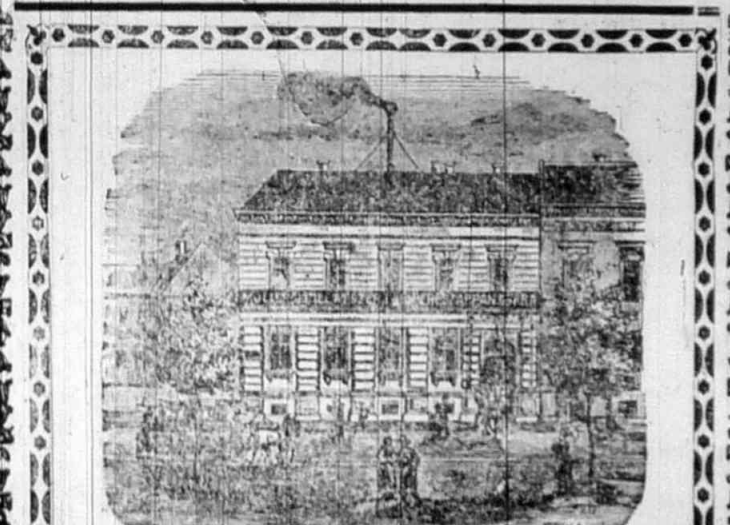
Financial statement table for the B balance sheet, detailing losses and expenses for the life insurance department.

AZ ASSICURAZIONI GENERALI VAGYON-ÁLLÁSA 1882. DECEMBER 31-ÉN.

Table showing the assets and liabilities of the insurance company as of December 31, 1882.

A TRIESZI ASSICURAZIONI GENERALI KÖZPONTI IGAZGATÓSÁGA: Dr. MAUROGONATO I., Dr. BORGHI J., Dr. CALABI R., Dr. GOLDSCHEIDT LIPÓT.

Bővebb ár-, valamint kárkimutatások az alatti Nagy-kauzisi főügynökségnél kaphatók.

MULLER J. L. ILLATSZER-ÉS PIPERE-SZAPPAN-GYÁROS BUDAPEST.

GYár: VII. Rottenbiller-utca 36. sz. a., saját ház. Raktár: IV. Koronaherceg-utca 2. sz., a „Virágkirály-néhozt”.

Ajánlom saját gyártmányú illatszereim és pipere-szappanaimat egy nagyban eladóra...

Mulle: J. L.-féle csaldái szappan. Dr. GEBHARDT LAJOS egyetemi tanár és Rökus-kórház igazgató ur által nekem kladott bizonyítvány szerint...

Nagy-Kauzisa: Bachrach I. H. és Rosenfeld Adolf uraknál. 40 15-15

ZALA

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES-TARTALMU LAP.

Szerkesztői iroda. Hora a lap szellemi részét illető közlemények küldendőik Bajsa utca 4. szám.

Bjmentelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyitlittér: petitsora 10 kr.

Küldetve: Fischel-Fülöp könyvkereskedés. Ujvárosbás utca. 513. sz.

Küldetési árak: Egész évre 8 ft. Félre 4 ft. Negyedévre 2 ft.

Hirdetmények 5 hasábos petitsor egyenre 7 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Arvadás a egyéb hivatalos hirdetések 30 kr. bélyegdíj felül 100 szög 1 ft. azontul minden szöveg 1/4 kr.

A Nagy-Kanizsai városi szabadelvű kör, a Zalamegyei ügyvédgyűlés, a Nagy Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bankgyejesület és Kereskedelmi bank hivatalos közlönye.

MEGJELENIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

A szabadelvű körről.

(H.M.) Most, midőn a szabadelvű kör megnyitását ünnepelte és külső fénynyal is jelét adta megalakulásának, idejét látjuk, hogy róla és hivataláról még egyszer szóljunk és kifejezést adjunk azon benső meggyőződésünknek, melylyel a kört és kifejtendő működését megítélni szeretjük.

Azoknak a nagy politikuskoknak a mosolya, kik egyszer már — annyiszor fittogtatott szabadságerzetükben, a szabad szólás jogát tűnik rossz néven vették, mert hát ő náluk extra „függetlenség” nincs joga és számbavehető elv, — azoknak a nagy politikuskoknak a mosolya nem zavar meg elméledünkben, mely sohasem épült a tele szedett nek phrasissainak ingatag talaján, hanem a körülmények és viszonyok szigorú tárgyilagossággal való egybevetésén, mely mindig szilárdabb mint a pusztá üres szó, melyet adott alkalmakkor a tett sohasem szokott követni. S mivel a meggyőződés hangja őszinte szokott lenni, az őszinte meggyőződést sem gyanúsítani, sem rossz néven venni nem szabad. Nem tehetek róla, ha benső meggyőződéseimből nem azokat követtem, kik a rombolás munkájában erőseknek mutatkoznak adott alkalommal, de építeni nem tudának a kik a gyilkoló kard forgatásában elég ügyesek lennének, de másik kezükbe elfelejtették felemelni a munka megváltó keresztjét, — hanem követtem azokat, kik korunk nagy elvének, a jogegyenlőségnek szilárd talapzatán, intézményeink conservatív fej-

lesztésében találják fel a hazánkra egyedül üdvöthöz munkálkodást.

Mert bizonyos az, hogy lejárt az az idő, mikor a nagy jelszavak hangoztatása elegendő volt, a lejárt az ideje azoknak, kik hatalmas organummal megáldva a tömeget félrevezetni képesek voltak. A haza mai nap már tettet és nem szót kíván, tettet a szabadelvűség, az alkotmány szeretetének, a hazafias erények gyakorlásában. A tömeg sem félrevezettetni, hanem vezetetni kíván.

Már most áttérhetek annak fejtegetésére, hogy szükséges-e városunkban a szabadelvű kör, és miért szükséges?

A következő gondolatok a szabadelvű kör ünneplés meghívása alkalmával keletkeztek bennem. Jó lesz ha a felvett kérdés iránt még egyszer tisztába jövünk.

A mit én a szabadelvű kör megalakulásáról írott első és második, némely elfogult által félrőrtett cikemben mondtam, annak helyt álllok most is, sőt most már még jobban meggyőződtem a szabadelvű kör szükségességéről. Azért most másképpen is fejthetem ki.

Tagadhatatlan, hogy népünkben általában nagy mértékben van meg az, amit alkotmányos érzelmeknek mondának.

De az alkotmányos érzelem, éppen azért, mivel csak érzelem, még nem képesit az alkotmány gyakorlására, az a nemzedék pedig, mely az alkotmányt az iskolában tanulja (és sok helyett miképpen tanulják) még nem gyakorolja az alkotmányos jogokat. Már

az erők szótűllésének szempontjából is felette szükséges egy organum, mely a szólbúzó érdekek egyesítése végett határozott jelszóval ellátott zászlót kibontson és lobogtasson, mely jelszó azonban nem a res-symbolum legyen csak, hanem vezérelv, a melyért küzdeni, s melyet diadalra juttatni a meggyőződés forró lelkesedésével a becsület parancsolja. A megalakult körben, a kormány pártjának elnevezés értelmében a szabadelvűség ez a vezérelv.

Ezen szabadelvűség, és a között, melyet a függetlenségi párt magának vall, nagy a különbség.

Szeretném én ezen szabadelvűséget oly ékes iránylyal kifejteni, mint amily ékes szavakkal jelezte azt a Szabadelvű kör díszelődjén Kovács Béla, a szabadelvű párt és a józan szabadelvűség rendíthetetlen, lelkes híve.

Nem az a szabadelvűség, mely ezt csak a maga kedves személyének vindikálja, hogy a többiek szolgáljanak, t. i. a szabadságnak nem az a mértéke, mely a történelmi fejlődés folyamatának megszakasztásával a szabadság proklamálásával a leggyászosabb szolgátságnak nyitna kapu; hanem az a szabadelvűség, mely a történelmi és törvényes jogok fontartása és respectálása mellett azt a szabadságot vallja józannak, mely mint a jótékony nap-sugár aranyos varázsaival elárasztja a mélyen fekvő völgyeket is, habár koronája jéggel fedett hegyek felhőbe emelkedő ormán ragyog.

Sem a szabadság, sem a józanul felfogott szabadelvűség, nem főrész-

szé a jogok legesekélyebb csorbításával. Ennek a gondolatnak adott ugyan kifejezést a függetlenségi párt akkor, mikor Verhovay Gyulát desavouálta és a nines okuak szavaiban kételkedni, de tudjuk mégis, hogy sok külön érdek foglal mégis helyet a függetlenségi kalap alatt, s megvalljuk, hogy programját nem értjük mai nap sem; akárhogy nyúl hozzá az ember, nem lehet azt megfogni. Ilyen program mellett pedig semmiféle intézményt fejleszteni nem lehet, különösen ha még avval a hibával is bír, hogy tagjai nem ismernek fejelemet. A szabadság pedig nem egyéb mint a fejelemzetlen szabadság.

A szabadelvű kör pedig a szabadságot szereti a fejelem korlátai közt.

A ki mai napság is panaszkodik a szabadság hiányáról Magyarországon, az aligha van tisztában a jőrtelmű szabadság fogalmával. S a ki e szabadság törvényes korlátai között nem talál tért erőinek kifejtésére, annak korlátlan képzelme a szabadság féltelen tulkapásában eldorado lát, melyet csak megérnie kellene, hogy jól lakják áldásaival.

Azért vala szükség a helybeli szabadelvű körre, mely a haza, és különösen városunk jól felfogott érdekében nagy tettek, fényes sikerű munkálkodásra van hivatva, a mi nem függ egyébtől, mint tagjainak buzgó és önzetlen részvételétől.

A polgári név legfényesebb corolláriumát nyeri abban, ha a közügy iránti érdekelttség lassan, de folyton

éző lángja, élesztő táplálékot nyer a rokonérzelműek találkozásában egy szentebb és magasabb ügy szempontjából.

Ez hivatása első sorban a helyi szabadelvű körnek, mely míg egyrésztől az igazán szabadelvű kormány érdekeit kívánja szolgálni, annak a kormánynak érdekeit, melynek élén a kor egyik legkitűnőbb államférfiának, Tisza Kálmánnak imponáló alakja áll, másrésztől pedig egyetértő akarattal szépen fejlődő városunk összes érdekeiben lesz hivatva meggyőződésének és tiszta akaratának súlyát latba vetni.

S hogy ezt tenni fogja, arról bizonyossá tesznek beánunket a kör élén álló keveset beszélő, de többet tevő vezérférfiak, kik polgári kötelességüket képeek és készek sokszor saját érdekeik hátrahelyezésével előmozdítani.

A szabadelvűség szép fogalmát mi sem discredítálja jobban, mint azoknak tapintatlansága, a kik egyáltalán semmiben sem tudnak józan mértéket tartani.

A szabadelvűség nem zárja ki sem a mély vallásos érzületet, sem a szigorú erkölcsiéget, sőt még ezek által nyeri az megazenteltetését, — magában foglalja a haladást is, — melyre az emberi nem, a népek és nemzetek a koronkinti szomorú visszacsúszások daczára praedestinálva vannak.

De a haladás is csak lépésenként történhetik. Valamint a természet nem szereti az ugrást, ugy az emberi intézmények fejlődésében sem jó az ugrás. Az európai kontinens

A „ZALA” tárczája.

Az eprek között.

Zola Emil

franciából
Ötvös Vilmos.

I.

Egy júniusi reggelen jókor kinyitám ablakomat és azon keresztül úde lég nyugvó szellőt. Az éjen át heves vihar dühöngött. Az erős szél, mintha minden zugában megtisztította volna felhő-foltjaitól az eget. A tetők még mindig nedvesek; a fák, melyek magas ágai a kőművekig nyultak még csopogtak és a levelek közt napról pirulva mosolyog a láthatár. A közeli kertek nedves talajról üdítő illat száll felénk.

„Fé, fel Ninon!” — kiálték vissza a szobába — tedd fel kalapodat leány, a szobába megyünk.

Könyvvel csatoltatva ujjongott. Alig 10 perc múlva felöltözött, mindenesetre elismerésükre méltó tett a husz éves kacér természetéről.

Kibocs órára már a Varrócsai erdőszélben voltunk!

II.

Mily nyíjas erdő! Mennyi szerelmes járatott már árnyékában. Hétköznapon utál órák és puszták; hátra mosoghatunk „gyász oldala mellett, karunkat dörögni

nyugtatra, s jaksinkat csókra illesztve; nem lája senki, hanemha a cserjék között tartózkodó poszáta.

A hatalmas régi fák magas és széles lugast alkotnak; a talaj gyenge pázsított-pázsított fedett s rajta a levelek közt korcsosult napugarak aranyozott szinümpáival játszadoznak. Völgyesorost, keskeny gyalog utat, hol egymáshoz simulni kényserülünk ugyancsak szaporán találunk. Van áthatlan sűrűség is, hova a csökök hangosabb csattanásakor menekülhetünk.

Ninon elhagyá karomat, és lábával a fűvet horzsolva boldogul szaladgált majd előre, majd hátra fiatal ebként utját megkészesítve. Majd ismét fásadtan és gyengéden vállamra ágaakodik. Az erdő még mindig végtelen zöld hullám-tengerként nyulik előttünk. A remegő hallgatóság a fák mögött terülő mosogékony árnyékok felénkbe szállnak, s a tavasz égető heve teljesen ittassokká varázsol bennünket. A sűrű cserjék rejtekeiben csakhamar gyermekeké válnak.

„Oh eper, eper!” kiáltá Ninon és vidám zergekét az árkon átugorva a bokorban kutatott.

III.

Eper, sejnös, nincs; de a helyett eperbokrok egész területére, melyek mélyen a szeder-cserjék alá nyulnak.

Ninon nem gondolt többé az erdő csuszó-mászó élére, melyektől máskor annyira irított. Vidám sürgötéssel kutat a fű között, minden levelet megemel és majd kétségbe esett, hogy egy szem epret sem talált.

„Megelősök bennünk!” kiáltá ingerülten; „oh jér csak, kereszünk, tán csak találunk néhányat.”

Példás lelkiismeretességgel fogtuk a keresést. Testünket előre hajtva, nyakunkat kinyújtva, szemünket a földre szorozva apró óvatos lépésekkel haladtunk előre; s míg mertünk hangot adni, nehogy attól az eprek elijedjenek. Elfeleltük az erdőt, a csendet és az árnyékokat, valamint a széles lombzatot, s a szűk gyalogutakat. Csak eperre és semmi egyébre nem gondoltunk. Miedn bokornál lehajoltunk és remegő kézzel nyultunk a csalt alá.

Igy járkáltunk tán egy óráig görbült háttal majd jobbra, majd balra tévelyegve. Fűrkésző tekintetünknek a legkisebb eperke sem mutatkozott, a helyett pompás eperbokrok halomnyi szép sötétzöld leveleikkel. Láttam, miként ránczosodnak Ninon ajkai és nedvesednek szemei.

IV.

Széles „tisztás” ra értünk, melyre az égető nap forró sugarai függélyesen estek. Ninon a tisztához közeledve eltökélt a keresést beszüntetni. Hirtelen hangosan felkiált. Ijedten szaladtam feléje, azt tudva, hogy megbolított vagy megsértette magát. A földre guggolva találtam; az irgatottság tartotta fenn ez állásban és ujjával egy borsónagyságu eper-szemre mutatott, mely még csak az egyik felén volt érett.

„Tépd te le;” — mondá hízogó halk hangon.

Lehajoltam melléje a tisztás szélén.

„Nem!” — viszonozám — „te találád, neked kell letépned.”

„Nem! Ugyan tedd meg kedvem és tépd le.”

Sikerült annyira ellenszegülnöm, hogy végre is Ninon elcsalta magát a szárá ujjá hegyével letélni. Most még fontosabb ponthoz

jutottunk, hogy t. i. ki egye meg kétfőnk közül a súlyos kis eprecskét: egy órai sorény keresésünk jutalmát. Ninon minden áron az én számba akarta juttatni. Határozottan ellenálltam. Végül is megegyeztünk oly formán, hogy két egyenlő részben költük el.

Ninon ajkai közé vette és csintalan mosollyal mondá:

„Hát harapd le részedet!”

Kívánsága szerint csöködtem.

Vajjon az epret testvériesen osztottuk-e meg — nem tudom, sőt azt sem tudom, mielő volt az ize; — de mézédos, kellemes volt a csók Ninon ajkairól.

V.

A tisztás sűrűn volt rakva eperbokrokkal és nem csak bokrokat, hanem gyümölcsöt is találtunk bővében, úgy, hogy csinos gyűjtést rendezhettünk. Felér kendőnköt a földre terítve ünnepléses fogadást tettünk, hogy semmit sem költünk el szákmányunkból titokban, hanem mind letessük a kendőre. Mégis többszörösen úgy tetézett nekem, mintha Ninon kezét szájjához emelne.

Miután az egész területet leszedték, jónak láttuk egy aranyas helyecsikét keresni, hol lakománkat jőkedvűen elkölthessük. Néhány lépéssnyire faláltam is egy bájos zugot egy aranyas levelest. Az eperrel telt kendőt felette gondosan magánk mellé helyeztük.

Jó-Ágos István! Be jó volt itt e mohon e buja zöld virányon. Ninon nedves szemekkel tekintett fel roám. A forró nap kellemes pirt árasztott nyakára. A mint a benső gyengédséget látta, mely tekintetemből feléje sugárzott, felém hajolt és tenér karjait oszdatos ódaszó taglajtsággal nyújtá felém.

A magas lombfák mögül lángoló nap arany nyílvaival lövelt felénk, melyek lábaink

mellett a gyenge fűben folytak szét. Még a poszáta is beszűntettek dalukat és nem néztek maguk köré..... És amint tekintetünkkel az epreket keressük, rőtülve látjuk, hogy kendőnk felett hosszat heverünk a fűben.

A csalogány.

Ha elmegyek te kis leány
Falud háraín tál;
A spru üdött vándor nyomán
A csalogány dalol.
És néha dalt ha szeng nekem
Azt képelem mulats velem —
Am dalt ha zeng a csalogány
De szava nincs neki.

Ha szől mezőben alszom el
Bús árnyú fák alatt
A csalogány ott énekel
Merengő dallamot.
Es ifju álma óh, mi szép
Ölve tarja kedvesét,
Am dalt ha zeng a csalogány
De csókja nincs neki.

Ha majd a sirhant eltemet,
Es csendes álmaim,
A csalogány sávarja meg
A csorje ágán;
Azt velem majd, hogy kedvesem
Könyvzani jött sirbelyemen.
Am dalt ha zeng a csalogány,
De könyve nincs neki.

Röller Vilmos.

...állal ma szomorú képet nyujt. Ugy tünik fel előttünk, mintha jól-lekott volna a szabadságot, mintha belefáradt volna az oly nagy fáradtsággal kivívott szabadelvű intézmények dédelgetésébe. Mindenütt a reakció vív ki győzelmeket, nem véve ki az alkotmányos szabadság klasszikus földjét, Angolországot sem.

De miért eléglik meg a népek a szabadságot és szabadelvűséget? mert egyik részénél elfajul, szabadsággá lesz, s a szabadság ezen kinövése, melynek a neve mindenütt más, t. i. socialismus, communismus, nihilismus, — sokkal veszedelemesebb mint az a rém, melyet *absolutismus*-nak neveznek. Mert ez utóbbi még törvényt jelent, az előbbiek azonban féktelen anarchiát. Sokan tehát úgy gondolkoznak, hogyha a szabadság nem jelent egyebet, legalább az emberek jó nagy részénél, mint a vad és féktelen szeszvedélyek kitöréseit, vagy azoknak az értelmetlen tömegben felkeltését, akkor nem kell. A francia köztársaságban kevesebb a szabadság, mint a mi alkotmányos országunkban, s a kinek csak egy csekély történelmi érzékű van, az tudja, hogy törvény nélkül még köztársaság sem állhat fenn.

Az állapot, melyet az európai constellatio jelenleg mutat, Magyarországat ez idő szerint olybá tünteti fel, a hol a belső ügyek legkevesebb hullámot vernek. Jele annak, hogy ebben a hazában, akármily nemzetiségű legyen a lakos, alkotmányos szabadsága biztosan megőve van. A mi agitáció a nemzetiségekben jelenleg van, az is rosszakaratnak vagy önérdékeknek róható fel.

Közművelődési és egyéb intézményeink czélszerű, lassú, de biztos fejlődését a jelenlegi kormánytól várhatjuk legjobban; azért ne higgye senki, hogy mi mindent galambnak tartunk, a mi fehér; de úgy hisszük, minden más kormánytól még nagyobb volna az elégedetlenség. — Tökéletességet pedig az emberi természetől követelni nem lehet.

Azt a minden áron való oppositót pedig, melyet a függetlenségi párt tesz, teljesen fölöslegesnek tartjuk, különösen akkor, ha nem elvi kérdések forognak szóban. A közpárt megy a kormányhoz, mikor teheti a legalább elismeréssel van azon jó iránt, mely a kormánytól kiindul.

A mi pedig azt a szerencsétlen agrarius politikát illeti, melynek hallgatója a „Pesti Napló”, az habár állítólag a közgazdasági helyzetet javítani akaró politika, de határozottan reactionárius és nagy viszárszást jelentene. Ezt csak érinteni akartuk, mert egy pár sorral nem lehet róla érdemlegesen szólni.

Miután tehát Magyarország jelen szabadságát elegendőnek tartjuk, a kormány pedig, élén Tisza Kálmánal, reactionárius hajlamokat nem mutat, s a szabadelvűség szolgálatában a józan középútat megtartja, s miután egyedül ezen józan középúton lehetséges czélszerű intézkedéseket tenni: — azért mindenkinek, ki a kormány s a nagy szabadelvű párt nézetét vallja, kötelessége ezen pártnak érdekeit szerény, tehetsége szerint előmozdítani.

S ha a Kanizsán lakó szabadelvű pártiak egy körbe egyesültek, hogy közös erővel iparkodjanak a párt érdekeit, s vele a hazáit előmozdítani, akkor csak oly hazafias kötelességet teljesítettek, mely elismerésre méltó.

A kanizsai választókerületnek sok éven át szabadelvű párti képviselője volt. S habár most a függet-

lenségi párthoz tartozó képviselője van, kinek becses és tisztelt személyét közlünk is mindenki nagyra-becsüli; nem veheti rossz néven senki, hogyha a szabadelvű kör a törvényes eszközökkel azou lesz, hogy annak idején a választókerületet a szabadelvű párt számára ismét visszagyerje.

De ezen politikai működésén kívül van még elég dolga.

Kívánjuk is, hogy legyen tagjainak bizalma önmagukhoz, legyen erélyük és buzgóságuk, azért Vörösmartyval mondjuk:

Kezdj bátran s már sokra menél, halad, a ki megindult; Mig porban fetreng, a henyé, gyáva erő.

Városi közgyűlés.

Nagy-Kanizsa városának f. hó 5 én tartott évi rendes tavaszi közgyűlése a képviselőknek élénk érdeklődése közt folyt le. Babóchay György polgármester mint elnök üdvözölvén a szép számban megjelent bizottsági tagokat a közgyűlést megnyitja és első sorban előterjesztette a múlt évi számadásokat s a számvizsgáló bizottsági jelentéssel. Miután ezen bizottság jelentéséből kitűnt, hogy a bevételi és kiadási tételek — okmányokkal igazolva — helyesek; miután a kiadások a költség-előirányzatnak megfelelők, a számadásokat a közgyűlés is helyben hagyta s a felmentvényt megadta.

A számadások főbb rovatait és tételeit a következőben mutatjuk ki:

Bevétel. Pénztári maradvány 155 frt 10 kr. Fogyasztási közpénz pótlódó 4600 frt. Javadalmak után 11692 frt 60 kr. Községi haszonvételek 2121 frt 56 kr. — Haszonvételek után. a) Épületek bére 24008 frt 91 kr. b) Szántóföldök bére 1951 frt 2 kr. c) Rétek bére 3691 frt 90 kr. d) Adómegetrités 146 frt 28 kr. Erdők és legelők után 12314 frt. Fügymnáziumi bevételek 6330 frt 6 kr. Községi népiszkola — frt — kr. Polgári iskola — frt — kr. — Katona tiszti beszállásolás. a) közös hadseregénél 4203 frt 7 kr. b) honvédségnél 1033 frt. Tolonezköltség megterítése — frt — kr. Egyébmenetek 9307 frt 89 kr. Rendkívüliek 1177 frt 88 kr. Utépitészet 11443 frt 16 kr. Hátralekók 94166 frt 43 kr. Pótlandó hiány 28104 frt 58 kr. Költségvetésen kívüli rovat 3410 frt 9 kr. Összesen: 187292 frt 24 kr.

Kiadás. Tiszviselők fizetése 18252 frt 9 kr. Szolgálati fizetése 8724 frt, 71 kr. Irodaszerok 1307-97 kr. Királyi adó 4671-72. Fügymnáziumi kiadások 8468-40. Községi népiszkola 27693-68. Polgári iskola 4967-50. Segély a kisednevelő egyesületnek 604.—. Egyházbérek 3655.—. Épületek tartozása 4708-63. — Adósságok és terhek 22287-37. Segedelmek 7005-98. Kir. adó a városi bormérés jövedelme után 210 frt. Erdei kiadások 3042-49. Erdei munkálatoakra 1975-99. — Erdei személyzet fizetése 2987-20 kr. Világítás 3921-23. — Katona beszállásolás. — a) közös hadseregénél 5045 frt 42 kr. b) honvédségnél 1506-58 kr. — Közhelyiségek költségei 1946-51. Tűzoltó csölokra 1258-17. Egyébmenetek 15914-75. Utépitészet 11443-16. Rendkívüliek 1684 frt 89 kr. Hátralekókra 1891. deczemb. 31. 19491-04. — Költségvetésen kívüli rovatok 8455 frt 19 kr. Pénztári maradvány 179-65. Összesen: 191404 frt 32 kr.

Nagy-Kanizsa város pénztárában elhelyezett alapok és letételek. — Közpénz után jövedelméből letét 21113-20. Népiszkolai szegény tanulók segélyezésére letét 1320-94. Polgári iskolai szegény tanulók segélyezésére letét 330-66. Városi szegények segélyezésére letét 1880-40. Tanítói nyugdíj 61-74. Nagy kanizsai városház-nalap 804-98. Kiss János-téle alapítvány szegény tanulók segélyezésére 1-0.—. Műkedvelők letéte 132-93. Polgári iskolai tanulók segélyezésére üszöndij 1000.—. Ács, kőműves és cserepos társulat letéte 60-61. Gaál féle letét 37-32 kr. Egészségügyi bizottság letéte 54.—. Szil. háromság szobor javítás alap kamattal 159-52. Fügymnáziumi üszöndij 73 frt 27 kr. Sármar és Hild építő vállalkozók által kályhák biztosítására letét 45-21 kr. Vasuti társaság által fizetett perklegyenltési összeg 12-65. Toronyóra beszerzésére letét —. Párluzamos iskola építésére letét 4276-17. Sülyesztő gödrök tisztító gép jövedelmének letéte 475-10 kr.

Párisi magyar egyetnek kölcsönben segélyes részvénye 100.—. A helybeli illetégtől mozgósított családja és sebesülteinek segélyezésére alapja 472-98. Csengery alap 200.— frt. — Összesen 32711 frt 68 kr.

A városi tanács kezeltése és felügyelete alatt álló körház. Szt. János egyház, halottas kocsai, kath. temető és temető-kápolnáról szerkesztett * * * * * a * * * * * s o k.

Városi körház. Bevétel Összesen. M. é. hátralek 4081-68. F. évi járandóság 6366-49. Összesen 10448-17. Lelővás 5769 frt 29 kr. Maradghátralek 4678-88. — Kiadás Össz. M. é. hátr. 50.—, f. é. jár. 5769 frt 29 kr., Ösz. 5819-29, lero. 5769-29, m. hátr. 50.—

Szt. János egyház 1882. Bevétel Összesen. F. é. jár. 576-67, Ösz. 576-67, lero. 576-67. Kiadás Ösz. F. é. jár. 576 frt 67 kr., Ösz. 576-67, lero. 576-67.

Halottas kocsai. Bevétel Összesen. F. é. jár. 361-04, Ösz. 361-04, lra. 361-04. Kiadás Ösz. F. é. jár. 361-04, Ösz. 361-04, lero. 361-04.

Kath. temető. Bevétel Összesen. M. é. hátralek 330, f. é. jár. 210-46, Ösz. 540-56, lero. 540-56, m. hátr. 303-50 kr. Kiadás Összesen. f. é. jár. 236-96, Összesen 236-96, lero. 236-96.

Kath. temető kápolna. Bevétel Összesen. F. é. jár. 111-30, Ösz. 111-30, lero. 111-30. Kiadás Ösz. F. é. jár. 111-30, Ösz. 111-30, lero. 111-30.

Városi körház vagy on. Tiszta vagy on: 28791 frt 01 kr.

Szt. János egyház vagy on. Tiszta vagy on 1114 frt 30 kr.

Halottas kocsai vagy on. — Tiszta vagy on 2122 frt 59 kr.

Kath. temető vagy on. Tiszta vagy on 1628 frt 75 kr.

Katholikus temető kápolna vagy on. Tiszta vagy on 659 frt 91 kr.

Következett a m. kir. belügyminiszteriumnak a k ö z k ö r h á z megépíthetése iránti rendelete és az erre vonatkozó építészeti és pénzügyi bizottságok javaslata feletti határozás. A polgármester ur rövid vonatkozásokban visszapillantást vet a körházügy történetére, felolvassa a miniszteriumnak a tervet és költség előirányzatot helyben hagyó leirátát, előadja az árlejtési és építési feltételeket. Hencz Antal képviselő ugyan ez alkalommal is perhorrescálja a tervet, felszólalása azonban a képviselő-testület egyetelmű nyilatkozatával reprodukáltatik, minek folyamánaként az építés folyamathá vétele elhatározották s az árlejtés kihirdetettik, határ napjával május hó 22-ike állapotitván meg, mi felett aztán egy 23 ára kitűzött közgyűlés fog véglegesen határozni. Az árlejtési feltételek lapunk hirdetési rovatában olvashatók.

Városi közgyűlésem Wágner Károly eddig alkalmazott városi tanácsos, ellenőrré pedig Berényi József volt közgyűlés elnökévé megválasztottak. — A Napsz és Masznák-féle telkek egy részének megvétele iránti tanügyi előterjesztés elfogadtatott, ugy szintén a temető melletti marha hajtó uttérnek kisajátítás utján leendő megszerzése is elhatározottat.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Válasz

a „Katholikusok ébredjétek” című röpiratra.

Ezen czim alatt kibocsájtott röpiratban felel meg egy orsz. képviselő az ébresztő irójának, oly meggyőző igazság és tárgyilagos czafolattal, hogy valóban érdemesebb tartjuk a hozzánk beküldött kis füzet teljes tartalmát 4 közleményben t. olvasóinkkal megismertetni.

Tartalom. Tájékoztul. Pártélet és felekezétek. Parlament és a katolikus képviselők. Protestans kormány- és Tiszta kormány? A kath. politika egzisztenciája és a Tisza kormány. Mi következik tehát mindebből? (Folytatás.)

Protestans kormány-e a Tisza kormány?

(A kath. egyház helyzete kath. kormányok alatt. — A kath. egyház helyzete protestans kormányok alatt.)

E kérdés logikai szükségességgel merül fel azon lehozások kapcsán, melyekkel a „Katholikusok ébredjétek” lapjain találkozunk.

Mert, hogy azon vádak után, melyekkel említett röpirat, a kormánypartot a parlamentet, a hatalomra került protestans hegemonia vak eszközként állítja, — kikerülhetlen a zárkövetkezés, hogy tehát az ilyen párt, és ilyen parlament kebeléből származó kormány — protestans kormány.

A szóban forgó röpirat szerzője a jelenlegi kormányt jellemezendő, statisztikai kimutatásokhoz fordul.

A miniszterek sorából azonban kihagyja Orczyt, a király személye körüli minisztert, ki katolikus, mivel tehát a magyar miniszteriumban három protestans miniszter mellett öt katolikus miniszter van.

Az államtitkárok körül is megbóltott X. Y. Z urnak a stenzitikája, mivel az általa protestansul bemutatott négy államtitkár közül kettő, t. i. honvédelmi és pénzügyi, — Feliérvary és Madarassy — nem protestans, hanem katolikus. — és így a tényleg létező hat államtitkár között négy katolikus és csak kettő protestans.

Hol van tehát az a hirhédt protestans taktika, melyről az állitattik, hogy a kath. minisztereket protestans államtitkárok ellenőrzése alá helyezi Tisza Kálmán?

Ugyan ilyen hitél X. Y. Z-nek azon állitása is, hogy a törvényhatóságok, megyék, városok hivatalai nagy részben protestans kezekbe játszatnak át.

A főispánok túlyomó többsége katolikus: a megyei, városi a községi tiszviselők pedig nem kormányi kinevezés, hanem szabad választás alá esvén, ezek vallásukra nézve többnyire megfelelő arányban állanak, az illető területek lakosságának vallási különbözétével.

Ezek előrebocsátása után lássuk tehát a katolika egyház helyzetét a Tisza-kormány alatt.

Itt azonban mindenek előtt 2 más kérdésre kell megfellelnünk.

Milyen a katolikusok helyzete, katolikus kormányok alatt, a katolikus államokban? Továbbá:

Milyen a katolikusok helyzete, protestans kormányok alatt, protestans államokban?

Nézünk Belgiumot a katolikus vallásszabadság ez ugynevezett eldorodóját, hol az 1831-diki alkotmány kimondá az annyiszor és sokak által felérgertett elvet: „Szabad egyház a szabad államban.”

Milyen ott a katolikusok helyzete?

A kath. alapok és alapítványok elkönfiskáltattak; a tanszabadság elve a gyakorlatban a kath. iskolákra nézve korlátoztatott; a kath. cultus nyilvánossága gáncsoltatott; — s daczára annak, hogy a katolikusok Europa minden pontjáról el-ezarándokolgatnak a Mailnesben évenként megtartatni szokott kath. congressusra, — az ott elmondott lelkes szönuoklatok iradalmi becsén kívül, gyakorlati eredménye az egész belga liberalismusnak egyáltalán nincs az ottani katolikusok viszonyaira és helyzetére.

A kath. Olaszország, melynek népéletét a vallásos szellem kiválóan jellemzi, az egymást követő kormányokat nem akadályozta meg abban, hogy a kath. egyházi javakat saecularizálja, a szerzetes rendeket eltörölje, még pedig oly kinéletlen és könyörtelen módon, mely a jobb érzetet, kell, hogy fellátsza.

Mit tesz a katolikus Olaszország katolikus kormánya a papsággal? Mivé lettek a papság politikai jogai?

A püspökök és lelkészek fizetési a szeriút adatnak ki, amint készséggel teljesítik a kormány s a hatóságok rendeleteit. A belső egyenetlenségek, a szenvedélyes surlódások állam és egyház között napirenden vannak, anélkül, hogy

mind a mai napig sikerült volna, csak legalább az egyes ordináriátusok egyház-kormányzati jogainak terén, megfelelő módus vivendit létrehozni.

Emlitem Franciaországot? Egymást váltják fel ezen kath. állam kath. kormányai, — s az eredmény?

A vallási szabadság korlátozása, a szerzetesek száműzetése, a püspökök befogatása, az iskoláknak az egyház kezeiből való kiszorítása, a concordátumnak közjogi hatályon kívül való elhelyezése; — ezek azon jótétemények, melyekkel a kath. kormány boldogítja a katolikus egyházat katolikus Franciaországban.

Vessünk egy futó pillantást a protestans államokra.

Oroszországot készakarra nem emlitem. A politikai absolutizmus e klasszikus földje, a kath. egyház irányában követett muszka politikának véres nyomait, ott viseli a városi mézszárlások gyászos emlékei.

Anglia és Poroszország vonja leginkább magára figyelmünket, mint exact protestans állam mindkettő.

Anglia nem vonhatta ugyan ki magát a kényszer alól, hogy 1829 ben a katolikusok emancipációját a Wellington-Peel kormány alatt O'Connel ellenállhatlan agitációi következtében alkotmányába felvegye, — s később a westminsteri kath. érsekség visszaállitásával a missioi stadium állandóságában tengő kath. egyháznak szabadabb mozgást engedjen, — ennek daczára azouban, az ország politikája határozottan protestans politika, s nem tart mást szem előtt egyházi terén, mint az anglikán állam-egyház érdekeit, jogait, és kiváltságait.

A kath. papság politikai jogokkal nem bír, mint az anglikán papság, javai nincsenek, mint amannak, paritásról szó sincs, s az angol egyház ma sem tudott még lemondani a katolikusokra oly sérelmes és gnyos: no popery féle botrányokról.

Németország protestans kormányának politikája a katolikus egyház irányában: a kulturharc!

Mily válságot, mennyi szerencsétlenséget hozott az a német katolikus egyházra, mennyi áldoztetést, nyomort, szenvedést a kath. papságra? — mint kortársai az előttünk lefolyt legutóbbi tíz év történelmének, láttuk és tudjuk.

Vajon miben hasonlít a Tisza-kormány, bármelyikébe is az említésbe vitt protestans kormányoknak, a magyar kath. egyház irányában követett elyomási politika terén?

És miben mulják felül a kath. államok kath. kormányai a Tisza-kormányt a kath. egyház jogainak, szabadságának, vagyonának, kiváltságainak megővésében?

Az Andrassy-kormányt illeti a szomorú dicsőség, hogy ugyanakkor, míg Horváth Mihály könyvet irt az amerikai szabad egyházzól a szabad államban, s Eötvös József kultuszminiszter, a vallásszabadság nevében az összes létező felekezeteiket egyházi autonómiával öblajtá megajándékozni, — a Josefinizmus reactionárius egyházpolitikájának hagyományait készült feléleszteni, s a placetum regium rózsás fegyverét is alkalmazásba venni, a pápai csalhatlanság dogmájának nyilvános kihirdetése ellenébe, — sőt Jekkelalasy Vánczét, az akkori székesfehérvári püspököt ad audiendum verbum regium meg is idéztette a király által.

Ezt megtette az Andrassy-kormány, melyről pedig senki sem mondá, hogy protestans kormány.

Nyolcs. éve, hogy Tisza Kálmán hazánk sorsát vezeli, s ezen nyolcs. év alatt egyházpolitikai tekintetben soha sem adott okot Tisza Kálmán arra, hogy a kath. egyház közjogi állása, vagyona

politikai kiváltsági iránt, aggódnok lehetne a katolikusokak.

De sőt a kath. egyház és hitélet bizonyos lendületet vett; irodalmi, társadalmi és tudományos törekvések foglalkoznak újabb tétet; papjaink és főpapjaink vezérszerepeket nyerne kulturális, közoktatási és tudományos intézeteknél, a kath. sajtó eddig nem ismert hódításokat tett; régi templomok stilszerűen restauráltak, újak építettek; a papok polgári érdemei oly mérvben találhatnak jutalmat elismerésre, mint ezt eddig seha sem tapasztaltuk!

A kormány magatartásának befolyása a nem kath. sajtó terén is megtermi gyümölcsöt.

Olyan csodabogarak, amilyeneket a volt Andrássy-kormány enfant gatéi írtak, — „Jezsuiták,” a „Barát fülek” és hasonlók, ma nem találunk termő talajra a prot. Tisza Kálmán kormányzása alatt; sőt még maguk az élclapok is, a kath. papság irányában más hangot vettek fel, mint a milyennel a Deák-korszak alatt pápa, püspök, lelkész, szerzetes traktáltattak.

S míg a katolikus Andrássy-kormány a kath. ünnepeket törvényileg elnyomni igyekezett, — szép vonása maradt örökké a prot. Tisza Kálmán vallásos és hazafias érzületének azon szándék, hogy sz. István király napját a protestánsokra nézve is kötelező ünnepé akarta tételni?

Avagy talán a kath. papság politikai jogait igyekszik csorbítani?

Talán saját protestáns papságát akarja politikai jogokban részeltetni, a kath. papság rovására?

Talán a kath. egyház vagyona ellen intézett támadást?

Talán a szentszékek bíraskodási jogát akarta confiscálni?

Talán főpapjaink helyét irigyelte meg a főrendháznak?

Talán a szuperintendenseket a kath. püspökök fölé akarta helyezni jogokban és jövedelmekben?

Talán szerzetesekre nézve vált veszélyessé?

Talán nyilvános istentiszteletünknek nem barátja?

Talán támogatja a racionalizmust, a vallástalan tudományt, s conspiral az a theizmussal a vallásos szellem ellenében?

Vesztett-e a kath. egyház csak egy jöttát is jogából, szabadságából Tisza Kálmán kormánya alatt?

És vesztett-e a kath. papság közjogi állásából, országos tekintélyéből, javadalmából csak egy szemernyit is Tisza Kálmán kormányzata alatt?

(Vége kör.)

Fővárosi levél.

(Kivétel a fővárosban. — A „t. ház”-ból. — A „páros viaskodások” lények. — Színházak. — Erdeti divattudósítás.)

Más a tavasz a boldog vidéki balandokra nézve, más pedig a romlott levegővel bíró pestieknek. Madárcsergés helyett a túlbuzgó vad és szelid posták zengenek dicseket az „ujjás csináló urak” boszújára s a titoktartó „papirkosár” megtörsérré. A csinos virágáros lányok helyett — kik keszes mosolyaikkal kapacitálják az utcavárakokon busás áru, szagosított ibolya csokrait a járókelőkre, — most időse anyóknak kínálják a kikelet eredeti illatú virágait — olcsón. Az erzsébeti kert is megeléskült, s a lasszó katonazene becsúszta a közönséget. A fővárosi ur nép igen kedvelt üdülő helye a dunaparti korsz, melyen csak ugy zsong estéként a sétálók raja. Sajátságos és sajnos, hogy — bár ny-g garral hangoztatják is a magyarosítást — még is az affektálé tekintetéből a beszélgetés — a „sógör” nyelvével folyik. Csupaszpokon szinte tömve van a kedvelt városok. A társas és lóvona-tu kocsi telve vannak az oda utazókkal. Gyönyörű kép, midőn a gyermekek esteik a ligeti tó határait, s a gondolkó subannak a víz tükre. Beljebb mentve, a fehér és fekete művészek furú, üt, vonó hangszereinek hangjai hatnak a járókelők illeibe az egyes mulató kocsikból. Majd tovább mentve a kintornák sürsüvare hangjai csúsztatják a sétálókát a kőrforogókhoz, bá-

színházakhoz. Kedvelt hely még a főváskert és zugliget is. A „t. ház” kopasz bou atyái a hallataik magukról. Ha a maeska buncs otthon, caineogznak az egerek — szólt a miniszterelőnök, midőn Bécsben olvastá a legújabb parlamenti botrányt. S midőn hazajött, egy szárvál lecsillapítá a zivatart, s pártja búskákén mondá: — Hőhá! Jó az öreg a háznál! S ez újabb diadalát ismét az ellenzéknek köszönheti. A szuperintendens kenyer irigységé ide is (elharapódzott. S lőn tisztas lőtvéből gyilkos legyaverekkel — á la Komjáthy — rémes párbaj — vér nélkül. S most azent a béke.

A színházak mostanában folyton tömve vannak. A nemzeti színházban egy új darabot, a „Fedorát” adják E jó meséjű, s dal-lamu darab Párisban egész Fedóra lázt okozott. A női ruhák ez után köszülnek, a tárgyakat és gyermekeket e névre keresztelik. A népszínházban a rozsgaratu „Százszázalom” összeomlása után a „Hercegszázony” hódítja a közönséget. Ugyanezek ott fog májuselőjén a két színház híres művészeivel szíjre kerülni a „Peleskei nótájus” a csángók járára. Már a jegyeket mind elkopos-ták. A népszínház Evva igazgatója vezérlete alatt Bécsben az „An der Wien” színházban fog 26 előadást tartani, a meddig a fővárosiak nem gyönyörködhetnek a népszínházban.

A tavasz az idén későn jött, s így a kikelet divatja is későn fejlődik. Szerencsés vagyok, midőn a holgyek előtt, fontos és kedves divatról egyik legtekintélyesebb özég-től, az „Als és társai” szorvitatór 4 ik szám alatti divattermeiből hozhatok heti tudósítást. Gyönyörködve szemléltem a czég egyik tagja által Párisból hozott és saját műtermékben készített pompás állású öltönyöket, a sok szín-gardag tavaszi kelméket. Moltán örveud e czég jó hírnevének kitűnő műziséssel elő-állított ruháit a holgyvilág előtt. A le premier szíjpekben ismerősek. Ott láttam egy fekete chantille szövettel átborított selyem ruhát. Fedóra ajour bársony derékkal, a derék előtt, s hátul a csés formába van, melyen szíjten chantille csipke két oldalon négyzög forma kivágással bír, de azért magas gomboló, s chantille csipkék alatt a most divatos és kedvelt selyem mouline kisssé rózsaszín dudor látható. Az alja egészen beborított chantille szövettel és csipkével, úgy, hogy az alsó selyem alj nem is látható; az egyik oldalán bársony szalagokkal és csatokkal kiomló kerülék képezik a díszet, s mellette egész feszületenl csúcs alakban a chantille szövét és csipke, s hátul a most divó rócoco, gardag trusig. Fedóra ajour, bársony és chantilleval vegyítve. Ott láttam a sok fajta s színű térszi szövöket és selymeket; így a „fleur de pécher”, „perle”, „a zoff”, „fraise”, „terro cuite”, „rose ancienne”, „jone”, „ispfir”, „bisucuit”. Ezek egy szín kocak és csikos kelmék. A kel-metaj a következő: Hildegard, Eusibus, Tí-a fil, voile, religieus, gaze ifantaisie, sudan, chan chan, poin és Fedóra. Megemlétem még, hogy az idén a hímzések is nagy szerepet játszanak. A vizionlátsáig!

Acé Gáa.

Különfélék.

A május 7-iki megyei közgyűlés. A bizottsági tagok nem nagy számban jelentek ugyan meg, minek legfőbb oka a közvetlen előtti napokban esett sok eső és megromlott utak — mindazonáltal a gyűlés elég élénk és érdekes volt. Maga a főispán ur elnököl, jóllehet egész végig részt vett az előtte való napokban tartott fontos és társasító főrendiházi tárgyalásokban és csak alig volt ideje hazajárni a fővárosból. Első tanúsága a főispán urnak a közügyek és megyei életünk nyilvánulási és mozgalmassága iránt mélyen érzett érdeklődésének. Az alispáni jelentés nagy figyelemmel halgattatott meg, s tekintve az abban mindenkor foglalt összes anyagjteményt s a megyei közállapotok s annak történetére vonatkozó hasznos statisztikai adatokat, határozatba ment, hogy ezentul a jelentés utólag kinyomtatattatni s a tagoknak kiosztatni fog. A napirenden volt választások nagy csendben történtek meg. Az aspiránsok egy része a meg-mérkőzés helyett visszalépett, úgy hogy minden állásra csak egy egy candidatus volt. Árvaszerki ülnök lett: Zarka Zsigmond eddigi helyettes ülnök, n.-kanizsai segéd szolgabíró ifj. Merkly Antal szintén az eddigi helyettes. Mint a jelek ből láttuk a megválasztottak a „Zöld fában” „fecerunt magnum álomás.” — Az első nap leírásaitattak még a múlt évi zárszámadások, melyek rendben levőknek találattak s a felmentvények megadták. A gyűlés után a „Bárányn” bangett volt, hol nem sokan vettek ugyan részt, minék oka a zala-egerszegi honoratiorok s

több mások szives vendégszeretete, melylyel a vidékről bejövő bizottsági tagokat rendszerint occupálják, mindazonáltal a társas ebéd, az italos ételek és jó borok s a főispán ur által mind-nkor szivesen splendirozott pezsgő mellett igen kedélyesen folyt le.

Halálozás. A következő gyász-jelentést vettük: Rosenberg Israel, Scherz Eliza szül. Rosenberg, Rosenberg Frigyes lovag, Pollák Luiza szül. Rosenberg saját valamint többi rokonai nevében jelentik forrón szereteti fivérük, illetve sógoruk és nagybátyjuk Rosenberg Ferenc urnak, hét-tőn f. hó 7-én, reggel 7 órakor. Alete 65. évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. Béke hamvaiba.

Kinevezés. Dr. Háy István a megyei alispán ur által Zala-Egerszegi városi körházi főorvossá nevezetelt ki.

A helybeli tiszt önszegélyző szövöket igazgatósága gyűléseit — a bizalomalag megítizelt tagok folytonos elmaradásai miatt már hosszabb időn keresztül meg nem tarthatván, azon pár tagja is, kik mindenkor rendszeresen megjelentek, ily ellazult adminisztráció mellett beadták lemondását. Minek következtében az elnökség f. hó 25-ére egy rendkívüli közgyűlést kénytelen egybe-híni, hogy az igazgatóság újja szervezését eszközölhesse. Így van az kevés kivétellel minden egyetennél, hol a szolgálat csupán tiszteltetből teljesítetik.

Országos vásárunk (május 7.) a megelőző két napon át tartott szokásos ösözés folytan korántsem volt oly élénk, mint külföldben reméltük volna. Alig ért többet egy rendezetű vásárnál.

35. szám. 1883.

Meghívó a zalamegyeli általános tanítótestület „Nagykanizsai járáskör”-ének, f. évi május 31-én, reggel 9 órakor a p. l. i. n. i. iskola helyiségében tartandó rendezetű (tavaszi) közgyűlésre, van szerenőm a t. tag urakat és érdekelt tanügybarátokat tiszteltet meghívni. Tárgyai lesznek: a) elnöki jelentés, b) pénztári kimutatás, c) folyó ügyek elintézése, d) „Mit vár a népiakóla az orvódtól?” (előadó: Erdős (Biba) Kor. k. a.) e) „a tanterv teljesítése az egyes osztályokban” ezimti tétel megvitatása (Szalay Sándor,) f) valamely tétel ajánlása az országos tanító-gyűlésre, g) gyakorlati előadások: Pongrácz A. és Vajda F. irakból, h) netáni indítványok. Kelt, N.-Kanizsán máj. 9. 1883. Huzgó Sándor, járói elnök.

A dobrii vegyes ipartársulat, alapszabályai a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által a törvényes bemutatási záradékkal elláttattak.

Bakon egy 10 éves leány vizmerek közben a kórósai kutba esvén, belehalt, miután soká nem volt közlelemben, ki a szerencsétlenséget melekörán észrevette volna.

Ismét tóka szerencsétlenség. D. J. szentgyörgyi lakos 2½ éves fia a házuk előtti tóba esett és azonnal befuladt. Jó lenne az ily éketlen tókákat meggyezerte hatóságilag betöltetni.

Vonyarcz-Vashegy községknél D. J. halápi kocsiat lovai elragadván, Sz. F. ottani lakost, midőn azokat a kocsi segélykiállításai folytán megállítani akarta, agyon-gázolták.

Gyöngyszemek. A ki vetélytársra dicősségét irigység nélkül tudja elbirni, az művelt ember; s a ki örül neki: annak jó zive van; s a ki maga is hozzájárul annak melege van. — Azok, a kik beünnök-kele néznek, nem rég mentek fel. — A ki nem okos, azon gondolkodik, mit mondott; s a ki okos, azon amit mondani akar. — Egy helyteléssel töltött nap jobban ellárazat, mint egy munkával töltött hét. — Az anya halála az első csapás, melyet 6 nélküle siratunk. — A ki szoroti azokat, kik neki hizelegnek: öntudatlanul is követi azt a szent parancsot: „Szerecsd ölénségeidet!”

A Balaton melletti kirándulás véglegesen megállapított programja a következő: Indulás 1873. június 9-én d. u. 4 órakor vasuton, külön vonattal a déli vaspálya indóházából. Megérkezés Siófokra esti 7 órakor. Balaton-Füredre a „Kisfaludy” gőzessel 9 órakor. Ünneplőes fogadtatás, kivilágítás a tavon. — Kézavosora, — Vasárnap: R-eggel kirándulás Tihanyba gő-szőn. A Garay-kunyhó ünneplőes fölavatása. A zárda megtekintése. Visszérkezés Balaton-Füredre délel. Közgyűlés. Borkiál-lítás megnyitása. D. u. 2 órakor díszbe-d.

D. u. 5 órakor regatta, vitorla- és halászevés-verseny. Este hangverseny és tánc-zigalom — Hétfő: Reggel indulás a „Kisfaludy” gőzessel Badacsonyra: Megérkezés után kirándulás a kőkeresztelhez és a szirt-barlanghoz. Villás reggeli. Tovább utazás Keszthelyre. Innen a város megtekintése után kocsi-kirándulás a közlelő Hérvíz für-dőbe. Délután 6 órakor díszbe-d Keszthelyen. Este visszautazás hajón; Siófokról vasuton a fővárosba. Részvegyégek június 4 dikéig kaphatók, az irók és művészek társasága helyiségében (nemzeti színház bérháza I. e.) Egy jegy ára: Balaton egyleti tag részére 16 frt, nem tagok részére 19 frt. Ez összeg-be az utazási költségek vasuton, hajón és kocsi, a fenn jelzett közlelő étközések, regatta, hangverseny, tánczigalom és kiállításai jegy, valamint a lakás ára és zene befozgatatlantak.

A Boba-jánosháza-sü-meg-tapolczai másodrendű vasut ügyében a következőket közlik:

A napokban Jánosházán, azelőtt Sümegen tartottak a vidék érdekelteit gyűlé-seket egy, a magyar nyugati vasut „Boba állomásától Jánosházán s Sümegen át Tapolczáig vezető másodrendű vasut ki-építése iránt, melyre nézve az előmunkálatok is már elkészültek sőt a nyom-jelzés Tapolczán tul Keszthelyig, vagyis jobban mondva a déli vasut Szt.-György állomásáig már készen van. Az e kitűnő bort termelő és produktív heptől sűrűn lakott vidék nagyon érzékenyen nélkülö-zí a vasuti összeköttetést és minthogy sehonnan sem várhat hathatós támogatást, elhatározták az érdekeltek, hogy az 1880. évi XXXI. tcz. alapján saját erejükből építik ki e vasutat, egyelőre ugyancsak Bobától Tapolczáig. de a tapolcza-szentgyörgyi vonalrész is csakhamar fog elhez csatlakozni, miután ifj. Festetics Tasziló gróf, ki leginkább van e kiegészítő rész által érdekelve, nem fogja támogatását megvonni. A boba-jánosháza-sü-meg-tapolczai vonalrész kiépítéséhez szükséges tő-két Lázár Bernát szegvári földbirtokos közbenjárásával egy pesti bankcsoport teremtené elő oly feltételek mellett, hogy az érdekeltek tíz éven át biztosítják a tőke öt százalékát. Különböben a legutóbbi jánosházai értekezlet a tőke beszerzésére egy bizottságot küldött ki, melybe bevá-lasztatták: Bessenyei Ernő országos képviselő. — Lázár Bernát földbirtokos, Eitner Sándor bányáros és földbirtokos és Csizó Pál iparos. Mihelyt az építési tőke biztosítva lesz, az érdekeltek rö-gtön folyamodnak engedélyezési okmányért és nincs kizárva az az eshetőség, hogy a természetből e dúsan megáldott vidék még ez év őszén kezd meg vasutját építeni.

Rövid hírek. Belgrádon egy veszedelmes utazó orosz nihilistát fogtak el. — Kammerer Gusztáv tolnamegyeli ország. képviselő meghalt. — Ill. Sándor csár a moszkvai koronázás nagyobb dicősségére egy új rendjelet alapított. Holodigó bravoura. — Rómában egy kapucinus barátot új szent-té készítenek avatni. — Az aradi munkások népgyűlést akartak tartani az általános szavazajog behozatála mellett, a hatóság azonban betiltotta. — A londoni zoologikus kertben ez év elején 2356 állat volt. — A párisi kalespívat es évre nem kevesebb mint 400 új szalmakalap formával árasztotta el a divatváros boltokat. — Stefánia főhercegnőjára a legörvendetesebb családi esemény vár. — Országosság az Örmény határon jelentékeny számú csapatokat összpontosított. — A Maros Áradnál róhamosan árad. — A világ legzsebb szabadkőműves temploma Londonban teljesen leégett. — Felhértemplom e hó elején esőse jégvirhar volt, mely a gyümölcs-terméstől tönkre tette. — A berlini hygienicus kiállítás e hó 12. nagy ünneplőességgel nyiták meg. — A budapesti német-színházban közelebb O'Donnell grófnő két vígjátéka nagy tetősséssel adatott. Az előadáson maga az iróú is jelen volt és az élénk övénédjöt pálolyából közönséte meg. — Kaposvárt a márcz: 29 iki helyett (miniszteri engedéllyel) f. hó 22-én pótvásár tartatik. — A sajtófogyók és kisebb politi kai voltak a csári koronázás alkalmából amnestiát nyerne. (Ez ugyan nem sok az alkotmányból.....) — Perzsában nagy föld renget volt. — Osztrócsországban a republiká-nus, szocialisticus és irridenta párt líveit ismét savargani kezdtek. — Dalmacia és

Bosznia közt vasutat terveznek. — London-ban egy lípor rakár felrobbant. — Tűr tábornok jelenleg Konstantinápolyban időz. — Egy Füzess-ábonyi fiatal ember „Krisztus Piátus előtti” képet barna festékekkel bevont ludojára karcolta, s pedig meglegp hűség-gel. — A „Gaspiller” gőz leégett s vele 50 ember lelte halálát. — A csángók még mindig garázdálkodnak. — A csángók új csapata f. hó 7-én érkezett Temesmegye területére. — Dr. Richter K. tekintélyes lecsi ügyvédet — szikkasztás gyanúja miatt — letartóztaták.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzse.

(Korica Antal és társ, bank- és váltóház letiljelentése.)

Budapest, május 4.

Nagyerművű üzlettelenség uralkodott a múlt heti tőzsdén s a mi forgalom volt, az nem annyira üzleti kedvből, mint nagy részben inkább a fennálló kötelezettségek kényeszerű lebonyolításából származott. A tőzse speculáció ugyancsak a múlt hó folyamán azon reményben, hogy a rentecapitális háusa irányzatot fog kelteni, igen tetemes engagemen-be bocsátkozott, melyet most a hónap végén történő lezámolás idején kellett volna kiegyenlíteni. Ez pedig igen nehezen ment s bár nagyobb baj nem történt, némely kisebb fizetési képtelenségek mégis előfordultak. E körülmény természetesen lehangolta a tőzsdét s az árfolyamok most ismét jóval alacsonyabb álláspontra vannak, mint nyolcz nappal ezelőt.

A külföldi tőzsdék jelentései nem sok biztatót tartalmaztak, de ha csak valamivel magasabb jelzések híre érkezett Berlinből vagy Párisból, a tőzsdén már némi mozgalm támadt, s innen van, hogy a főbb értékpapírok árfolyamának voltak alá vetve. Kitűnik továbbá a lefolyt heti üzlet meoelből, hogy a tőzse a szűrd hangulattól elpartolni nem hajlandó, s csak a kényeszerűt külfolyásoknak enged, midőn a forgalom azük körét el nem hagyja. Mint felhívatatosan jelentették a Rothschild hitelintézeti consor-tium nemsokára új optiót szándékozik gyakorolni és ez is megmagyarázza a tőzse tartózkodását nagyobb actiótól. A mi a részleteket illeti, állampapírok, közlekedési vállalatok némely fajai továbbá malompapírok az általánosan gyengébb áramlattal ellentétben szűrd irányzatot követtek.

A fontosabb értékek heti ártváltozása kiülnek az alábbi táblázatból:

	Apr. 20.	Apr. 27.
magy., hitelrészvény	308.—	302.75
oszt. 311.75		307.—
4%-os „ aranyjár.	89.60	89.35
5%-os „ papírjár.	87.90	87.70
6%-os magy. aranyjár.	120.10	120.10
oszt. magy. államvasut	334.50	334.—
magy. lezárs. bank	92.—	92.—
„ díjsejegy	114.50	114.50
tiszavölgyi sorjegy	110.75	111.—
ca. kir. arany	5.65	5.65
napoleon d'or	9.51	9.50
váltó Londonra	119.70	119.80
„ Párisra	47.50	47.55
„ Berlinre	58.50	58.55

Felölös szerkesztő: VARGA LAJOS.

Társaszerkesztő: HOFFMANN MÓR.

A vasuti menetrend.

Fogalmi irány	Kanizsa		Jelölés vagy vasut
	Elérkez	Indul	
a) Hécsújhely Bács	1. 12 ó. 16 p.	3 óra	délutáni vegy. vasut
	2. 10 ó. 20 p.	11 ó. 2 p.	este vegy. vasut
	3. 4 ó. 11 p.	5 ó. 15 p.	reggel nem. vasut
b) Bács-Bécsújhely	1. 11 óra	18 ó. 5 p.	éjjeli nem. vasut
	2. 5 ó. 27 p.	6 ó. 15 p.	reggel vegy. vasut
	3. 1 ó. 41 p.	2 ó. 55 p.	d. u. vegy. vasut
II. a) Dűpest-Proszter	1. 2 ó. 5 p.	2 ó. 45 p.	d. u. nem. vasut
	2. 10 ó. 30 p.	10 ó. 50 p.	este vegy. vasut
	3. 4 ó. 31 p.	4 ó. 37 p.	reggel nem. vasut
b) Dűpest-Hécsújhely	1. 5 ó. 25 p.	6 ó. 5 p.	reggel gyors vasut
	2. 1 ó. 14 p.	2 ó. 6 p.	d. u. nem. vasut
	3. (sa. v.) 11 ó. 35 p.	11 ó. 10 p.	éjjeli vegy. vasut

ZALA

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES-TARTALMU LAP.

A Nagy-Kanizsai városi szabadelvű kör, a Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület és Kereskedelmi bank hivatalos közlönye.

MEGJELENIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szemlése részét illető közlemények küldendők Bajsa-utca 4. szám.

Bérmontelen levelek csak ismert közzétételre fogadhatók el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyitlár: petitsora 10 kr.

A kik a függetlenekkel konkurrálni akarnak.

(T) Magyar irridentáról beszélnek a lapok; hogy volna egy titkos társulat Budapesten, mely czélul tűzte volna ki magának az európai köztársaságot és szövetezik mindenki-vel, aki európai köztársaságot akar. Szövetezik a szerb, az oláh, a horvát, az orosz köztársasággal, kész beleegyezni Magyarország feldarabolásába, csak ő neki köztársasága legyen, de hogy az irridenta ezimet mely az itt elmondott fogalommal merőben ellenkezik, miért vette föl? Az nem tudatik. — Egy némely lap ugyan azt mondja, hogy e czímet azért vették föl, mert egy kissé örült cím és az illetők egy kissé maguk is örültek, — de hát mi ezt nem mondjuk, hogyha bár a cím a kitűzött czéllal nem kvadrál is, de a kitűzött czél sokkal korrektebbül kifordítja hogy mit akar, mint a mai függetlenségi párt: mely Ausztriával is akar maradni, független is akar lenni; mely a nemzetiségeket el akarja nyomni, hanem azért egyetértésben akar velük lenni; mely osztatlan magyar államot követel a nemzetiségektől és a nemzetiségekkel akar szövetezni. Mely akar persónal uniót, akar elválást és köztársaságot egy lobogó alatt, az az: akar egy megérthetetlen zürzavaros programmal egy megérthetetlen zürzavaros valamit.

De miután hogy már ez a madrigal meg van, a lapok kiméletek, és nem nevezik el örültségnek, a másik azonban még csak keletkezésben van, s így még nem levén kit sérteni, örültségnek nevezik. Pedig még egyszer mondjuk, hogy azt amit akarnak, sokkal korrektebbül és sokkal határozottabban kimondják mint a függetlenek. Ők, lehetőséget akarnak. — Egy feldarabolt Magyarországot, amde köztársaságot; a függetlenek? Egy ép Magyarországot amde minden más nemzetiségtől független. Hát mi előtünk ez az absurdum, és nem a másik. Haza és nemzetellenes ugyan, amint a függetlenség lenne ha levétköztetnék, de legalább megérthető.

És itt nem is választja el tőlük az embert egyéb, mint a gusztyú.

Aki annyira rajong egy köztársaságot, hogy még hazáját is kész lenne érte feláldozni, ám lépjen az új társaságba, hanem mi itt már Kossuthal tartunk, aki sokkal célszerűbbnek véli az alkotmányos monarchiát, mint köztársaságot, ami hogy olyan valami dicsőséges kormányforma lenne, még nem igen láttuk. Az angol és belga kormányforma monarchikus, de azért sem angolnak, sem belgának nem jut eszébe hogy köztársasággal cserélje föl, míg ellenben a francziáknál ez a harmadik köztársaság, és megragyunk róla győződve, hogy monarchikus kormány lésson belőle. — Svájcnak, Amerikának egészen különvált helyzete van,

de biz én nem látok azért valami különbséget Svájcban sem, hanem Amerikában igen is, ott többit látok olyasmit ami nem kellene mint ami kellene.

Hát mondom, izlés dolga, vagy a rajongás és tudatlanság dolga, mely az élc köztársaságok hiányait és kinövéseit nem ismeri, de hogy a függetlenségi párt programjánál sokkal értetőbb és határozottabb program, azt minden igazságot szerető ember beláthatja. Sőt ugy láttszik, hogy ez nem is más mint a függetlenségi párt határozottabb elemeinek újabb zászlótűzése, mely nyíltan bevallja azt amit akar, sem a forró kását nem kerülgetvén, sem zsákban macskát nem álván. Hogy azonban a hazát szerető magyar nemzetben fog-e találni követőkre, az más kérdés.

Budapest, május 9. 1883.

— n. Ritkán van alkalma miniszternek gyönyörködni javaslatai oly egyhangú s pártkülömbőség nélkül helyeselt elfogadásában, mint a mi új honvédelmi miniszterünknek, Ráday grófnak. Hivatata elfoglalásának idején az ellenzéki pártok bizalmatlansága sőt gyanúsítása által fogadtatya ma már ott van, hogy ugyanezen pártok hírlapjai által mint a Tisza-kabinet jó szellemű magasztaltásék, ki hivatva van, s javaslatai után ítélve akarattal is bír arra, hogy a mostani kormány által a honvédség érdekeiből a „szoldateskának” bécsi kamarilának s egyéb ily ijesztő hangzatos nevé mumusoknak feláldozott jogok dadalmasan visszavisszának.

Még szerencse, hogy azt nem mondják, hogy Ráday miniszter egy csapással teljesen felszereit nemzeti hadsereget teremtett volna a magyar honvédséptokból, hanem hát nem engedte — Tisza. Ezt most nem mondják, sőt elismerik, hogy a honvédségnek azon szükséges kérékeit, melyek egy hadsereg ismerve, csak kitartó lassu munkával, vagyis jó nemzeti s egyuttal ép oly jó dynastikus politika folytonosságával lehet megszerzeni.

Hogy mik ezek a pártok egyforma helyesléseivel fogadott honvédelemügyi javaslatait, ezt e lapok olvasói már bi zonyosan ismerik, s így csak röviden ismertetjük azokat. — Mindkét javaslat a honvédség legérzékenyebb hiányának megszüntetésére irányul, s arra czélul, hogy a honvédség kellő számu és kellő képzettségű tisztai karral bírjon. Eddig a meglevő tisztikai képzettsége kétségbevonhatlan volt ugyan, — képzettségéről, lángoló buzgalomáról a legénység kiképzésében elég megtisztelő büszke bizonyosságot adtak a honvédség nagy gyakorlatai — de a honvédtisztek száma elégtelen volt.

A közös hadseregből átlépett tisztok utóbbi időben folyton kevesbülő száma nem volt képes betölteni a hézagokat, a Ludovika akadémia jelen formájában pedig csak szabadságot állományu tisztok kiképzésére volt alkalmas; de nem

hivatászerű tisztkére, kik a katonatisztséget életpályának tekinték, s magasabb tisztkére, kiknek a szaktudományok színvonalán álló képzettsége a honvédség becsületére s hadbani vezetésének hasznára válnak. Ráday javaslatai e tiszthiányon segíteni vannak hivatva.

Az első javaslat szerint az eddigi egy helyett egyszerre három sörözősi év önkényesei helyeztetnek át a honvédségbe, hogy ott szolgálják ki védkötelezettségük hátralevő éveit; a másik javaslat pedig — s ez valóságos vívmány — a Ludovika-akademiát jelen szegényes és ki nem elégitó mivoltából valóságos s a kor színvonalán álló katonatiszti akademiává alakítja át. E javaslat megvalósulása után lesz tényleges szolgálatai tisztkelet képző tanfolyam, melyre évenként 60 hallgató vétetik fel; ezek fele alapítványokból, másik fele pedig részint államköltségen, részint félfizetéssel és egész fizetéssel fog neveltetni. Ez ifjak 14-15 évvel vétetnek fel, s tanulmányaik befejezése után mint hadapródok vagy tisztke a közöshadsereg elkerülhetésével egyenesen a honvédségbe fognak léphetni. Lesz azontul egy teljesen felszerelt tanfolyam a magasabb rangu tisztke képzésére s emellett megmarad a szabadságot állományu tisztkelet képező mostani tanfolyam is.

E javaslatokat a képviselőház egyhangulag s nagy tetszéssel elfogadta, s míg az ellenzéki lapok is kifogás nélkül regisztrálják a kormány e vívmányát, ám-bár érzik, hogy ez elismeréssel elítélik a Tisza-kabinet lassu haladása miatt eddig hangoztatott ócsárlásait értékét is. A Tisza-kormány megmutatta, hogy az ő „lassu haladása”, melyet az ellenzéki szónokok s lapok rosz kedvükben néha visszaesésnek is szoktak nevezni, igaz értékű vívmányokat tud szerezni a nemzet számára, s e vívmányok között nem utolsó helyen áll e javaslat, mely honvédségünk fejlesztésére nézve ragyogó s a legszélsőbb nemzeti aspirációt is kielégítő perspektívát nyújt. Honvédségünk e javaslat megvalósulása után tökéletes minden igény kielégítő s a régi magyar hadképesség s vitézég híreinek megfelelő hadsereg lehet, s lesz is, mert köztünk sincs abban, hogy a magyar birtokosság s intelligens körök gyermekei lelkesedéssel fogják megragadni a tisztke kiképzetés alkalmát, mely a honvédséget tisztekkel látja el, nekik pedig tisztke és minden ambíciót kielégíthető életpályát biztosít.

Válasz

a „Katholikusok ébredjeteke”

czimű röpiratra.

Ezen cím alatt kibocsájtott röpiratban felel meg egy orsz. képviselő az ébresztő írójának, oly meggyőző igazság és tárgyilagossággal, hogy valóban érdemesnek tartjuk a hozzáuk beküldött kis füzet jeles tartalmát 4 közleményben t. olvasóinkkal megismertetni.

Tartalom: Tájékoztató, Pártélet és felekezési viszonyok, Parlament és a katolikus képviselők, Protestans kormány-e a Tisza-kormány? A kath.

politika exigitái és a Tisza kormány. Mi következik tehát mindebből?

(Folytatás és vége.)

A kath. politika exigitái és a Tisza-kormány.

Egészen sajátos az a helyzet, melyben a kath. egyház Magyarországon mai nap is létezik.

Egy darab középkor az — ha szabad így magamat kifejezni, — a modern állam keretében.

A régi intézmények, jogok, kiváltságok egyháza az, az új államban.

Mindent reformáltak, mindent átalakítottak köziutzményeink terén a rohanó események; a nemzet a hűbéri államot szabad állammá tette, a jobbágyi viszonyokat szabad földbirtoklássá alakította, a rendi alkotmányt a népképviselet alapjára helyezte, eltörölte az előjogokat és kiváltságokat, az egyenlőség elvét keresztülvitte a szabadság biztosításában, a legrégső következményekig, mindenben és mindenütt követte a nyugot-európai kulturállamok előhaladottabb mintáit, csak egyben nem, — a kath. egyház jogállásának megváltoztatásában.

Csak az angol episcopalis állam-egyház dicsekedhetik azzal a politikai és társadalmi különállással, milyennel a magyar kath. egyh. bír.

Minden más országban a kath. papság birtokviszonyait, politikai hatalmát elsöpörte a vihar, csak nálunk nem.

S hogy nálunk ez így van, — helyesen van.

Nemzeti politikánk nagy érdekei szólnak a kath. papság ezen közjogi állásának fontartása mellett. A magyar társadalom kulturális és fájédekeit érnie nagy veszteség, ezen status quo megzavarásában.

Miért tehát jogosult az elővigyázat, s hazafini szempontból is indokolt a törekvés, meggátolni, nehogy pártszenevedély, vagy elhibázott kormánypolitika a kath. egyháznak a magyar államiság exigitáitól elválaszthatlan ezen történelmileg is igazolt jogállását veszélyeztesse: szintugy indokolt részünkről, kath. részről is minden oly politikai hibának elkerülése, mely bármely oldalon is érdekeinkkel ellenkező következményeket provokálna!

Legyünk igazságosak, s valljuk be, hogy a protestansnak hirtelt Tisza-kormány eddig elkövetett politikája, a kath. egyh. és papság jogai és érdekei irányában lehetőleg méltányos volt.

Kerülte minden alkalommal a kath. egyházzal való conflictust és nem provokált olyan helyzeteket, a melyekből győztesen vonulhatott volna vissza, a mi rovásunkra.

Pedig a kath. sajtó évek óta erős támadásokat mér erre a kormányra, s a nem ritkán egész a kiméletlenségig menő rohamok daczára is, a Tiszakormány egy pillanatra sem veszté el mérsékletét, s nem engedte magát bebecseltetni ellenséges irányu retorziókba, mint tette azt Németországban Bismark.

De azon körülmény is, hogy Tisza Kálmán a minisleri tárczákat nem csak

tekintélyes, hanem valóban buzgó, jó katolikusok kezeibe adja rendszeren, figyelmet érdemel.

Pauler miniszter urnak példás valóságossága ismeretes. Gr. Széchenyi Pál méltán sorolható melléje. Szapáry, Gyula gróf családi hagyományként őrzi a kath. egyházzal való buzgó ragaszkodást. Trefort cultusminister urban, a bölcsész és a hívő katolikus oly szépen párosulnak.

S a milyenek ezek a kath. lelkületű kormányférfiak, épen oly magatartást tanúsítanak azok a kath. egyh. irányában.

Csak a napokban történt, hogy az országgyűlési igazságügyi osztályában a szentszéki bírásokodás jogának eltörölését követelték Pauler minister urtól, — s e követelést Pauler kerekén megtagadták.

A kath. papságra nézve oly sérelmes 53. §. módosításának iniciatíváját — curiai döntvény — a kormány ragadta meg, mielőtt ez iránt a petitiók megindultak volna.

A lelkészkező kath. papság párberi bajaiban Trefort minister a canonica visitatiót mondván ki criteriumul, az úgy a kath. papság igazságos öhajtsáknak megfelelő mederbe tereltetett.

A főpapság törvényhozói joga a főrendi házban, s az azzal kapcsolatos politikai befolyása az ország sarkalatos ügyeire, — a főrendiháznak tervezetbe vett reformjánál is, tiszteletben tartani contemplantatik a kormány által.

És mindenben, a hol a változó politikai viszonyok a kath. egyház vallási vagy politikai érdekeit, jogait érintő módosításokat, változtatásokat vonnak maguk után, a kormány azt oly mérséklettel, az érdekek oly kimelésével teszi, hogy az által azok hatása tetemesen elenyésztetik.

Mindent nem dicséretből érintem itt, hanem a száraz tényállás, s a történelmi igazság egyszerű constataálásának tekintetéből.

S mert látom és tudom, hogy ez a kormány, melynek kebelében p. u. Trefort cultusminister nem fárad ki a katolikus részről érkező legelkeseredettebb támadások békés elviselésében, — mivel nem mindenben tehet úgy, amint az mások kívánják, — és nem engedti magát, katolikus ellenes lépésekre ragadtatni a számtalan gyanúsítás és ócsárlás által, melyvel törekvéseit, nagyszabásu közmi velődési politikáját azok gancsolják, akik szivesen látnák a kultusminisiter harcban a kath. egyházzal;

mert tudom, hogy míg katolikus részről a protestantizálás vádjával halmoztatik el Tisza Kálmán, s ugy állítatik oda, mint a „debreczeni pápa”, — kinek rejtett czélja „a protestans uralom győzelemre vezetése” hazánkban; addig ugyanazon Tisza Kálmán saját prot. hitsorsosai által jesusitának, pápisták cimborájának, hitelhagyottnak kiáltatik ki, — mivel nem nyomja el a katolikusokat, nem dobja oda közpredára az egyház javakat; s a protestans autonomia biztosításának harag ürügye alatt, az interconfessionalis vonatkozásokban nem ejti el a paritás elvét a tulzé protestansok kedvéért;

s mert a Tiszakormány eddig követett politikájában nem találjuk okot oly

nyugalomságok és aggodalmak fölkelte-
sére, melyek katolikus részről a defenzívát,
a hadilábra való átadás roppant zajával,
szédelmél akarják megindítani, valójában
nem létező ellenség ellen:

kath. egyháznak jól felfogott érdekei
jogai és jövője szempontjából nem fogad-
hatom el azt az igen veszedelmes kétélű
fegyvert, mely katolikus zászlóbontás
címén, más országok szomorú vallási
viszállkodásait vetné, a magyar kath.
egyház és a magyar kormány közé!

Mi következik tehát mind- ebből?

Nem az, amit a „Katholikusok
ébredjétek” írója mond, hogy t. i. buktas-
suk meg a Tisza kormányt.

De igen is következik az, hogy vá-
logassuk meg vezéreinket, s mérjük meg
az embereket, kik jogosultságot igényelnek
maguk arra, hogy szavukat meghallgassuk.

A katolikusok által követendő poli-
tikának feltételei nem a megmondottan
agresszióban és nem a vak oppositívóban
keresendők.

Nem hallgatni az alprófétákra, ép
oly törvénye az eszélyességnek, mint
szükséges feltétele a helyes politikának
az, hogy tartsunk fejelemet, a jog, és
történelem által hivatott és egyedül joga-
sult vezéreink utógondolat nélküli kö-
vetésében.

Kilencz százada lesz ma holnap,
hogy a magyar kath. episcopatus böl-
csesége és apostoli szelleme nem csak
fényes helyzetet tudott szerezni a kath.
egyháznak Magyarországon, hanem a
megszerzett tért, jogokat, előnyöket szá-
zadok változó viszonyai között, a mai
napig megőrizni és föntartani is tudta.
Bizalommal köressük az általa mutatott
irányt!

Ez az igazi zászló, mely egyedül
jogosult arra, hogy ébresztőül szolgáljon
Dunán innen Tiszán túl, a magyar haza
minden pontján lakó katolikusokhoz!

Katholikusok erre ébredjétek!!

Részes kiírás.

Zalamegye központi választmányának Zala-
Egerszegben 1883. évi május hó 7-én tartott
ülése j e g y z ó k ö n y v e b ől.

1.
kpr. 1883.

Olvastatt m. kir. Belügyminiszter ur
Ó nagyméltóságának folyó évi április 18-án
23.456/II. sz. a. kelt leirata, melyben a
megyei országyűlési képviselő választók
állandó névjegyzékének az 1874 évi 33-ik
t. cz. 39. §-a szerint megszabott eljárás
képest jövő 1884-ik évre történendő ki-
gázítás iránti intézkedések megtételére oly
kijelentéssel figyelmezteti a központi vá-
lasztmányt, hogy az e részben szükséges
munkálatok a törvényben megszabott hatá-
ridőkben s annál pontosabban teljesítenek
mint, hogy azok megem tartásá a választók
jogainak csonkítását is vonhatja maga után,
és arra annál nagyobb súlyt kell fektetni, mint
hogy a folyó évben kiigazítandó vá-
lasztói névjegyzékek, az 1848.
évben megejtendő képviselővá-
lasztásoknak alapul fognak
szolgálni.

Végzés.

A megyei országyűlési képviselő
választók jövő 1884-ik évben érvényes bi-
ragdó névjegyzékének folyó évben eszköz-
lendő kiigazítására a központi választmány
a választókerületek nagy kiterjedése miatt
szükségének találja az 1876. évi 18-ik t. cz.
1-és §-a értelmében minden választókerületbe
egynél több és pedig a szélesebb csoport-
sításnak megfelelő számú küldöttséget vá-
lasztani, s egyúttal az elnök és két rendes
tagból álló minden küldöttséghez még két
póttagnak is megválasztásával kimondani,
miserint az elnök nem várt akadályos-
tás esetén az alábbi névsorban következők
az utána következő, az a második rendes
— azt pedig egyik póttag helyettesítés, s a
mennyiben a póttagok igénybevétele is
a harmas küldöttség megalakítása nem lenne,
azok az elnök ur által a központi vá-
lasztmányhoz — a megválasztandóak esetleges
jelenlétében hozatala mellett — rögtön jelenlé-
tebe, s a szűkebb egyik vagy másik tag

urak netáni lemondása a küldöttségi elnök
urhoz lass beadandó; ennek előrebocsátásá-
val a megyében létező 9 választókerületbe
kerületenként község illetőleg körjegyzőségek
eszerint csoportosítva az összeíró küldöttségek
a következőképen választottak meg:

1. Tapolcazi választókerületben.

1. Tapolca, Kapos, Disz, Gulács,
Tórosmén és Nyirád község illetőleg kör-
jegyzőségek néve. Elnök: Sááry István
Disz. Tag: Eöry Miklós Gulács, és tiszt.
Láglér György Kapos. Póttag: Árvay,
Lajos Tapolca és Welner Adolf Gulács.

2. B.-Füredi, Örményes, Csopak, Ne- pécsel és Felső-Óra község illetőleg körjegy- zőségek néve. Elnök: Ecsy László Balaton- Füred. Tag: Orbán Ignác és Csepely Károly Balaton-Füred. Póttag: Köves Ede Felső- Óra és Somogyi Zsigmond jz. B.-Füred.

3. Köveskál, Kővágó Óra, Kékkut,
Sat. Antalfi és Talián-Dörög körjegyzősé-
gekre néve. Elnök: Györfy Pongrácz
Köveskál. Tag: Hertelendy István Dörög,
és Dr. Esz. Gyula Tapolca. Póttag: Tiszt.
Szabó Pál Szent-Antalfi, Ságváry Elek
Kővágó Óra.

2. Keszthelyi választókerületben.

1. Lencze-Tomaj, Nemes-Vita, Keszt-
hely város, Keszthely p. város, Vonyarcza
Vashegy és Zaid község illetőleg körjegyzősé-
gekre néve. Elnök: Török Aladar
Pusztai Török. Tag: Solyom Lipót Balaton-
Ederics és id. Reichl Venczel Keszthely.
Póttag: főt. Dunst Ferencz Lea-Tomaj és
Sarkady Károly Alsó-Zaid.

2. Páhok, Sármeleg, Galambok és Kis-
Komárom körjegyzőségek néve. Elnök:
Hányi Andor Balaton-Magyarod. Tag:
Mészáros Antal és Ferenczy János Kis-Ko-
márom. Póttag: Tiszt. Halász Imre Galambok
és Novák Károly Alsó Páhok.

3. Szántó, Karmacs, Csány, Zala-Apáti
Z.-Szt.-László és Rezi község illetőleg kör-
jegyzőségek néve. Elnök: Botka János
Zala-Ujfal. Tag: Kern Károly Zala-Ujfal
és főt. Mesterházy Imre Zala-Apáti. Póttag:
ifj. Hertelendy József Vindornyalak, és Schuch
Ignác Zala-Apáti.

3. Szent Gróthi választókerületben.

1. Sümeg, Rende, Káptalanfa, Bazi
és Rigács község illetőleg körjegyzőségek
néve. Elnök: Takács Alajos Sümeg. Tag:
Surgóth Miksa, és Barkóczy Károly Sümeg.
Póttag: Mojzer József Sümeg, és Pavonits
Antal Rigács.

2. Göyánfa, Óhid és Túrje körjegyzősé-
gekre néve. Elnök: Simony Ferencz
Mihályfa. Tag: Bezzerdy Sándor Kis-Görbő
és főt. Sztraka Gábor Túrje. Póttag: Főt.
Fábián József Nyavallád, és Málics József
Túrje.

3. Szent Gróth, Aranyod, Zalakoppány,
Z.-Szt.-László, Zalabér s Csány község ille-
tőleg körjegyzőségek néve. Elnök: Főt.
Pály János Görbő. Tag: Kozáry Aurel
Zalabér, és Botfy Péter Szent-Gróth. Póttag:
Főt. Takács József Pakod, és Rimmer Lajos
Zala-Szent László.

4. Nagy-Kanizsai választókerületben.

1. Nagy-Kanizsa rendezett tanácsú vá-
rosra néve. Elnök: Hertelendy Béla Nagy-
Kanizsa. Tag: Ebenspanger Lipót, és Simon
Gábor Nagy-Kanizsa. Póttag: Fais Lajos,
és Hirschel Ede.

2. Szent Balázs, Gelse és Lángviz
körjegyzőségek néve. Elnök: Inkey László
Nagy-Récsa. Tag: Glavin Károly Gelse és
Kovács János ügy. Nagy-Kanizsa. Póttag:
Főt. Nagy Béla Homokkomárom, és Stingly
Károly Gelse.

3. Pacsa, Szentpéterur, Zala-Apáti és
Bucsu-Szent-László körjegyzőségek néve.
Elnök: Főt. Ujlaky József Pacsa. Tag:
Pálffy Elek Pölöskefő, és Varga Lajos ügy.
Nagy-Kanizsa. Póttag: Főt. Illés István Z.-
Szt.-Mihály, és Riedlmayer Károly Szent-
péterur.

4. Bakónak, Sárszeg, Dióskál és Oroz- tony körjegyzőségek néve. Elnök: Nun- kovics Vilmos Gátye. Tag: Dr. Beniczik Ferencz és Dr. Tuboly Gyula Nagy-Kanizsa. Póttag: Garay Benő Nagy-Kanizsa, Talabér Kálmán Sárszeg.

5. Zala-Egerszegi választókerületben.

1. Andrásfűd, Ságod, Bagod, Bocsföld
és Nagy-Lengyel körjegyzőségek néve.
Elnök: Erdős Géza Zala-Egerszeg. Tag:
Strausz Sándor Nagy-Lengyel és Tiszt.
Monyhárt Mór Alsó Bagod. Póttag: Thassy
Ferencz Ságod és Farkas Imre Alsó Bagod.

2. Hahót, Sőtör és Tárnok körjegyzősé-
gekre néve. Elnök: Tarányi Ferencz P.-
Szt.-László. Tag: Csabó Lajos Sőtör és Stol-
cser Jakab Sőtör. Póttag: Marton György
Sőtör és Keltai Mihály Hahót.

3. Zala-Egerszeg, Szent-Iván és Bu-
csu-Szt.-László község illetőleg körjegy-
zőségek néve. Elnök: Hajik István
Zala-Egerszeg. Tag: Farkas József Felső-
Bagod és Főt. Nowak Gyula Szent-
Iván. Póttag: Boschán Gyula Zala-Egerszeg
és Fais József Bucsu-Szt.-László.

4. Kapornak, Nemes-Apáti, Szeptek,
Zala-Koppány és Csány körjegyzőségek
néve. Elnök: Árvay Lajos ügy. Z-Egerszeg.
Tag: Seregjártó Lajos Ollár és Tiszt.
Fülwirth Sándor Z. István. Póttag: misefai
Fábián Károly és Illés Lőrincz Nemes-
Apáti.

6. Alsó-Lendvai választókerületben.

1. Lendva, Gyertyáns, Cserecsőcz,
Kerka-Szt.-Miklós, Dobronak, Bellatinca és
Tarnischa körjegyzőségek néve. Elnök:
Iső Ferencz Alsó-Lendva. Tag: Lendvai
Mátyás Alsó-Lendva és Főt. Varga Boldi-
zár K.-Szt.-Miklós. Póttag: Koczet Mátyás
Bellatinca és Főt. Vugrincsic Boldizár
Cserecsőcz.

2. Rődics, Lenti, Páka, Szécsi-Sziget,
Szemenye és Lispe körjegyzőségek néve.
Elnök: Főt. Balaton József Páka. Tag:
Hruska Nándor Szécsi-Sziget és Főt. Kür-
mendi József F.-Szemenye. Póttag: Kout-
nyek Ferencz Páka, és Némethy Ágoston
Szécsi-Sziget.

3. Dekánovecz, Belicza, Mura-Szent-
Márton, Vratinszecz, Muraszardahely és Pod-
turen körjegyzőségek néve. Elnök: Zár-
jeczky Vincze Alsó-Lendva. Tag: Főt. Kol-
lay Jeromos Podturen, és Főt. Lepen Alajos
Belicza. Póttag: Tivadar Ferencz Dekáno-
vecz, és Ehrnsreichl Nándor Muraszardahely.

7. Bakasai választókerületben.

1. Zala-Lövő, Kustánszeg, és Nagy-
Lengyel körjegyzőségek néve. 1. Elnök:
Főt. Farkas Sándor Háshágy. Tag: Főt.
Gál Ferencz Nagy-Lengyel, és Farkas
György Kustánszeg. Póttag: Tiszt. Dancsacz
János Salomvár, és Lencz Mihály Háshágy.

2. Nova, Tárnok és Páka körjegyzősé-
gekre néve. Elnök: Főt. Tornycs Gábor
Nova. Tag: Gröz Károly Tárnok, és Baán
György Barabánszeg. Póttag: Petáovics
György, és Vizi Menyhárt Nova.

3. Baksa és Csasztreg körjegyzőségek
néve. Elnök: Főt. Kiss Pál Csasztreg. Tag:
Baka Boldizár, és Soós Kálmán Baksa.
Póttag: Bagáry Ferencz Csasztreg, és Pás-
lek János Baksa.

4. Dobronak, Nemesúp, Bellatinca,
Turnischa, Bagonya, Szt. Györgyvölgy, Rő-
dics és Cserecsőcz körjegyzőségek néve.
Elnök: Ft. Dr. Berger Ignác Szt.-György-
völgy. Tag: Ft. Szalay István Turnischa,
és Fatér József Dobronak. Póttag: Gálos
Pál Roszneck, és Czinkó József Bellatinca.

8. Letenyi választókerületben.

1. Szeptenek, Sormás, Becsehely, Tót-
Szent-Márton és Leteny körjegyzőségek
néve. Elnök: Erdélyi Mihály Tót-Szerda-
hely. Tag: Blum József Becsehely, és Et-
lényi János Mura-Keresztur. Póttag: Főt.
Laskovics Ferencz Leteny, és Dienes Fe-
rencz Szeptenek.

2. Pusztá-Magyarod, Bánok-Szt.-György,
Tárnok, Páka, és Lispe körjegyzőségek
néve. Elnök: Schmidt Emil Póka. Tag:
Málics János Leteny, és Czigány Alajos
Gutorföld. Póttag: Nagy József Pusztá-Ma-
gyarod, és Fais Károly Bánok-Szt.-György.

3. Kottori, A. Domboru, Légrad, A-
Vidovecz, Szent-Mária és Dráskovecz kö-
zség, illetőleg körjegyzőségek néve. Elnök:
Főt. Gádó Mátyás Légrad. Tag: Jankovics
József Légrad, és Hirschler Miksa Alsó-
Domboru. Póttag: Ferenczy Pál Légrad, és
Piehler Imre Alsó-Domboru.

9. Csáktornyai választókerületben.

1. Csáktornya, Csáktornyai külfára,
Nedelicz és Felső-Hrácsán község, illetőleg
körjegyzőségek néve. Elnök; Konyári
Mihály Csáktornya. Tag: Bölcs József, és
Dák József Csáktornya Póttagok: Pecso-
nik János Csáktornya, és Kornelind Nándor
Nedelicz.

2. Stridó, Felső-Mihályovecz és Vizi-
Szent-György körjegyzőségek néve. Elnök:
Főt. Varga János M.-Szt.-Márton. Tag:
Báró Knezevich Constantiu, és Baranyay
József Stridó. Póttagok: Filipos János, és
Krauthacker József Stridó.

3. Dráskovecz, Alsó-Králjovecz, Gori-
csán, Hodosán, Perlak és Szoboticza kö-
zség, illetőleg körjegyzőségek néve. Elnök:
Főt. Molnár István Szoboticza. Tag: Bánely
Sándor és Rozsek Tamás Perlak. Póttag:
Konyári László Dráskovecz, és Pokomándy
Elek Jarcsevecz.

Az 1876. évi 18-ik t. cz. 1-és §-a
értelmében a kiigazítási eljárás befejezésére
és az összeírás iveknek a központi vá-
lasztmányhoz leendő betérjesztésére véghatáridőül
f. é. j. u. n. i. u. s. 3-ik napja illesztik ki.
Elnök urak felkérnek, hogy a ki-
gázító küldöttségi tag uraktól a munkálat
megkezdése előtt az 1874. évi 33-ik t. cz.
21. §-ában foglalt követelések eskü:

„Én N. N. esküszöm azt, (tűnépnyo-
son fogadom) — hogy mindazt, mit az orsz.
képviseelőválasztók névjegyzékének összeállítá-
sára néve az ország törvénye szerint,

küldöttségekhez képest teljesíteni tiszteltem
tartok — hitven, részrehajlás nélkül lelki-
ismeretesen teljesítenem. — Isten engem
egy segíljen!”

kivégék, azután pedig maguk is esen
esküt letegyk, és az eskütelétről jegyző-
könyvet vegyenek fel.

Azon körülmény, hogy oly községekre
néve, melyekben urbériesség nem létezik, az
adóval legkevésbé megtrótt urbéri telek,
mely szomszédos volt urbéres községekből
veendő, — az urbériességgel nem bírt illető
község állandó névjegyzékén feljegyezve
látható; azon községekben pedig, hol a 4-ik
§. értelmében a legkevésbé megtrótt urbéri
telek adóját kinyomorni szükséges, ezen
nyomozás a 34. §. értelmében az összeíró
illetőleg kiigazító küldöttség által teljesítendő,
s az erre vonatkozó adatok a központi vá-
lasztmányhoz beküldendőek leendnek, illető-
leg kitüntetendőek leend, hogy ki által fizetettik
és mily összeget tesz az ily alapul vett urbéri
tétélek adója.

Egyúttal az összeírásra szolgáló rovatok
ivek megfelelő minden rovatának, különö-
sen tekintettel az 1874. évi 33-ik t. cz. 1-és
§-ának a választók elnökőre vonatkozó
rendeletére, főként azon oknál fogva,
hogy a választók netán kétségbe vont
személyazonosságát könnyebben megállapít-
ható legyen, az „élet kort” előtűntet-
tendő rovatnak minden egyes
választóra néve mulhatlanul
szükséget pontos betöltésére,
továbbá — mivel az összeírás ivekben ki-
szelendő ideiglenes névjegyzékek betűsorban
összeállítását, a betűsorok az összeírás
ivekben való összevázása nagyon megne-
hezíti — a mult évben kiigazított névjegy-
zék alapján a meghagyandó választóknek
betűsorban összeírására, az újonnan felve-
endő választókra pedig az összeírás i-
végén egymásután leendő beírására a ki-
gázító küldöttségek figyelemmel lenni valamint
arra is ügyelni sziveskedjenek, hogy a né-
vjegyzékek kiigazításánál egy választó csak
egy jogozom alatt irassék be, de ezen jog-
ozom az illető rovatba pontosan bevezetve
legyen.

Vége a központi választmány a meg-
választott küldöttségek hazafias kötelességér-
zetébe, valamint a közigyék iránt mindenkor
tanúsított buzgó érdeklődésbe helyeztet, biza-
lommal reményli, miszerint a legszebb hon-
polgári jog gyakorolhatóság feltételező ebbeli
megbízhatósággal járó és a törvényengedte
megosztás által lehetőleg könnyített teendőket
pontosan teljesíteni készek leendnek.

Mely végzés egész terjedelmében a
kiigazító küldöttségi elnök — rendes és
póttag uraknak egyenként, egyszerűen
az illető választókerületbeli községek illetőleg
körjegyzőségek, s az utóbbiakhoz tartozó
kisebbségek azon jegyzékének, a hol és a
melyekre néve a törvény 32. §-a értelmében
a kiigazítás az egyes küldöttségek által tel-
jesítendő leend, — továbbá a mult évben
folyó évre összeállított választói állandó né-
vjegyzékek vonatkozásos iveknek — (melyekre
néve minden törés vagy beírás mellőztetni
kérel) — a kiigazítási hatánapoknak
közsegenkénti kihirdetését tárgyzató nyoma-
tított hirdetményeknek, és a kiigazítás-
hoz szükséges rovatok iveknek kellő
mennyiségben a küldöttségi elnök urak
kezelés küldése mellett, azaz adatik ki:
hogy a választói névjegyzékek kiigazítására
néve az 1874. évi 43-ik t. cz. vonatkozásos
szakaszai és az 1875. évi VI-ik t. cz. 1-és
§-a értelmében, valamint a jelen végzésben
foglaltak figyelembe vételével, különösen
Nagy-Kanizsa rendezett tanácsú városra néve
a választási törvény 3. §-a illetőleg 6. §-
d) pontjának is szemmel tartásával pontosan
eljárni és a kiigazításra vonatkozó összeírás
iveket községenként külön egy
példányban elkészítve és három
küldöttségi tag saját aláírásával ellátva, az
esküt letéti jegyzőkönyv beküldése s a mel-
lékelt állandó névjegyzék szerleten álla-
potban vissza-ugy a kiigazítási hatánapok
közsegenkénti kihirdetésének megtörtént tá-
nusító előjárói bizonyítással ellátott hiru-
dempéldányok beosztalása mellett a munká-
lat befejezte után azonnal, de mindenesetre
a kitűzött fentebbi záros hatánapig vagy
június hó 3-ig ezen központi választmányhoz
beküldeni sziveskedjenek; — megjegyez-
tetendő: miszerint fennálló rendelet szerint az
összeíró küldöttségtől eredő levelezések
portomentességben részestülnek, ha a levél
borítékára „hivatalos” szón felül még ezen
megjegyzés is feliratik, „képviseelőválasztási
ügyben;” — magától értetvén, hogy a levél
küldőjének neve, állás, esetleg hivatalos
minősége is felirandó a levél csimborítékának
felső részére.

Miután az országgyűlési képviselő
választók névjegyzékének a megválasztott kü-
ldöttségek által folyó évben teljesítendő ki-
igazításánál 1874. évi 33. t. cz. 36. §-a
értelmében a községi előjárók jelen lenni és

a szükséges felvilágosításokat megadni kö-
telesek, említfoga a névjegyzékek fenakadás
nélküli kiigazításának biztosítása tekintetből
a központi választmány jelen végzésben ezen
pontjának kiadásával járásbeli szíró urakat
felhívja, hogy a községi előjárókat szigorúan
utasítsák, miszerint a velük hajdan hirdet-
ményileg tudatandó helyen és határidőben a
küldöttség előtt annyival inkább pontosan
megjelenjenek, mint hogy ennek elmulasztása
esetében ellentük a jegyzelmi eljárás fog meg-
indítani. — Km.

Kiadta:
Hantay Károly m. k.
kpti vnyi jegyző.

Különfélék.

3. Kollárics János városi köz-
tisztelőben álló iparos polgár s városi
tanácsos f. hó 10-én elhunyt 59 éves korában.
A boldogult jó „Kollárics bácsi” éreken
keresztül buzgó és becsülettel szolgálta
városunk közügyeit s humanus módora s
egyenes jellemű eljárásával kedvessé tette
egyéniségét mindenki előtt s mint ilyen,
birta a nép és barátai osztatlan tisztelőt,
bizalmát. Tagja volt a polgári egyetnek is
s hiva mindenkor és mindenben a közjóknak.
Temetése ma d. u. 4 órákor tartatik. Nyu-
godjék békében!

4. Bucsu-Szt.-László s vidéke önk.
tüzoltó egyetének a m. kir. pénzügy min.
50.000 drb. 25 krós sorozjegyek kiadását
engedélyezte. sok kért kívánunk hozzá!

5. A magyar állampolgári kö-
telékből elbocsátás. Bauer Salamon
49 éves kiskomáromi születésű bór-dizár-
gyáros a magyar állampolgári kötelékből
Bécsbe, Springer Ignác 31 éves nagy-kani-
zsai illetőségű kereskedő a magyar állam-
polgári kötelékből Svájcba saját kérelmükre
a m. kir. belügyminiszteriumnak f. é. 24595,
illetve 8611. sz., a kelt intérvényével elbo-
csáttattak.

6. Uj megyei postahivatal. F.
hó 8-án zalamegyei Rigács községben kir.
postahivatal lép életbe, mely levél és öt
kilogram súlyt meg nem haladó kocsi-
postai küldemények felvitelével, továbbításával
és kézbesítésével fog foglalkozni és a jános-
gyali kir. postahivattal naponta közlekedő
gyalogkúldeményjáratok által lesz összekötve.
Ezen postahivatal kézbesítő kerületét Rigács,
Ukk, Megyer, Medgyes, Sáros és Hosztót
község fogja képezni.

7. Vetések állása megyénkben.
A földművelés, ipar és kereskedelemügyi
m. kir. ministerium állandó gazdasági tudó-
sítóiól április hó 24-től 30-ig beérkezett je-
lentések szerint az alsó-lendvai járás-
ban az őszi buzavetések jók, rozs, silány,
tavaszik nagyobbrészt jól kikeltek; a
novai járásban a korai őszi rozsvetések
ritkák, a későiek silányak, a korai búzák
jól állnak; a korai vetett tavaszik szépen
kelnek; a zala-egerszegi és pacsai
járásokban a búzavetések jól kikeltek, roz-
sok ritkák, a csak tornyai járásban a
rozs jól áll, a búzák megtitkultak; a
tapolcazi járásban az őszi vetések — a
megritkult rozs kivételével — kielégítően
állnak, a tavaszik szépen kelnek; a keszt-
helyi járásban az őszi vetések a hideg
időjárás miatt fejlődésükben elmaradtak.

8. Közigazgatási gyakoronok
kievezése. A f. évi február hó 19-én
tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlés
3034. sz. a. hozott s a nagyméltóságú bel-
ügyminiszterium f. évi 13.500. sz. a. kelt
rendeletével helybenhagyott határozatával
főispán ur Sméltóság f. évi április hó 27-én
kelt intérvényével közigazgatási gyakoronokká
kievezte: a központi igazgatási hivatalhoz
Mayer István zala-egerszegi, a megyei árva-
székhez Braunstein József zala-egerszegi
és Málics József letenyi, a tapolcazi szolga-
bírói hivatalhoz Szalay Bálint tapolcazi, a
sümegihez Takács Imre sümegi, a nagy-
kanizsaihoz ifj. Kovács Renő nagy-kanizsai,
a pacsaihoz Horváth Vincze pécsi, a zala-
egerszeghez Csesznák Ödön perlaki s az
alsó-lendvaihoz Travnyik Béla tatabányai lakosok.

9. Horváth-szent-Miklóson a
kántortartási választás f. hó. 9-éről nyolc
napra elhalasztott, miután az iskolásoknak
— törvény értelmében — újból kell elsőb-
megalakulnia. Különb, hogy újból sehogyse
akar az újabb választási móddal megbá-
runkozni, s még az asszonyok is egybecsüld-
tek, hogy ebbeli jogukat érvényesítsék. Volt

ZALA

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES-TARTALMU LAP.

MEGJELNIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

Kiadóhivatal: Fischer Fülöp könyvkereskedése, Újvárosi u. 513. sz.

Külföldi árak: Egész évre 8 ft. Félévre 4 ft. Negyedévre 2 ft.

Hirdetmények: 5 hasábos petitior egyezer 7 kr., többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Agenciák és egyéb hivatalos hirdetéseknek 30 kr. bélyegdíj felül 100 szögig 1 ft., azontúl minden szövegért 1/4 kr.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szemléni részét illető közlemények küldendők Bajza-utca 4. szám.

Bérmertelen levelek csak ismert kérésekkel fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyitlító: petitiora 10 kr.

A Nagy-Kanizsai városi szabadelvű kör, a Zalamegyei ügyvédegyet, a Nagy-Kanizsai és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület és Kereskedelmi bank hivatalos közlönye.

A munkáskérdésről.

H. M. A különféle társadalmi kérdések között különösen a munkáskérdés az, mely nagy mértékben megérdemli figyelmünket, s melyvel adott alkalmakkor annál örvösebb foglalkozni, mert sokkal czélsezerűbb vele előbb foglalkozni, s a mennyire lehet tisztába hozni s bizonyos eshetőségekkel szemben ezeket megfontolni és mérlegelni, mielőtt teljes élességében előttünk áll maga a kérdés s a mikor már megoldása eszközeiről is kell gondoskodni. De a mennyire fontos ez életbevágó, az összes társadalmi viszonyokat érintő és átfogoló a munkáskérdés, oly nehezen megfejthető sőt a mint az eddigi törekvések, különösen a külföldön a munkáskérdéssel szemben bizonyították, még eddig megközelítőleg sem sikerült oly módozatot találni, a mely csak reményt is nyújtott volna a kérdésnek hozzávetőleges és némiképpen megnyugtató megoldására.

Előbb a bécsi, most a budapesti pékek strik-je ismét a munkáskérdés felé irányította az irányadó körök figyelmét, s valóban e kérdéssel szemben, azok után, miket a budapesti pékekgyűlés nyilatkozatában olvasunk, vétek volna a szunnyadás; ezt a kérdést meghányi vetni addig, míg a segédek mozgalmi csak sporadikusak, nagyon is szükséges dolog.

A munkáskérdés pedig azért fölülte nehezen megoldható, mert lényegéhez csak nehezen kerülő utakon lehet hozzáférni. Mert a munkáskérdés, nem munkáskérdés csupán hanem:

első sorban közgazdasági kérdés, más szóval: a gyomor kérdése; másodsorban: humanisztikus kérdés, és harmadszor: nevelési kérdés.

A munkásokkal szemben ezen három kérdéssel kell foglalkozni, ha csak megközelítőleg némi eredményre akarunk jutni.

Itt a nélkül, hogy a kérdések mélyebb tanulmányába akarnánk bocsátkozni, csak a főbb szempontokat akarjuk felvázolni, melyek körében a munkáskérdés megoldásának sikere talán némiképpen feltalálható.

Közgazdasági kérdés a munkáskérdés annyiban, amennyiben minden munkát megilleti a megfelelő bér, s a munkásnak joga van követelni a társadalomtól, hogy épen a társadalom fenntartását czélzó munkája által önmagát is fenntarthassa. Nem követelheti a társadalom, s nem szabad követelnie egy tagjától sem, hogy erejét az ő szolgáltatásban felemészsze, anélkül, hogy viszont a megfelelő jutalomban részesüljön, annyiban legalább, amennyire magának és családjának szüksége van. A társadalom egy nagy része, nem lehet csak azért a földön, hogy verejtékével táplálja a társadalom másik részét. Ez kínos szolgáltatásra kárhoztatja az egyik részt, melynek ép annyi joga van az élethez, mint a másiknak.

Humanisztikus kérdés annyiban, a mennyiben a munkásnak joga van követelni, hogy verejtékes fáradsága díjában emberileg méltó bánásmódban, eltartásban részesüljön s az egészségének fenntartására szolgáló s erre nézve okvetlen szükséges tényezőkhöz hiányt ne szenvedjen.

A mit a budapesti pékek az ő kosztjukról és szállásukról mondanak, az valóban szívfacsaró. S csak csodálunk kell azt, hogy az egészségügyi törvény mellett az ország fővárosában ilyen viszonyok létezhetnek, ha a pékeknek panaszai általában teljesen megfelelnek a valóságnak. Mert olyan napi munka után, minőt ezek a segédek végeznek, a sovány koszt és az egészségtelen szállások és fekvőhelyek — valóságos gonyt képeznek korunk humanisztikus törekvéseivel szemben és halomra döntik azt a sok szép frázist, melyvel oly bőven találkozunk mostanában.

Már más helyen is megemlékeztünk arról, hogy a mi humanisztikus törekvéseink egyáltalán meg nem érlelik azon eredményeket, a melyeket tőlük joggal várhatnánk! Oly viszonyok mellett, minőket, a pesti pékek strikeja felé hozott egyáltalán semmi okunk sincs büszkélkedni.

A 3-ik a munkáskérdéssel egybefüggő irányadó kérdés a nevelési kérdés, mely talán leghamarább fog megoldást nyerhetni a mozgalmában folyton izmosodó iparügy-rendezési kérdéssel, az alapításban levő mesteriskolák kérdésével.

De első sorban szükséges, hogy irányadó körök behatóbban foglalkozzanak a munkáskérdéssel, mely idővel még égetőbbé fog válni. De foglalkozzanak ne csak elméletileg, mert maguk a teoriák nem sokat fognak lendíteni a dolgon, hanem fogják meg a kérdés gyakorlati oldalát. S mentől előbb tesznek valami a hazai munkás viszonyainak rendezéséhez, annál kevésbé éles lesz a kérdés, mikor egyszer komolyan fogja az követelni végleges megoldását.

A hazai cigányokról.

A fenti cím alatt egy igen érdekes néprajzi mű látott napvilágot. Dr Schwicker a szerzője és Prochaska Teschenben a kiadója. Schwicker a geographiai irodalomnak

kiváló képviselője. Tanulmányai a külföld legelőkelőbb szakközlönyeiben (Ausland, Globus, Deutsche Rundschau stb.) jelennek meg, s tekintve hogy a német nyelv által nagy publicumnak teszi hozzáférhetővé geogr. kutatásait, Magyarországunk külföldi megismerésére többet tesz a pesti tanár, mint sok más ugynevezett tudós.

Jelzett műve részét teszi „Die Völker Österreichs“ című vállalatnak, melyet egy jeles művel: a magyarországi németek néprajzával (Die Deutschen in Ungarn und Siebenbürgen) már gazdagított. Ezért ő feltehetően a tudomány és művészet érdemével tüntette ki, újabb művéért pedig a közönség fogja kitüntetni, mert a cigányokról írt mű olyannyira érdekesítő, hogy a német könyvtárak már is elkelt.

Röviden megismertetjük Schwicker kutatásait, ámbar kivonatos száraz vázlatunk természetesen nem fog oly érdekességet kelteni, a minőt magának a műnek olvasása nyújt.

A cigányok eredeti hazája valószínűleg India északnyugati része (Kafirland, Kasimír.) Európában először Görögországban telepedtek le, vagy legalább is oly országban, mely görög befolyás alatt állott. Mellette tanuskodik nyelvük, melyen a hellén nyelv hatása kétségtelen, továbbá a keleti Európában és Itáliában elterjedt, cigánynevelés (zingano - olasz, cygan - lengyel, cigonaitvan, cinkán - cseh, tsiganu - oláh, cigani - szerb, chinghianis - török stb., már a spanyolnál gitano a neve, a francziánál Bohémicus, angolnál gypsy, egyiptusi, hollandnál heyden, pogány,) mely egy kisázsiai IX. századbeli vallásfelekezetről az „athingani“ (αθιγανος) nevetől ragadt rájuk. Magukat romi (romféri) romoró, sinto (népünkölő) való kalo (fekete) zveken hívják, a nem cigányok neve náluk gadeso (idegen). A more szó birtoki névmás torzított alakja - enyém s a dade - ayt jelent. — Pharao nemzetségnek, egyiptusoknak azért szeretik magukat nevezni, hogy elámiták a könnyen hívőket, kik Egyiptomot még ma is a csodák és álmok hazájának tartják. Egyáltalán kétségtelen, vajon a Szudauban és Egyiptomban

elterjedt cigányok romi népek-e vagy talán fulah-k vagy bedák?

Görögországból nyugatfelé vették útjukat. Habár a IX. század óta Európában laktak, csak 1260-ban, IV. Béla kir. idejében tűntek fel legelőször hazánkban, 1322-ben Kréta Szigetén találjuk őket és 1417-ben már Németországban, hova Cseh és Morvaországban keresztül hazánkba vándoroltak oda.

Nálunk nem volt rossz dolguk, vajdákat függetlenül választották, de nyugati Európában nem tűrték a kóbor népet s ha mai elterjedésüket megfigyeljük, eszembe jut, hogy nyugot felé szerfelett gyűrűlnek, ellenben keleten nagyobb számmal találhatunk. Így pl. a Duna balpartján 11 vármegyében van 6000 cigány, a Duna jobb partján, tehát a Dunántulban ugyanannyi vármegyében 2114, a Tisza-Dunaközben 1534, de már a Tisza jobb partján 7746 cigány él 9 vármegyében, a bal részen 7580 s a Bánságban 9940, míg Erdélyben 56000-re rug számuk. Magyarországon él 84.980, Erdélyben 56000. Érdekes a fölemlítésre, hogy 100 évvel ezelőtt nyugoti Magyarországon 13.882 cigány élt, míg 1880 csak 3648 vagyis a cigány itt nagyon megfogyott s keletre és északkeletre húzódtak, mert 1780-ban északkeleti és keleti Magyarországon 22263 lélek élt, tehát a cigány lakosság közel fele még 1880-ban 25.267 cigányt találtak ugyanott, v. i. a cigány lakosság 72-43-át. E számok arra is utalnak, hogy propagáció útján nem igen szaporodott a cigány, vagy talán a kivándorlás oka e feltűnő számbeli stagnációnak.

Nyelvük kétségen kívül árva, a sazkrittal rokon, csak hogy hozzáragasztások és kölcsönvételek által szerfelett módosított. Miként vallásukat, úgy cserélgetik nyelvüket. Azon nép szavait keverik a cigányba, a melyvel leginkább érintkezésnek, azért joggal beszélhetünk oláh, magyar, német, tót cigányokról. Legtöbb nálunk az oláh-cigány, s legelőbb tartoznak talán ugyanezek a cigány van 1914 lélek, a görög ritusú 45290 követik. Kuriosumképp említjük, hogy 3000 kálvinista és 1630 lutheranus cigány

A „ZALA“ tárczája.

Az én Zsiga bátyám.

Képzeld magadnak szives olvasóm egy alacsony termetű, majd olyan széles, mint hosszú, nyílt, becsületes arcú, minden jó tulajdonsággal bőven ellátott, élete alkonyához közeledő férfit: ilyen az én Zsiga bátyám. Oly jó és szives, hogy keresni „kell“ párját messze földön; oly áldozatkész, hogy legutolsó fillért is képes megosztani ott, hol más jóléte forog szóban, vagy a közérdek úgy kívánja; oly őszinte s becsületes, hogy a világot sem hallgatna el olyasmit, mivel másat előre beszélhet, vagy mivel másat az elcsúszásról megóvhat; szóval: valódi mintaképe egy jó testvérnek, a milyent az úr Isten csak jó kedvében teremhet számszakra.

Tisztelt s szereti is ám őt az egész város, s örege apraja csak úgy hívja hogy: „Zsiga bátyám.“ Ha elmegy a hivatalba, mindenki csak töle kér utasítást, amit ő készséggel megad, ha kassinóban jelenik meg, nagy óvással fogják körül, ostromok kérdésekkel, s leggyőz mindogynak megfogni; ha névnapja közeledik, már előre érkeznek a megüdvözlések, s szives gratulációk. Nincs család vagy nyilvános ünnepség, hova ő hivatalos lenne, várják is mindenütt, s komolyan rosszakják, ha kivonja magát belőle, mi azonban ritkán szokott megtörténni.

— No tessék azért gondolni, mintha minden tekintetben a „legtökéletesebb ember“ volna! Hiszen minden földi teremtmény messze áll még a tökélet legnagyobb fokától. Vegyük csak kérem ezt a vén földet, mióta változik, mióta alakul, s még mindig nem állapodott meg, jele, hogy még nem a legtökéletesebb. Az én Zsiga bátyám is, ha nem is bővelkedik bennük, de egyik-másik hibában nem eszükölködik. Csak olyan apró hibák de a társadalom, s különösen annak egyik neve mégis sokat ad rájuk. Kissé szűkít a szerényen eldicsekszik némely részint természeti, részint lelki előnyén. Nem is lehet ezt olyan nagyra venni, hiszen jó az, ha kimutatjuk, hogy mi és ki vagyunk, mert nagyon hamar ránk talál illetni az a közmondás, hogy: „szemérmes koldusnak őrös a tarisznyája.“ Különböző vértékben van ez már!

Még gyermekkorában társai közt ő tapult meg legelőbb dolmányozni. Hetykén a szája széleire biggyeszte égtél irányozva szíva szivarát, mintha mellette elmenő társairak azt mondaná:

— Látjátok, ti még nem értitek ezt sem.

Hát mikor egy kis szőr kezdett az orra alatt pelyhedezni, amit ő kis pörge bajuszának csavart össze, valahányszor találkozott ifjúkori barátaival, kik még ilyesmivel nem dicsekedhettek jelentősen emelte fel jobb mutató ujját orra alá:

— Ide nézzetek és sirjátok!

Hat esztendő keserves dijnokoskodás után valahára kivestették irnokká. A kivestést mindig a szobában hordosta, s ha kellett argumentum szavához, rádőlt a szobára, mintis merdani akará:

— Ez sincs mindenkinek!

Volt aztán jó élet! Jó sokat ivott, kétszer annyit evett. A hatása sem maradt el. Azon állapotba jutott, melyet úgy szokás kifejezni: „hasat ereszt.“ Ha aztán találkozott szikár, vóna barátaival, nagy büszkén szive alá tette kezét, s némán adta tudtukra, hogy:

— Itt a tekintély!

Most már szerinte mindene meg volt, s teljesen megelégedett önmagával. De ekkor esett egy másik hibába, melyet különösen a lányos mamák kárhoztatnak nyakra-főre, tudniillik, hogy házassági esze ágában sem volt. Kezdetben egyedül vett a dolgot, minek neki a feleség, e földi kereszt, jobb a nőtlenség állapot! De egy más körülmény folytán mégis mélyebben kezdett eről az ügyről gondolkodni. Barátaiban ebben a tekintetben már kezdtek felülharsadni, lévén mind-egyiküknek eszes feleségük. Önére te nyugtalanította, valahányszor találkozott velök, kik karjaikon vezetve kedves életpárjukat, bizonyos kicsinyléssel tekintettek rá, mintha mondanák:

— Már ilyened csak még sincs!

Aztán ha olykor olykor egy kőborszákadt kabátjáról, s e csekélységért már a szabóhoz kellett küldeni azt, sokszor eszébe jutott: jbbe jó volna most hamarjába egy hí oldalborda, ki felvarrná ezt az elvetemdedt jószágot! Csak hogy az ember hibából hibába esik. Mikor feleségül gondoskodott, bizonyos féltés lepte meg, mely mindannyiszor dugába döntötte igykezését. Mert hát hiába! — mégis nehéz dolog ám jó asszonyra szert tenni! A szőpennel meg úgy sem volt jó viszonyban, került éket, mintha gonosz lelkek volnának. Társalgott velök

ugyan, ha úgy beszélte gonosz végzete egyik-másikkal, de hogy komolyan udvarolt volna, arról szó sem lehetett, s sehogysem tudta annyira vinni, hogy őt szelleműsnek ismerjék el. Közébb már barátai sem hallgathatták el a rosszaságukat a fölött, hogy nem hagyja magát a hűmen rózsás lánczaival lekötöztetni, s végül faggatták, hogy térjen már egyszer eszére, s vegyen el egy tisztoságos leányt, p. u. a Tallán Mariakát, ilyen hozza való, habár egy fejjel nagyobb is. Ily esetekben bizony megesejt, hogy akarata ellenére is kiszajszott egy-egy ártatlan özvegy, hogy bis ő akarja, hanem hát — nem mer. Sips Sanyinak sem kellett több! Anélkül, hogy engedelmet kért volna Zsigabátyánktól, az ő tudta nélkül megkérte számára Mariakát. Hát csinos hölgy volt, az igaz, hogy már „lánya“ sem volt, aztán Zsiga bátyánk sem tűnt fel előtte olyan kiálhatatlannak, mint egyik-másik hölgy lefestette, úgy misem volt könnyebb, mint beleegyezését megnyerni, s a lakodalom idejét kitűzni, — — — Zsiga bátyám tudta nélkül. Csak akkor akart kissé haragudni, mikor már az egész városka nyelvén forgott az a legújabb hír, hogy Zsiga bátyám és Tallán Mariaka nagyám zegezek. De hamar belenyugodott a kis tréfába, már csak hádd legyen, ha ennyire van, hisz nincs Mariakán semmi kivonni való, dolgos, szorgalmas, aztán a szeretőm majd magától jön. Azóta többször eljárt hozzá, s eltöltöttek az unalmas — — — társangi estéket. Bálokon, s estélyeken is lehetett látni őket, tiszoltóbbál, a dalárdá hangverenyre nem mulhatott el anélkül, hogy ott nem lettek volna. Pedig hát ez is a véletlen okosts; egyik sem adta a másiknak tudtára, hogy elmegy,

hanem lát, — — no az utolsó pillanatban határosta el magát...

Még csak a „negyvet tombolája“ volt hátra, aztán bezáródott volna az idek rövid farsang hosszú bál-sorozata. Az esküvő a bőjtre volt kitűzve, ráér az akkor is, a farsang ugyanis nagyon kurtá. Zeiga bátyánk éreinte a bekövetkezendő szivrabás nyomasszó előtűneteit, nem is késett hátralevő aranyzsabadságát felhasználni, hogy nő korában legyen ismét eszébe. Majdnem minden este vig cimborák körében volt, s folyt a mulatság holdszáma. Így történetelt meg, hogy Zeiga bátyánk elfeledte a „negyvet tomboláját“ el Mariakáját, hanem a Kis-Kompos jó bádogonyját szőpölgötte ismerőseivel. Már javában folyt a vigás, mikor egyikük azt indítványozta, hogy mezzék meg, mit csinálnak a „negyvet“? Az indítványt tett követte, az egész társaság már kissé nehéz fövel befeszülte magát a Sörház egyik szögletébe, épen a táncsterem mellett. Benn aprították javában a csőrűt, a szerdészek állig tudtak megfogni a gyakori ujjazásnak, kinn meg csengtek a poharak s egymást érték a felköszöntők, melyekben legnagyobb mester az én Zeiga bátyám volt. Hatalmas kedvet kapott, úgy, hogy később táncolni sem állt, s egymásután forgatta meg hölgy ismerőseit. Csak Mariaka nem jutott eszébe, ki szerényen ült anyjával egy pamlagon, s végtelen pillantásokat vetett Zeiga bátyánk felé. Mind hiába! Mellőre lett, még egyetlen táncra sem kérte fel, sőt szóba sem állott vele. Kékült, sódult haragjában, s aszkáros zseméből kiteszett, hogy rettenetes bosszú forral magában...

Másnap Zeiga bátyánk meggyőződés fel sem ébredt, mikor egy levelet hoztak

nyon kívül van 801 unitarius, 40 vallásos-
kult, és 3 zsidó.

Csak cigányul a 7,911 főre me-
ősigányok közül egyedül 193 (14,480) be-
szeli, a többi a cigányon kívül még más
nyelvet is tud. Magyarul beszél 23% (18128).

Szokásokról és életmódokról nem oly
sok a mondani való, mint azt kíváncsi eth-
nographusok várják. A cigány mag a ter-
mészet egyszerű, mivelten gyermeke, a ki
indulatának és a külvilág befolyásainak ha-
talma alatt áll. Szerelm és éhség tetteinek
rugója, tájának tulajdgos szeretete elmaradott-
ságának oka. A cigány a zsidón kívül első
példája a faj maradványának. A ki nem bi-
szem a típusok állandóságában, öröklött tu-
lajdonok hű megőrzésén, vegye szemügyre
a cigányt. Ma is oly csavargók, piperész-
kedők, közönyösek az élet terhei és örömei
iránt, oly idegenek más népek gondolatától
és szokásaitól, mint Zeigmond kir. korában,
vagy hindustani hazájukban. Aranykeresésre,
kővadásra, zenére adják magukat, de
többre nem. Kivételosen lesz egyikből másik-
ból culturember (Vácson van egy kath. pap).
A zöme szereti a kóbor, gondatlan életet.
Van is valami a társadalmi kötelességben!
Peschel említi néprajzában, hogy egy néger
lepillantott a völgyben szántó-vető fehérbőrű
európaire s a megvetés mosolyával megjeg-
yezte: „Hogyan lehet e szép völgyben dol-
gozni!”

A civilizáció sok dologgal jár s ne
hagyjuk, hogy a civilizált által nyújtott elő-
nyök egyszerűségi boldogító is. Nem aka-
runk ugyan a természeti állapotnak hymnust
zenge, s utopiának tekintjük Rousseau
természet-emberét, de indokolni akarjuk a
cigány idegenkedését a civilizált, illetve
kerlátok közé szorított állapottól. A ki egy-
szer megialta a függés nélküli, társadalmi
terhekkel és kötelességekkel ment életet
— annak nem kell a civilizáció fényes nyo-
mora!...

A cigány minden külcönködése mel-
lett philosoph. Lehet, hogy nem illik bele
a mi fogalmi körünkbe, nem különösen az
európai társadalomba, de ő is maga módja
szerint boldogulni, ödvösölni akar, miként
II. József megjegyezte s nagyon jól érzi
magát e „son tacou”-jában! Nagyon sok
ilyféle nép bolyog a föld hátán s azoknak
esztükbe se jó kárhóztatni sorsukat, hogy ki-
vannak zárva a fehérbőrűek (európaiak)
kulturvíványaitól...

De feltűnő, hogy a cigánynak nincs
szava az örmre. Táncolni, zenélni, inni,
kőjelegni, boszut állani tud a cigány, —
örülni nem. A lakás fogalma is idegen előtte.
A lakni igét így fejezi: maradok. Miként
az oroszban, a cigány szótárban is számos
árvayalata van a rázsedés, elcsenés, tolvaj-
lás, hazugság szavainak. Mástkülöben a czi-
gányszótár magasabb fogalmakban vajmi
szegény! A konkrét dolog fejezi ki nála az
abstractiót. Például a szép fekete cigányfiány
neve: Gula minche. S e megszólítás hizeleg a
cigány szépségnek!

Eredeti, miképp vélekednek a kereszt-
tényeségről. Valamikor az öreg Isten uralko-
dott, de most már annyira megvérdült, hogy
fiának adta át a világ kormányzását. Ezóta
Jézus a világ istene. Ázizai őseinknek istene
devel: az öreg Isten volt!

Carrhuaz Géza.

számára, melyben Mariaka kiaszesony kö-
szöni szépen a megtsateltetés, de nem kíván
oly „vadember” feleségévé lenni, ki társ-
ságban még szóba sem áll vele. Zeiga bá-
tyám megdörgölte szeméit, s még egyszer át
olvasta a levelet, valjon jól látott-e? S csak
csendes vérmérsékének köszönhető, hogy
fel sem vette a dolgot; ha nem akar, hát
ne legyen! Híjformán elmaradt a mátká,
szeretetével, melyet azon esetben neje kőré
csoportosított volna, elárasztott bennünket,
s megmaradt a mi régi jó Zeiga bátyánk-
ak!...

Eddig van... Most már körülménye-
sében tudod kedves olvasóm, (ha ugyan
figyelemre méltított soraimat), milyen ember
s ki az én Zeiga bátyám? De azért ne kö-
vessd ám példáját, mert egy jó feleség
sem hasznatlan portéka a házánál, s gyakran
később szemrehányást tessz magadnak, hogy
olyan egykésztűven vetted a dolgot. Ki tudja,
nem bánja-e meg már azóta Zeiga bátyám
is kötelességét, s nem úri-e az oszét va-
lami tervon, melylyel a coorbát helyre bise?
No de sebei, azért essentul is csak az lesz,
ami volt: az én Zeiga bátyám!...

Murányi József.

Különfélék.

— **Hymen.** Szép esküvők voltak
pünkösd héttőjén a helybeli izr. templomban.
Prager A. vezette oltárör Weisz Irén k. a.;
— Dr. Rothschild Samu, Goldmann Judith
k. a. — Mindkét frigyre Isten Áldását ki-
vánjuk!

— **(Bécsi specialitások.)** Távól
a szinpadtól fejlődnek a nagyvárosban oly
tehetségek, melyek önkényl lemondanak arról
hogy a szinpad komikusok testületét zápor-
ritásák, és jobb szeretik tehetségüket hang-
verseny teremben ragyogtatni. A kedélyes
Bécs számos ilyen tehetséget érlel meg, a
mulattatásnak, szórakoztatásnak legválságo-
sabb elemei. A „kék Duna partján” spe-
cialitásoknak nevezik őket. Ezen tehetségek
legkiválóbbjai közé tartoznak Schwarzaier
és Löwy urak, kik szerdán május 16-án
fogják magukat közönségünknek bemutatni.
Sonenthal és Coquelin, a Patti és Bianchi
— egyáltalán a legkitűnőbb művészek vál-
tozatos alakokban vonulnak el az ő utána-
sáikban a közönség szeméi előtt. Figyelme-
zetjük közönségünket a ritka élvezetre.

— **5) Rendelet.** A vallás- és közokt.
m. kir. ministerium elrendelte, hogy a közép-
iskolák igazgatói minden tanulóitól, aki az
illetős intézetben és pedig annak bármely osztá-
lyába kíván először felvételt: a beiratáshoz
a tanuló kérelmével, illetőleg szüleitől
bizonyítványt okvetlenül kívánják elő s a
népkönyvbe való följegyzés ezek alapján
eszközöltessék.

— **6) A z-egerszegi** tiszoltó-egylet
tombolával egybekötött táncvizsgálma, melynek
eredménye iránt tudósítók megelőzőleg oly
vérmes reményben emlékezett meg, teljesen
megbukott. A rendezőkön kívül egy tánczos
és négy tánczosú jelent meg összesen. Ugy
látszik Zala Egerszegben nem kell a tüzelt
oltani.....

— **7) A fagyos szentek** mégis csak
brosülettal válnak meg tőlünk. Ijesztgettek
ugyan bennünket holmi kellemetlen hideg
széllal, de minden legkisebb nyom nélkül,
sőt Bonifác pünkösd héttőjén a tavasz leg-
szébb mosolyával köszöntött be. Így most
már a legtöbb bajtól nem kell félteni termé-
nyeiket, csak az őz is kedvező legyen,
külöben borterméskük a „mexikói” tul
alig fog emelkedni.

— **8) Gr. Festetics Tisztó** 10,000
drb. fiatal gesztenyefát ajándékozott Keszthely
városának, hogy a város terei és utcái azzal
még ez évben befásíttassanak.

— **9) Szt.-Györgyváron** a (generalis)
hegygyűlés f. hó 11-én tartotta meg. Egyik
tárgyat képezte a nyugati hegyháti birtokosaik
azon régi óhajja, hogy ők administratio
tekintetében — saját háztartásukat illetőleg —
önállóítottának, külön választva a másik
kettőtől. Ismerve a körülményeket, teljesen
igazuk van, s elnöklő szolgabíró ur a birtok-
osok ebbéli megállapodását mint kijelenté,
készséggel fogja sanctionálni. Egyébként
maradt minden a tavalyi szerint.

— **10) A határunkban** levő „Potyil”
malomban is kezd már közönségünk kísételni.
Ezen idylli pont-városunk egyik legkelleme-
sőbb tüzdő és mulatóhelyül szolgálhatna
kevés befektetett tőke mellett, mi százszoro-
san meghozná kamatját. Erre alkalmasabb
tér sehol sem kínálkozik közelünkben, érde-
mes lett volna már eddig is felhasználni.
Ajánljuk az illetők méltó figyelmébe.

— **11) Homok-Komáromban** a pün-
kösdü bucsu az idén se volt oly népes oly
kedélyesen élénk, mint szokott lenni a mult
ővekben. Részint a szeles, hideg idő okozta,
no meg a regényes domb sokat veszített
vonzó hatásából, mióta oldalán a pompás
erdőt kiirtották. Vagy talán más oka is lehet
a régi jó hangulat vesztésnek?!

— **12) A sánczi mulatóteret** pünkösd
napján nyitották meg. Ez is egyik kedvelt
kirándulási helye a közönségnek, mely azon-
ban ezúttal gyéribben volt képviselve, részint
a kellemetlen idő részint pedig a h.-komáromi
bucu miatt. Külöben húzták a sinavagadót
s nagyokat ishatott — aki akart — a jobb
idők édes emlékére.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.
(Korica Antal és társa, bank- és váltóház
hetijelentése.)

Budapest, május 11.
Már a hét elején kedvezőbb irányzat
jutott érvényre a tőzsdéüzletben azon hírek
behatása alatt, hogy a török dolhárny-
gizlet perfectió vált. Ezen jövedelmzőnek
tartott üzlelben az osztrák hitel intézet is
részes és így természetesen látszott, hogy
árfolyama emelkedett. A kedvező hangulatot
elősegítette még az is, hogy Bécsben az
Erszébetvasút elsőbbségi kötvényeinek con-
versiójára a nagy pénzintézek közbe actiót
indítottak meg. Ezenkívül a votések kitűnő
állásáról szóló jelentések is közrehatottak
a végül újabb hírek keringtek a conversióról.
Azonban a most jelszett kedvezőbb irányzat
nem tartott soká. A külföldi tőzsdéktől nyug-
talansító jelentések érkeztek párizsükről és a
kamatláb emelkedéséről. Ennek

következtében a hangulat kedvetlenülé vált
játékpapirokban a forgalom szélesebb körre
kezdett szorítkozni. A kamatláb emelkedése
nem volt pusztá aggodalom; előbb a hol-
landi bank, tegnap meg az angol bank adta
meg a jelt a pénz drágítására.

A részleteknél félemlítőnek tartjuk,
hogy a hét elejétől annak közepéig szilárd
volt a tőzsdéi hangulat, azontól újra hanyat-
lásállott be, de végül ismét javult az irány-
zat. Járadékok gyengültek, bankrésvények
hullámzósnak voltak alvátve, helyi bankok
körül leszámitoló bank egy idő óta hanyatlik,
miután a tőzsde azt véli, hogy ezen külöben
kitűnő szakerők által vezérelt banknak vagy
hátrányára van az igazgatóság nagyuri
elemei által kezdeményezett azon irány,
mely a tulajdonképeni banküzletet közraktári
és terményüzlet mellett háttérbe szorítani
igyekszik. Helyi iparrálatatok közül mal-
mok, Gauzféle gyár, rimamurányi téglagyár-
rak jó árakon kerestettek és emelkedtek.
Valuta gyengült.

A fontosabb értékpapírok heti árválto-
zása kitetszik az alanti táblázatból

	máj. 4	máj. 11
osztr. lételrésvény	307.—	308.—
magy.	302.75	304.35
4%-os magy. aranyjár.	89.35	89.25
6%-os magy. aranyjár.	120.10	120.10
5%-os papírjár.	87.70	87.65
osztr. magy. államvasút	334.—	333.—
magy. lezáms. bank	92.—	91.75
díjorszajegy	111.—	111.50
tiszavölgyi sorsajegy	110.75	111.—
cs. kir. arany	5.65	5.66
napoleon d'or	9.50	9.50
váltó Londonra	119.80	119.9
Berliure	58.55	58.60
Párisra	47.55	47.50

Feljelő szerkesztő: **VARGA LAJOS.**
Társzerkesztő: **HOFFMANN MÓR.**

Nyilttér.) Nyilatkozat.

Azon elterjedt hírrel szemben, hogy én
Sáirtey György urnak az állítólag rajta
elkövetett becsületsértésért lovgagias uton
elgétélet adni hajlandó nem volnék, ezuton
is kijelentem és a hozzám küldött segédei
egyikéhez intézett f. é. május hó 2-án kelt
levelemben is kijelenttem, hogy a lovgagias
elgétéletre nem csak készen állok, de egy-
uttal segédeimet is megneveztem.

Mind azok tehát, kik a lovgagias elégé-
tétel szabályait ismerik, ezekből tudhatják,
hogy az ügy ezen állásában a további teendők
intézése hozzám nem tartozik.

Csák t o r n y a 883 évi máj. hó 16-án.
211—1—1. Dr. Kraovecz Ignéz.

*) Az e rovat alatt közöltékért nem
vállal felelősséget a Szerk.

Nyujtsunk kezét a szerencsének! 500.000 marka

főnyereményt nyujt kedvető esetben a hamburgi
nagy pénzkiosorolás, mely a magyar kormány al-
tal jóváhagyva és biztosítva van.
Ezen új tervezet előnye abban áll, hogy
néhány hónap lefolyása alatt 7 sorsolásban 46.600
nyereménynek okvetlenül kiosorolás alá kell kerülnie.
Között találkozik 500.000 frtnyi főnyeremény,
részleg pedig:
1 nyer. a. m. 300.000 24 nyer. a. m. 10.000
1 nyer. a. m. 200.000 3 nyer. a. m. 5.000
1 nyer. a. m. 100.000 108 nyer. a. m. 3.000
1 nyer. a. m. 90.000 264 nyer. a. m. 2000
1 nyer. a. m. 80.000 10 nyer. a. m. 1500
2 nyer. a. m. 70.000 530 nyer. a. m. 1000
3 nyer. a. m. 60.000 1073 nyer. a. m. 600
4 nyer. a. m. 50.000 2709 nyer. a. m. 450
5 nyer. a. m. 40.000 Össz. 17.985 nyeremények
2 nyer. a. m. 30.000 egyenként, 200, 150, 124,
1 nyer. a. m. 15.000 100, 94, 67, 40, 20 m.

Ezen nyeremények körül első sorban 4000
ut kiosorolásra 157.900 m. osztottak.
Az első osztályú főnyeremény 500.000 m.
tész és fokozódik 2-ed 60.000, 3-ad 70.000, 4-ed
80.000, 5-ed 90.000, 6-ed 100.000, 7-ed pedig
esetleg 500.000 spec. 300.000, 200.000 m. stb.
A nyeremény huszok szerint hivatalosan
ajajították meg.
A legközelebbi első nyereményhúzásra
ezen nagy az állam által garantított pénzkios-
rolásra kerül:
1 egész ered. sorsj. árcsék 6 m. v. 3 fut 50 kr. o. e.
1 fut „ „ „ „ 3 „ „ 75 „ „
Ingyed „ „ „ „ 1 „ „ 90 kr. „ „
Valamennyi megbizás az összeg előlégs
beküldése vagy postautalvány mellett azonnal és
a legnagyobb gondalal eszközöltetik, mindenki
magat az állam cimerével ellátott eredeti sors-
ajegyét szavva tőlnek kezébe.
A megrendelőkhöz megküldött hivatalos
tervezetek díj nélkül mellékelteknek, minden bu-
zás után pedig felszólítás nélkül küldjük résztve-
vőknek a hivatalos huszai jegyzéket.
Kivántra a hivatalos tervezetet előre is
megküldjük betelítés végett és kassai vagyunk,
hogyha a sorsjegyek nem tetszenek azokat az
összeg visszafizetése mellett a huszai előtt vissza-
venni.
A nyeremények kifizetése mindenkor pon-
tosan az állam jóvállása mellett történik.
Vállalatunknak mindenkor kezeses a sze-
rensze, sok más tekintélyes nyeremény közöt-
tyakron az első főnyereménynek ötvened rész-
mint 750.000, 100.000, 50.000
60.000, 40.000 stb. fizetettek kll.
Az ily a legbiztosabb alapon nyujtó váll-
alatnak, előrelátótlóság mindenütt biztonság-
s legelőnyösebb részvetésbe számíthatnan kerétek mar-
s legelőnyösebb részvetésbe számíthatnan kerétek mar-
s legelőnyösebb részvetésbe számíthatnan kerétek mar-
s legelőnyösebb részvetésbe számíthatnan kerétek mar-

Kaufmann & Simon.

bank- és váltó-üzlet Hamburgban,
berzsele és eladósa mindenemű államkötvé-
nyek, részti részvények és kölcsönorszajegyeknek
U. i. közönségünket fejve ki ezennel
íránunk eddig tanusított bizalomért, fel-
kérjük az új kiosorolással részvetésre, —
főtörévszűnk ezental is oda irányuland
mindenkor pontos és szilárd szolgálattal által
tisztelt érdekeltjeink teljes megelégedését
kiérdemelni. Fentebbiek.
152 2—6

Árlejtési hirdetmény.

A nagy-kanizsai izr. hírközseg egy
iskolához építést határozván el, az építkezés
írásbeli ajánlatok utján fog kiadatul.

Mire vállalkozni kívánók azzal ügyel-
metettek, hogy az árlejtés f. é. május hó
25-én d. e. 10 órakor a hírközseg hivatal-
helyiségében fog megtartatni, hol az árlejté-
si feltételek, valamint az építési terv és a
költségvetés a hivatalos órák alatt betekint-
hetők.

Nagy-Kanizsán 1883 május 15-én.
A hitk. elöljáróság.

210—1—2.

Az újabb kor izlésének megfelelő MUZEUM és PANORAMA

a legnevezetesebb érdekes látványosságokkal 4 osztályban
Nagy-Kanizsán a főpiazcon

- I. Osztály. Viaszműkinccsek (a Hóférbérke [Schnee Withe] a tündérvilág
meséjéből, egy remek csoport 9 alakban. b) Krisztus születése és a 3 király üdvözlése.
c) Lola Montez a világhírű szép spanyol tánczosnő. d) Brazíliai emberév [Bodokute] e)
Ludai ember Erzaak Amerikából. f) Miss Bástránk majomnő. g) Kutya Budli euhjer
Muszkaországból. h) Gyönyörű Kukauszónő. i) Mullánő.
- II. Osztály. Természetrajzi gyűjtemények a) 12 szekrény a tenger
legfőbb termékeiből, nevezetesen egy teljes csiga gyűjtemény.
- III. Osztály. Egy majom köztársaság.
- IV. Osztály. Képtárlat a Stereopskopi látványok. A legújabbak:
Munkácsy híres festményének hű másolata „Krisztus Pálátus előtt” A bécsi Ring-szinhs
égsze. Jeruzsálem, Páris, London, Bécs, Róma, IL (Sándor orosz csár meggyilkolása.)
— Ez osztályunk megtekintését legelőnyösebben este — fényes kivilágítás mellett — lehet
elérni, a midőn az alapos kivitelű művészi becsesel bíró képek minden vonása teljesen
bevilágítva látható. A n. é. közönségnek ezt szives figyelmébe ajánlani kedves kötelessé-
gemnek tartottam.

Ajánlja magam mély tisztelettel
BAYER P.

Pályázati-Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város tanácsa részéről egy 90,840
frt. 41 kr-ra előirányzott egy emeletes kórház épité-
sére pályázat nyitattik.

Az árlejtés szóbeli és írásbeli ajánlatok utján fog
eszközöltetni.

Ennélfogva az ezen építkezésre vállalkozni haj-
landók felhivatnak, hogy az építési feltételekben meg-
állapított 4500 frt. bánatpénzt, akár készpénzben,
akár óvadékképes papirokban vagy helybeli takaré-
pénztári betét könyvekben az árlejtés megkezdéseig,
vagyis 1883. évi május 22-ik napjának délelőtt 10
órájáig Nagy-Kanizsa város polgármesteri hivatalá-
nál annál bizonyosabban benyújtani sziveskedjenek,
mert a később beérkezendő ajánlatok figyelembe vé-
tetni nem fognak.

Az árlejtési feltételek és építési tervek ugy a
költségvetés előre bármikor a hivatalos órák alatt
a polgármester hivatalos helyiségében betekintheők.

Nagy-Kanizsán, 1883. május hó 5-én.

A városi tanács.

MÖSSMER JÓZSEF

vászon- és fehérnemű-raktára a „Menyasszony”-hoz.
Budapest kororaherczeg- s zsbárus-utca sarkán 12. szám,
180—3—3
(báró Orczyfélé ház.)

ajánlja legnagyobb választékban legjobb minőségű rumburgi, irlandi, crease,
tabics és ágyfedő vásznait, asztalterkéket, ágyneműt, törülközőt, kővaskendők,
crépe- és java-takarók, asztalkendők és terítők, len és battist szekendők, chiffon,
chirting, oxford, ingzővetek, szinas ruhaperkő, angol zsefkek, ruhapague, briliánsú
szottin legújabb mintákban Pique- és tréce-takarók, függönyök, ágyszegők
(Gimpen) és himzett eszkek; továbbá női- úri- és gyermek fehérneműk vászon
és chiffonban u. m. : ingek, nadrágok, mellények, a csoszoknyák, lepedők, párnák
hímzett és sima ágyczéltek, harisnyák, lábtűk, gallérok, készleők, szeszad-
jelzők és crépe-mellények és nadrágok. Müncheni előnyomatott tárgyak
kereszthímzőre, s mindenféle más ezikeket.
Magyar honi gyártmány nehéz, damaszt asztalneműk és törülközőkben.
leggondosabban összerájtattak és legjobban és legelőnyösebben, úgy mint megren-
dezők postai utánvét mellett leggyorsabban eszközöltetnek.
Leszállított arajegyek f. é. ápril. 1-től, ugyanint mintak kivántra ingyen.
A lenneműk valódiságáért kereskedik a cség.

Kiadóhivatal: Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ujvárosban utca. 513. sz.
Előfizetési árak: Egész évre 8 ft. Félévre 4 ft. Negyedévre 2 ft.
Hirdetmények: 6 hasábos petitior. egyszer 7 kr., többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Arányos a egyéb hivatalos hirdetések 30 kr. bélyegdíj felül 100 szöglet 1 ft. azontul minden szöglet 1/4 kr.

ZÁLA

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES-TARTALMU LAP.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Bajsa utca 4. szám.
Bérmentelen levelek csak ismert kezekből fogadhatók el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.
Nyilttér: petitiora 10 kr.

A Nagy-Kanizsai városi szabadelvű kör, a Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bank egyesület és Kereskedelmi bank hivatalos közlönye.

MEGJELNIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

A nagy-kanizsai közkórház.

Az embernek egészsége minden javainak legbecesebbike; ennek fenntartása és megőrzése az egyesnek természeti és erkölcsi kötelességét képezi, az államnak és társadalomnak pedig legfőbb gondoskodásigényli.

Azon intézmények között, melyek az egészség helyreállítására hivatnak, legnagyobb fontosságúak és legáltalánosabbak a kórházak, különösen az emberiség azon szegényebb osztályára nézve, kiknek nincsen otthonuk, vagy nem olyan, hol magukat ápolthathatnak és gyógyíthatatnak.

Kanizsa ugyan eddig is birt kórházzal, ez azonban a heladó kor kiválómainak és a szükségletnek többé meg nem felelő: városunk közönsége már egy évtized óta buzgó munkálkodott, egy az igényeknek megfelelő új kórház létesítésén.

Hála a gondviselésnek, közönség nagy lelki pártfogóinak, lelkes közönségünknek s főleg a közügyek élén álló férfiaknak, lassanként és fokozatosan tört meg a közügyek, hogy intézményeink betöltöttnék a Kanizsa egy saját magának, mint megyének és a szomszéd megyék, sőt az ország oly emporiuma lesz, hol az iskolai oktatás lehetőségétől kezdve a munkás kezek foglalkozását, a kézműipar keresletét, a kereskedelem élénk forgalmát, a hitel olcsó és gyors forrásokat, a szenvedés és elhagyatott emberiség pedig biztos menhelyet és ápolást lel.

A legutóbbi 8 év munkás törekvésének egyik eredménye: a közkórház.

A körházi tervről szólva, a fentebb csak elismeréssel nyilatkozhatunk; a kormány helyesnek approbálta, a bizottságok, a képviselő-testület egy szavazat kivételével csaknem egy hangulag szavazta meg, az egyetlen antagonistája sem fért más oldalról hozzá, mint hogy a olcsóbb tervet készített, természetesen a kiállítás így az olcsóbb árnak lett volna megfelelő.

De valóban az új kórház egészen conveniens fog lenni: fekvése egészséges, berendezés czél szerű, szellőztetése jó, elkülönítése helyes. Lesz bonczterme, halotti kamarája, a ragályos betegeknek külön kórháza, fürdő szobája, sőtánya, felvételi irodája, szóval mindazon lényeges megkiváncsúságokkal bírand, melyeket a közegészségügyi törvény és az orvos rendőri politika előír.

A költségelőirányzat 90,840 ft. 41 krra rug, az árlejtési pályázat határideje írásbeli ajánlatokra nézve f. hó 22-ike d. e. 10 óráig tart, a szóbeliek pedig ezen nap fognak megtartatni. A feltételek szigorúak, megkivánja ezt az épület közbizonyi jellege, annak czélja és rendeltetése. Kitűnő anyag, jó és szolid munka kiváncsít meg.

Hisz-zük, hogy ezen építésre, melynél egy kis hírnév is szereshető, többen fognak pályázni, és ha több lesz a vállalkozó a személyben teljes garancia mellett csupán az előnyösebb ajánlatra legyünk tekintettel, eljárásunkhoz a protectionnak soha még árnyéka se férjen.

V. L.

Budapest május 15. 1883.

n. Ritka államférfinak szolgáltatók még életében oly fényes elégtételt sors s ellenségei, mint a mi min. elnökünknek. Hosszu ideig a körülmények ellene voltak esküdve, s ellenségeinek folyton szaporodó táborra fenyegette hatalmának bástyáit. Ma már a látható siker int feléje minden lépten, s ellenségeinek táborában csak a zászló áll még, maga a sereg mint vert had oszlik, menekül mindenfelé.

Szembeszökő tény ez, melyet még az ellenzéki sajtó sem tagadhat el. Nosza elnevezi tehát Tiszát „szerecsés”-nek rádisputálni akarván a közönségre, hogy Tiszának sikereiben nem tehetőség, kitartása, hanem csupán a szerencse képezi legfőbb tényezőjét. E szerecsés folytán minden viszonyok és körülmények mintegy versenyzve hatottak közre, hogy a min. elnök kezébe játszá a közvélemény feletti uralmat is s azt neki biztosítsák.

Persze a félrevezetésre czélzó fogás csütörtököt fog mondani; alig van ma már ember, aki Tisza sikerét egyedül szerencséjének tulajdonítsa. Nem a szerencse, hanem tudatos kitartó politikája okozta ellenségei vereségét s szilárdította meg majdnem példátlan nagyságban a hatalmát. S politikájának okos volta, szabadelvűsége magának egész Európa tiszteletét, hazájának pedig rokonszenvét szerezte meg.

Annál nagyobb érdem pedig a magyar politika hagyományos szabadelvűségének sértetlen föntartása, mert

ha nem igaz az, miről egy némileg megijedt újság beszél, hogy t. i. egész Európát reacsiárius áradat hullámai borították el, de az tény, hogy világrészünk észak-keleti és déli részein határozottan visszalépő mozgalmak az uralkodók, mind az alkotmányos szabadság, mind pedig a társadalmi fejlődés tekintetében. S látja az egész művelt világ, hogy az áramlat közül egyedül Magyarország magaslík ki a történelmi szabadsághagyományoknak megőrzés megmentő védváraként. S nem azért pedig, mintha a reakció nálunk is nem tett volna a legkülönbözőbb formában s alkalmakkor betörési kísérleteket, hanem azért, mert Tisza kormánypolitikája tette egyedül lehetővé e kísérletek teljes érvényű megbuktatását.

Ha végig tekintünk Magyarország története legutolsó két évének eseményein, úgy találjuk, hogy ezeknek uralkodó, mozgató jellemvonását majdnem kizárólag a haladási kérdések körüli küzdelmek képezték. S ami a legfigyelemreméltóbb a többi közt az, hogy az ellenzéki pártok mindegyike elveszté a talajt lábai alól a mozgalmas küzdelmekben, pedig a legutolsó országgyűlés ideje alatt gyakran úgy tűnt fel a rövidlátók előtt, hogy Magyarország közvéleménye felett a legzáróbb elemek az uralkodók. Az 1881-iki választások a szélsőbalt eddig még soha nem tapasztalt számban juttatták az országgyűlésre, de a párt már az első két ülészek alatt elvesztette belső összetartásából származható erejét, s a benne egymással állandón küzdő töredékek, árnyalatok nem

épületes vitái nagyon sokat lerontottak a pártnak különben sem erősen megállapodott hiteléből. Hozzájárult, hogy a pártnak nevezetes része meglepően érzéketlen az előhaladás s a korszellem érdekei iránt, s Tisza Kálmán gyakran jött azon kedvező helyzetbe, hogy a műveltség és szabadság legmagasabb érdekeit a szélső redikalizmus tévedéseivel szemben védelmébe vehesse. S maga a tehetségekben s államférfiakban oly gazdag mérsékelt ellenzék is mind eddig addig maradt reformprogramjával, s ami az elhatározó, a párt egy részének föl-fölvetődő programveleltásai az ország közvéleménye előtt tisztán úgy tűnek föl, mint a reactio előkészítői. A párt működésére s hatékonyságára nézve az a végzetes, hogy a főntebb jellemzett törekvésekkel szemben a párt kebelében nagy liberalis töredék áll, mely a másoknak tervpit paralysálja ami nem is rossz szolgálat az országra nézve, de a két töredéknek egymást akadályozó szembeállása az egész mérsékelt ellenzékét bénítja s működését sikertelenné teszi. Ma már a párt már tényleg megszűnt, ha névleg létezik is. S mindezen önmagukban hatalmasn áll pártokkal szemben hatalmasn áll Tisza, mint a szabadelvűségnek, szabadságnak s a magyar államiságnak erős védelmezője a közvélemény előtt s nem azért mert nagyobb a szerecsésje mint a többi pártoké, hanem azért, mert a politikája jobb.

Hangosan s erősen constatáljuk ezt az ellenzéki lapokkal szemben, s annál nagyobb megelégedéssel, mert a politika a magyar állam biztos

A „ZALA” tárczája.

Fürdői napló-töredék.

Jegyző: ÖTVÖS.
„Az első nap” — Gleichenberg 1881. jun. 1.
A. Gurgulyázott már?
B. Nem.
A. Tán inihalálni szokott?
B. Nem.
A. Tudom már, ugy-e hideg dűrszölészekkel él?
B. Oh nem!
A. Hát mit is csinál itt tulajdonképen, ha az elősorolt gyógymódok közül egyiket sem használja?
B. Nem gyógyhely ez, uram, rám nézve mint inkább ideiglenes menhely. Nagy utra esküstem magamat, úgy, hogy meg is kellett esküsznem; sőt ugyanis az ut fáradságától annyira legott, hogy jónak láttam a sokaktól díszert fürdőhelyen vele megpiheni.
A. De hát minek utasít néjéval, ha ez azt el nem viseli?
B. Nem izleti ügy, uram, nem is élve szélből, hanem ráuk nézve, ez életkérdés, mert mi, ha meg nem tessék tudni, meneksit ő orvos seidők vagyunk és Spanyolországba igyekszünk.
B. Vagy úgy? —
E párbeszéd volt az első mi Gleichenbergben fölémet megtöltte; azért is maradt annyira emlékezetemben. De tán meg sem is tartottam volna, ha az első kérdések annyira meg nem ragadják figyelmemet. Gurgulyázni, — inihalálni, — hidegen dűrszölészetni — Constantin — Klaus — Klaus — forrásvizist és szőlőtinni, — — — lát es a fürdői

élet? — Ezért szenved némely szegény férj kora östől késő tavaszig, míg végre a maga üdülésére is uelész sőhajjal nyul szive feletti rejekébe, hogy kiadja „fogható” jelét az utasít engedélynek? —
Igazán különös lény ez az asszonyi lény! Feláldozza leggyakrabban minden ok nélkül családi örömet, férje társaságát, hogy itt e hegyalkotta kazánban egész napon át orvosi rendelleteket hajtson végre. Pazarolja pénzét, hogy egyútt étkeszessék emberekkel, kiknek láttára okvetlenül eszünkbe jut, hogy: „P o r. h a m u s e m m i v a g y u n k”.
Ilyen elmékedésbe merülten vállamon gyengéd kézespást érezek.
„Balga” — így szól Ferenc barátom, mintha csak tudná, minő hasztalan eszmékkel bajmódom, — min tündööl? Ha busolni akarsz, miért nem maradtál ott pusztai lakodban, hol naphosszat nem háborgatott volna senki elmékedésben. Jer, légy vidám, vagy még nem részegített meg eléggé ez élynyelt légtör? Csak jer, tudom, volna már jó kedved, csak nincs szikra, mely azt lángokba borítsa; de mutatok én neked azonnal egy oly csillogó szempárt, hogy tudom tüzet fog kedélyed.”
— De kériek szépen, hisz nekem orvos után kellene nézmem, kitől utasítást kérjek itteni életmódom és gyógykezelésemre nézve.
„Oh, ügyügy, ujoncs te, ne mond ám azt még egyszer, mért még az erre járók is megtudják, hogy még soha sem voltál fürdőben.”
— Hogy hogy?
„Hát úgy, hogy az első töendő nem az orvosi látogatás, hanem ismeretség szerzés. Ha jlyesre szert nem tessék, úgy hát orvos kezeljen, sem más innen tovább mint Trautmannsdorffba.”
*) A gleichenbergi temetőből helye.

„Igazán különös — én barátom nem értelek, hát ennyire vagy képződéseddel, hogy lemondasz az orvosok segítségéről is.”
„Hahaha — hát azt hiszed, hogy a kétségbeesés késztet ily nyilatkozatra? Egyáltalában nem, és a véleményedet csakis igoorantiádnak bocsáthatom meg, azon hitben, hogy nem sokára egy véleményen léva velem.”
E szóváltás után mégis csak győztem barátom felett, a mennyiben még sem ismeretséget, hanem orvost keresni indultunk. Azaz, keresni sem kellett, mert Ferenc barátom sajtó orvosához vezetett, ki vele egy „villá”-ban lakott. A váró teremben egy igazi „fürdői kép” tárult szemem. Vagy 15 különböző rangú és nemű egyénült itt, egyike tudó, másika torokbajba szenvedve, de bizonyára mindannyian benn volt a tiszparancsolatában: „N e b e z é l j s o k a t.”
— És mit látok, vagy helyesebben mit hallok? — Semmit; azaz a magam szavát sem értettem, o'y élénk társalgás csevegés folyt itt, ki-ki bejáról panaszokva szomszédjának.
Beléptünkkor egy pillanatra mindannyi ajkán eláll a szó és — nem önzés mondatja velem, mindnek tekintete felém irányul és szórakozólag bölintanak felém mintegy észrevéve szegletes magamviselőt, hogy itt „ujjoncs” vagyok. — Egészen máskép történt barátommal, kit minden ember barátságos köszorításokkal halmozott el; s pedig ugyesen találta el bolanult phrasaival minden ismerősének ilését: „Nagysád ma valóban meglepő jó színben van, igazán észrevehetőleg üdül.” — Tekintetes ur igazán, már alig költög, úgy-e mondiam, hogy szemlátomást gyógyul itt az ember.” „Ah, tanár ur már elhagyta az ágyat? Nem is mondaná

ám senki, hogy gyengélkedett. — Van szerecsém bemutatni barátomat és a jövő százdában Kegyed kártársát.”
Ez utóbbi sarcastikus megjegyzéssel barátom eugem mutatott be a szegény beteg tanár urnak, ki alig hogy elég erővel rendelkezett ajkát a gunyoros megjegyzésre mosolyra vonni. — Szegény jó tanár ur, mily örömmel hallgatta jókedvű barátom hazug szavait; pedig tudom a kathedrán kisebb vétéségekért is büntetéseket osztogatót, vagy legalább is sokszor bosszankodót e kortokban annyira elharapódzott bűn felett. Talán épen ez a hosszú idő — és itt annyira tetesik neki, hogy tán haragudoék, ha valaki az igazát mondaná helyette. Eszámolomra méltó szegény ember láttára annyira elkoromodtam, hogy ember sem voltam, miszerint barátom egy mellettkül ülő hölgynek is bemutatott már midőn eme megjegyzést hallok: „Ne csudálja Nagysám, barátom szegleteségét, s philosophus.”
E hanguloyozva ejtett szó nemcsak kötelességemre figyelmeztetett, de visszahozta kedélynyugalmanat is, mit ama szegény öreg tanár láttára néhány percze elvesztettem.
Felálva a szokásos „örvendék hogy szerecsém lehet” kifejezéssel meghajtom magamat, — de ezzel az ügy le nem bonyolódott; mert mire egyébb szóhoz is jutottam volna a beteg és mégis annyira csinos hölgy egész betegségi folyamát végig kellett hallgatnom, azonfelül pedig annyi kérdést intéztet hozzám, hogy alig tudtam, hol kezdjem a felelést. Ez alól szerecsémem fel is menttettem, mert a kis csinos urhölgy az orvosnál ideuteltet. De még ezután sem adhattam magamat a szemlélődésre, mert ekkorra barátom tornott mellettem és ama hölgyecskéről beszélt, illetve kérdett: „Láttad amez

égszin szompárt, ama cseresnye ajkakat — de mért nem felelsz, tán te csakugyan beteg vagy?”
— Valóban barátom, ha itt körülnések, be kell vallanom, hogy még eddig nem vagyok beteg, de te fogom használni itlémetet hogy az előtem látott alakok sorsát lehetőleg kikérüljem.
„E követni fogod mindazon utasításokat, melyeket derék Aesculapunk azonnal elénk rak?”
— Mindenesetre.
„Akkor be se menj, hanem temetted el magadat elevenen; mert arra ember nem képes.”
— Már miért nem?
„Különben egy philosophustól minden kitélek.”
Ez örökös inceselkedésre most komolyan válaszolni akartam, de a sor roám került, hogy az orvos elő menjek. Kijöve barátomnak csak hült helyét találtam, miu meg sem ütköztem, látva, hogy az égszemű árny is tovarebbent.
Az első napot csupán a hely megismerésének szentelve a sötétyra mentem, hol tömeges csoportokban találtam a sétálókat. Itt német, ott román, majd orosz, majd lengyel hangok ütődtek meg fülemet, de mégis legtöbbszörre magyar beszédet hallottam és úgy találtam, hogy az itteni vendégek négyötöde bizonyára magyar, miről később statistice is meggyőződtem. Meg is látszik ez az olcsó-teremben is, hol 9 mond: kilencz magyar lap állott rendelkezésünkre. Hallható volt ez a s o u g o r a - t e r e m b e n is, hol egy pár étude-ön kívül folyvást a legszamosabb magyar darabok szengettek. — Es említett helyek megtekintése után elindultam, hogy a hol legközelebb érem, előírás szerint megbedőljek. — Utamban egy különös látvány állított meg.

további fejlődésére néve már eddig is nagy szolgálatakat tett, s még több vívmánynak biztosítékát foglalja magában.

A vén „Mura“ panasza.

Alighogy Stájerország határán át Magyarország szent földére lépek: már is fájdalommal kell tapasztalnom, hogy parti lakosaim nagyobb része a magyar nyelv helyett a szlávnyelvet beszéli.

Pedig hát a térképész és földrajzok engem magyar folyónak kereszteltek, kivéve Kiepert térképészét, ki mindent német szemüvegen lát s így ő szerinte nem vagyok más, mint németből vendre fordított horvátnak magyar kiadása.

Hagyján! e kifczamított csúfnevet büszkén viselem, mert földirati fekvésemet tekintve Stájerből jövén, vend és horvát lakosság közt mégis csak a magyar államtestnek egyik lüktető erét képezem!

De nem oly könnyen vagyok panaszos bánatommal, mely néha haragra lobbanva duzzasztja ereimet, néha pedig apasztja azokat; mert valóban szégyenlem: — hogy partjaimon „oly ritka még a magyar szó, ritka mint a fehér holló!“

Áradásaim azért majd rombolólag, majd pedig termékenyítőleg hatottak; tettem az elsőt, hogy vidékem lakosait hazafiatlanságukért megboszlíjam, tettem az utóbbit: hogy termékenyítő talajt készítsék a hazafiság és magyarnyelv meggyökeresedésére.

Fájdalmamra ez nem sikerült! — Duzzadó ereim árjai gyengélnék bizonyultak ott, hol a néperköcsi élete és jövője szláv érzelmei vezették kezeibe van letéve.

Pedig őszintén megvallva: szerettem volna vidékem népeit a magyarosodás szenteltvízével a hazafiatlanság eredendő bűnétől megtisztítani; — mert ha bepillantunk a partjaimon fekvő falvakba: ott az általános népművelődés és magyarosodás terén a tespedés és semmittevésnek szomorú kepe tárul elénk. (Tisztelet a kivételnek.)

De vigyázzatok! a leszámlolás órája ütött már; a mit hullámim erős csapásai nem voltak képesek keresztül törni: azt egy nálamnál hatalmasabb, a kor szelleme fogja eltörölni a föld színéről!

Jaj annak ki azzal lépést tartani nem akar!

Menthetlenül veszte van az, ki a haladás kerekébe avatlan kézzel kapaszkodik!

Jól értetek meg ti muravidéki néptanítók, a figyelmeztetés néktek szól; mert a vetőmagot rossz gondozással szoktátok elvetni a nép ezreinek szívébe! (Tisztelet a kivételnek)

A hazafiság szent tüzét nem épen a szenteskedés töménytelen gyakorlásában kell élesíteni, hanem a szeretet oltárán az emberiség szívében; úgy verhetjük csak gyökeret a „haza szeretet“ fája milliő kebelnek díszes otthonában!

Siesetek tehát tömegesen a csak-tornyai póttanfolyamra, hol a derék hazafias tanárok kipótolandják a hiányzó részeket!

Ne késsek senki, lázas sietséggel ragadja meg ki-ki az alkalmat, mert jóllehet kevésbé fogja azt oly könnyen feltölthetni mint most!

Panaszos bánatomba végül egy kis öröm csopp is vegyül, a mennyiben a szelőtől hallottam: hogy a tótszerdahelyi iskolában a magyarosítás szép lendületet nyert, lelkes tanítói szorgalmasan munkálkodik.

Azonban e sikerhez nem késik a vén „Mura“ figyelmeztetni a tót-szerdahelyi tanító urat: — hogy a mit ma tesz, azt holnap el ne hanyagolja „Matiesz!“ Tisztelettel:

A vén „Mura“

Különfélék.

Eljegyzés. Simon Gábor a helybeli ügyvédi karnak kedvelt és népszerű tagja, a pünkösdi ünnepekben tartó eljegyzést a művelt és kedves Gőncz Etelka k. a. Csáktornyról. Gratulálunk!

A harmadik gyógyszerár elhelyezése tárgyában járt napokban városunkban Király Ferenc az engedélyt nyert gyógyszerár. — Ha már a 3-ik gyógyszerár szakszervezetének egyik argumentumai a város kiterjedése, a központon levő mind két gyógyszerárnak azon részeket való távolosága szerepelt, az elhelyezésnek nem lehet más megoldása, min, hogy az új gyógyszerár ott állítsassék fel, hol a távolabb eső városi részektől legközelebb érhetik.

A nagy-kánizsai kath. főgymn. n. 1883 évi május hó 19-án d. u. 4 órákor tartandó zárulnappal műsorzata: 1. Aria, Flotow „Martha“ című dalművéből. Hangszerrel Venczel R. Előadja a főgymn.

zenekar. 2. Egyveleg „Magyar népdalokból“ Előadja a főgymn. zenekar. 3. Fantasia „Oberon“ F. Wagner R. 161. Zongorán előadja Póte Lajos, VII. oszt. tanuló. 4. Gedővár asszonya, Kis Józseftől. Szavaltá Schwieger Adolf VII. oszt. tanuló. 5. Vadászkar, Weber „Eurya“ című dalművéből. Előadja a főgymn. zenekar. 6. Egyveleg „Dalművekből.“ Hangszerrel Venczel R. Előadja a főgymn. zenekar. 7. A pályázatok eredményének kihirdetése. 8. „Magyar induló“ Ábrányi Kornéltól. Előadja a főgymn. zenekar. — Disztornázás.

Ertesítés. Miután a lövészeti felfüggesztés nem sportszerűségére már mindenütt kezdődött, helybeli lövöldözés szünetre: a kies László pedig Árnys fáival teljesen zöldben áll; miután a lövésznek is egészen újból kijáratott és feldisznított, a felszerelés és lövészet pedig beszeresve van: van szerencsém a 1. tagoknak tudomására hozni, hogy a lövöldözés hó 20-án, azaz jövő vasárnap d. u. 3 órákor megnyitják, mely alkalommal évi rendezés közgyűlés is tartatik. A szokásos ünnepély és díjverseny egy kis próba idő után fog kitörtetni. Holgyek és kezdők részére és kedvteltetése céljából szoba és flobert fegyverekkel való lövészet rendeztem be. Nem lövészek részére pedig a lek-pálya igazított utonon ki, mely az egyet valamelyik tagja által bevezetett vendégeknek rendelkezésre áll. Ezen alkalommal bátor vagyok az egyet l. tagjainak becses figyelmebe ajánlani, a pénztárnok ur által kiküldendő tagsági nyugtát pontos beváltásáért. Tisztelettel. Nagy-Kánizsán, 1883 május 16. Varga Lajos s. k. felfüggesztés mester.

Groszmann alapítvány. Fő-tisztelettel Pap János főgymn. igazgató ur beküldötte hozzánk a fenti kegyelest cédra ft. Borzay Elek házfőnök és tek. Hortelendy István dőrgicsei leány urak által egyenként adományozott 5-5 frt. összesen 10 frt. összeget, melylyel gyűjtésünk eredménye 149 frt. azaz száz negyven kilencz frtra szaporodott.

A Polgármester ur hivatalosan ártírt a tanítótestülethez a himeljárványt illetőleg, hogy miután az városunkban a gyermekek között is kezd uralkodni, minden előjellet legnagyobb figyelemmel kiérőjenek az illető osztálytanítók, s az esetleges beteg iskolájukból azonnal eltávolítsák. — Szülőik figyelme is ajánljuk a kellő elővigyázatot.

Micsoda pusztítást visznek végbe a rókák. A kiskanizsai nyiresben az utóbbi években nagyon elszaporodtak a rókák; meg van tehát az ok, hogy az előbbi időben ott oly szépen tenyészett vadállomány miért szállott oly rohamosan alá. Az ott levő homokos talaj különösen alkalmas a rókabarlangok átkövészására, formális földalatti aknákat és slagutak vannak ott elké-

szítve és egymással összeköttetésbe hozva. Most a fadéks időszakában kiéstartott néhány rókabarlang, és nemcsak tyukok, kacskák, madarak és nyulak hullarészei voltak ott felhalmozva, de kis szörnyűségeket alkottak is találtak. Több a róka közvetlen a horvázás után az őz farkát is zsákmányul ejti. — Hat darab nyvendék róka iratott ki ez alkalommal, melyek közül 5-öt a kiskanizsai pásztor vágott ki, minék díjjal a vadásztársulat öt megjutalmazhatná.

Kfödbőltek a korecsmából. Mild Gyula bírósági írnok garázdálkodott a napokban egyik kisebb helybeli vendéglőben, sőt egy igen békés és tisztességes ügyvédjelöltön testi sértést is ejtett. A gaztettlen felháborodott közönség kidobta a merénylőt az utcára. — Megelégedéssel constáljuk, hogy a törvényszéki elnökség azonnal intézkedett a fegyelmi eljárás folyamatbetele iránt. A közvélemény sürgősen kéri a hivatalból s a büntető törvény rendelkezéseiről megfellebbezett tisztviselőnek hivatalból leendő felfüggesztését.

Bessenyei sirja. A testőriskola feje, ki 1772-ben újra megindította a magyar irodalom virágzását, több mint félszázad óta jeltelen sírban nyugszik, pusztakövösi birtokán. Utóbbi időben fel is szántották sírját, úgy, hogy csak hosszas kutatás után akadhatott rá az a bizottság, mely a minap emlékkövével jutalmazta meg Bessenyei György lelkéit. A gránitoslopot, mely a csérea szolgát, már föllították ugyan, de csak június 10-én fogták fölcsutolni. Természetes, hogy ezen ünnepen irodalmi körök is képviselve lesznek.

Tűzoltó zerek beszerzése érdekében a Bucsu-Sz. László és vidéki önkényes tűzoltó egylete arany- és ezüst tárgy sorjatekára nyert engedélyt. Kibocsátásuk 50 ezer drb. sorjegy, ára egy-egy sorjegynek 25 krajczár, nyereségük 243 — van 2500 frt értékben. Huzás 1884 évi május 8-án lesz. Minden öt sorjegy után a 6-ik díjjalannul lesz számítható. A tűzoltó intézmények fejlődése, erősödése közölni levén, a humanita intézmény — pártolását melegen ajánljuk.

Horvát-Szt. Miklóson M. J. polgár kamrából pünkösdi napján virradóra nyolcs drb. erőse padlófűtő ellopották. Ezekből négyet sikerült a gonoszbirónak egy ottani lakos pajtájában megtalálni, ki azonban (állítólag) az egész cselekményről mitsem tud. A teltesnek jóformán nyomára fogtak akadni. Különböző az ily idylli dolgok navesztettségben — nem ritkák. Elég szomorú!

A múlt szerdai marhavásáron egy kis-kánizsai asszony szebekendőjébe göngyölt 54 frt-át elvesztette; a kavarában ráfogta a szent miklósi emberre, kivel éppen egy tőlen fölött akuba bocsátkozott. Ez szegény (p-dig ismert becsületességű) eng-

dett a rendőrségi eljárásnak, mi azonban legkisebb eredményre se vezetett. — Szolgálaton intőül másoktak is a nagyobb vigyázatra.

A csurgói gimn. tanulói a pünkösdi ünnepekre tanáraik vezetés alatt Fiuméba rándultak ki. Péntek éjjel érkeztek oda. Az állomáson dr. Erdőy Béla igazgató a fiúkat tanárral, s több magyar tisztviselő fogadta őket. A nap folyamán a kirándulók Mozog és Mattis gimnáziumi tanárok vezetésével a dolánygyárat és papírgyárat tekintették meg, hol a kirándulókat a legnagyobb előzékenységgel fogadták. Délben a „Cittá di Trionto“ vendéglőben közös ebéd volt, melynek végzetével Buccariba rándultak ki, honnét gyalog tértek vissza. A kirándulók vasárnap reggel Tersatobba, délután Volpca, Abbazia és Ikába rándultak ki. Hétfőn Adelsbergbe utaztak.

Uj madárfaj a Balatonon. Nemrégiben járta be a lapokat az a hír, hogy a podiceps cristatus nevű madár, melynek hazája Dél Amerika, megjelent a Balatonon is. A kötes hír csakugyan valónak bizonyult. Zollenstein vasszémi polgár nemrég egy különös alakú s szépségű nagy madarat lát az almádi Balatonparton, s azonnali be is küldte a nemzeti múzeumnak. Puluszky Ferenc a múzeum igazgatója egy „Veszpr. Füg. Hír.“-hoz intézett levélben csakugyan konstatait, hogy a felkúldott madár az említett podiceps cristatus.

Kossuth és a magyar nép. Hogy mily rajongással hódolattal viseltetik a magyar nép Kossuth iránt, bizonyítja a következő levél, melyet a „Bajai Figyelő“ szerint Kamu Péter vezeti (Baranyamegye) bíró Olaj Lajos orsz. képviselőhöz intézett. „Hogy halálom után csendesebben nyughassam, — írja az egyszerű földműves ember, — ahhoz egy hazafias cselekvés kívánatodik, az hogy rövid idő múlva személyesen láthassam hazánk legnagyobb fiát, a legnagyobb magyart, a kit korá ifjúságomtól fogva minden időben végtelen vágyam volt s van most is láthatni.“ E-után a Kossuthos való utalás módoszatát és költségeit iránt kér tájékozást.

Mammuth fogat lett a minap két tízezer-ábádi halász a Tisza hajzáiban. Az érdekes lelet, mely 27 cm. hosszú és melynek alsó átmérője 27, felső átmérője pedig 14 cm. széles, megvette a nemzeti múzeum. Már legközelebb itt látható is lesz.

Rövid hírek. A csári udvar f. hó 26-án érkezik Moszkvába. — A tízezer-ábádi végvárgyalás június 19-ére tűzött ki. — Kossuth Lajos Vasvármegye is fogja átvásolni 80-ik születésnapja alkalmából. — Somogy megye statáriumot kért a kormánytól. — Egy magyar-ujfalu bíró nyakán 80 méterméresterű székér ment keresztül s még sem lett semmi baja. (Ez aztán az

Csevegjünk.

Péns, idő, egészség. — ezek az az emberiség főjává. Az első szorgalom és szerencse, a második az illud akarati, a harmadikat pedig mértékletesség és gondosság hozhatja meg mindenki számára.

Az emberiség példabeszéddé fogadtat el, hogy: a péns uralkodik a világ fölött. Én is tehát első helyre tettem a pént, Ámbátor — a szociálisták kivételével — tudjuk mindnyájan, hogy az nem ért többet az időnél és az egészségnél, nem pénszel mindent szereshetünk meg, csak időt és egészséget nem.

Azért is hát próbáljuk mérlegre tenni a pént az egyik sorponyóba, no meg a szociálisták bolondgombáit a másikba és — résemről akármibe mernék fogadni, hogy a szociálisták bolondgombás sorponyója úgy billentés föl a pénses sorponyót, miszerint rögtön bekövetkeznék a vagyontelenség korszaka.

Szegény szociálisták! a tőke megdőlése és az egyéni tulajdon köz- vagyis államtulajdonná való változtatása épp úgy lehetetlen, mint az is lehetetlen, hogy ezeket a világot csupa pénses, csupa kézműves és csupa egészséges ember éljen.

De mit is mivelhetne az ember péns nélkül! Hiszen a péns épp úgy az egyetlen forgalmi eszköz, mint a nyelv, az irás, a betűk, minden tudomány, minden művészet kuforrásai. Így tehát a szociálisták köz- vagyontelenség csupa udóst és csupa művészt teremtene, mi szerintem visszahelyezné az emberi-nemet a paradicsomi élet korszakába.

Én egy jó tanácsot adnék a szociálistáknak: tanuljanak a bölös embertől, ki

nem azért szereti a pént, hogy kincseket halmozson föl, vagy hogy anyagi élvezeteket szeressen vele, hanem csak azért gyűjt vagyont, hogy azszal függetlenségét biztosítsa és hogy azszal megővja magát olyan bajoktól, miket a tékozló és kicsapongó életmód maga után szokott vonni.

A takarékosság tehát anélkül, hogy az fővényességgé, alacsony pénsvágygyá váljék, határozottan erőnyak nevelés. Ennek fogva azon vágy, hogy az ember magának vagyont szeressen — persze becsületos uton-módon — föltöltött diadémos dolog. De más embertársunk tevékenysége összerakosgatta vagyonát felosztani, azaz azokat is abban részesíteni, kik azért nem fáradoztak, az olyan ember telenség, mely minden kommentárt nélkülölhet.

A tékozló munkás nemcsak magát rongja meg, hanem családját is, de még az állama is ért, a társadalom nyakára hagyva német és gyermekeit, kikről aztán az a hír kering a szociálisták táborában, hogy (me) a mi derék elvtársunk azért esett oly borzasztó anyagi helyzetbe, mivel az egyéni tulajdonból meg nem gyártottunk köztulajdon.

Az idő péns. — mond egy angol közmondás. Az idővel éppen úgy kell gazdálkodnunk, mint a pénszel, de még jobban, mert a pénsből boldogságot, ha elvesztett is, még mindig visszaszereshetjük, az idő azonban soha. Az elveszett időt semmi sem hozhatja vissza, el van az veszte örökre.

A hoyósok, naplopók, és semmirekellők unják magukat és ebből kedvtelésükben fölcsapnak szociálistáknak, ország világnak hirdető, hogy a jelen társadalmi viszonyok tarthatatlanok, nekik közvagyon, közből, és közből kell, előbb nem lesz moderu világrod.

A szellem szüntelen munkálkodik. A legutóbb ember sinos egészen gondolat nélkül, de nála az a legnagyobb baj, hogy gondolatai rendezetlenek, s így nem osoda, ha akárhány rendezetlen gondolatu munkás a szociálistikus áramlat legközelebb kerül, nem hallván egyebet, mint — „nem dolgozni és mégis mindenben bővelkedni.“

Az erkölosten élet állása az ember legdrágább kincse, az egészséget. Ezt legkönyebben veszítjük el és legnehesebben nyerhetjük vissza. A beteges nemcsak testi, hanem szellemünk, esztünk is meg-támadják és az időtől is megfoszt, mert hiában van időnk, ha erőnk, egészségnünk hiányzik, nem használjuk fel azt. Ebből is tanulmány merithetnek a szociálisták, mert aminet egyik-másik elvtársunk megbetegszik, mind-járt azszal állnak elő, hogy az a szegény ember a munka terhe alatt rokkantt lesz, ha közvagyon lenne, akkor egészségese maradt volna.

Szörnyű sok munkás van, ki pénsét és idejét tékozlja, és még több van, ki azt egészséggel is teszi. Elveszt minden ember, de vigyázzon egészségére, mert a beteg nem élvezhet, legyen tehát takarékos szilá-reivel, hogy mennél hosszabb ideig élhessen. Az ilyen életviszonyok után úgy elenyészik a nálunk majdnem ismeretlen szociálistus, hogy híre sem marad hátra.

Péns, idő és szorgalom, más néven szorgalom, akarat és mértékletesség legyen a munkásnép jelzője, nem pedig közvagyon, közhenyés, közérköltelenség, mely utóbbiak a társadalom sirásai.

Egy százakra menő embertömeg tűnt ugyanis szemembe. Mindnyája egy a más feje felett valami írott dolog után kapkod; — első pillanatra azt hittem, hogy bünbocsánó leveleket osztogatnak, de midőn kaftányos felbaráim azt ott látom elvetem e hiedelmemet és csakugyan rájövök, hogy e tömeg közepe a levélhordó „trónus“ kit szoborban szoborral ostromolnak levélért azt híve, hogy csak annak ad, ki szépen tud kérni. Nem vegyültem a sokaság közé, mert tudtam, hogy én még hiába várak.

Ebédre mentem tehát a legközelebbi vendéglőbe és egy félreosztott asztalhoz telepedve épen az étlap után nyulok, midőn egy ismerős hang keresztetvenem szólít. — Fel-pillantva Ferenc barátomat látom és — tán felesleges is mondanom — a cseresznyeszajú bölgyecske mellett.

Az udvariaság is azt parancsolta, hogy köszöjök öljek, mit meg sem igen bántam; mert ha nem ékezem volna, bizony az unalom vehetett volna erőt rajtam — annyira belemerültek ők a dialogikus csevegésbe: sorba kritizálva az érkezők ültetését, kinezését, társalgási módját és themáját valamint az érkezők különböző ízlését és étvágyát. Az ételek az orvosi ukáz folytán meglehetősen kevésbé fűszeresek és épen semmit sem paprikáznak; de annál paprikásabb volt az áruk, úgy hogy patiens módjára étkezve alig kaptunk vissza „borraváló“-t 2 forintunkból — hátha még isten menten — — itt meg is győgylünk.

Ebéd után barátom enyém lett egészen, mert bölgyecske kedves anyja társaságában lakására tért kis pihenőre. — A mama presze már egész ebéd ideje alatt valánk volt; külsőben nem hiszem, ha oly különös themájuk lett volna ifjainknak.

Most azt hittem, hogy hangulatok...

ZÁLA

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES-TARTALMU LAP.

A Nagy-Kanizsai városi szabadelvű kör, a Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bank egyesület és Kereskedelmi bank hivatalos közlönye.

MEGJELNIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

Előfizetési árak: Egyszer 8 ft, Félévre 4 ft. Negyedévre 2 ft.

Hirdetelmények: 6 hasábos politca egyszer 7 kr., többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Arányos és egyéb hivatalos hirdetmények 30 kr. Bélyegdíj felül 100 szögig 1 ft, azon túl minden szögért 1/4 kr.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Bajza utca 4. szám.

Bérmentelen levelek csak ismert közből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

nyíltár: pótítsora 10 kr.

Még elvitatják tőlünk a közösüget.

(T.) Végre valahára abba a szerencsés helyzetbe jutottunk, hogy újsággal is szolgálhatunk.

Pénzügyi törvényjavaslat közéleti törvényjavaslat, újsárról szóló törvényjavaslat, és a többi törvényjavaslat, mind ócskaság és elcsépelet valami; tengeri kereskedelem, szárazföldi kereskedelem, lényegesen, villanyvasut sat., mind unalmasa kezd már válni; a csári koronázásra kíváncsiak vagyunk, de miután hogy még nem robbant légből Moszkva, nem szörnyűkódhatunk fölött; ergo, ezek a dolgok nem érnek most semmit, hanem mondok én egyt, a miről a t. olvasó még nem hallott, és a mire sok szélsőbali tisztelt hazánkfa elfogja tántani az ő száját, azt t. i. hogy a szélsőbali találta föl, nem a puskaport ugyan, de még a vasutat se, a kormányozható léghajót se: hanem a közösüget.

Most sül ki minden! Hoitsy Pál szélsőbali honfi és egyuttal honatya, Gyomán az ő „tisztót“ választói előtt, felfedezte a nagy titkot. Elmondta ugyanis sok szemkötőt hogy: leszünk már függetlenek! Az önálló hadseregétől nem választ már el bennünket csak egy hajszál. A honvédség terén oly vívmányokat értünk el a legutóbbi időkben, (a pecsovica Ráday alatt) hogy még csak egy pár ilyen, és az önálló hadsereg készen van. És ez! — kiáltja Hoitsy Pál önéklére parólván: ez a szélsőbali nek tiemánya.

Jön pedig ezután az „Egyetértés“ és mondja: leszünk már függetlenek! A budai királyi palota bővítésére ki van adva a parancsolat. „Maga az uralkodó fogadta el az építészek terveit,“ — írja az „Egyetértés.“ — az ő szavával pedig nem játszhatik a kormány! és a miniszterium. — (Na persze, nehogy a szóval ezen vívmányát megemissimise. Szerk.) Az ő jóváhagyása annyi, hogy ezen tervek meg fognak valósítani és nem egyszerű szóbeszéd lesz az egész. Nem is politikai hangulatsimálás. —

Azután így folytatja: „Az uralkodó család Budára költözésének nagy horderejű politikai következményei lesznek, azért helyezünk mi arra nagy fontosságot. Az lehetetlen, hogy a magyar érdekek ne nyerjenek ezen átköltözködés által. A dolgok természetes rendje hozta magával (nagyon természetesen, az 1867-iki kiegyezés következtében) hogy Magyarország politikai befolyása emelkedni fog, amint az udvar Budán lakik. De mi abban a tényben, hogy az uralkodó család le jön lakni Budapestre, egy más dolgot látunk: közlekedést a független Magyarország felé. A dolgok természetes logikája hozza magával így, azért nem lehetséges annak ellene állani.“

És amint az „Egyetértés“ cikkezése ezt írta, előmlött arcán az ártatlan angyali öröm, a szélsőbali műveleteik nagy eredményeinek közepette a csendes meglepedésnek fuvallata törül le homlokáról a hulló verejtéket. És egészen bele találja

magát a boldogságba. Mint mikor két vadász ezélez egy nyulra és a nyul eleve oda aiet a kapszibb és egész méltósággal igyekszik azt tarisznyára rakni: mire aztán a másik is oda ér és kiüli, hogy a tisztelt előbbinek a puskája nem volt kiöve. Így áldéleg a szóval mindazon vívmányok felett melyeket az 1867. alapn a mai kormány és pártja létre hoz, a igyekszik dicsőségtől sugárzó arccsal, az eredményeket tarisznyára szedni, holott még csak a puskáját sem lötte ki. És megérjük még, — ha majd azt, amit ők akartak lassan de biztosan kifogjuk vivni, — hogy elvitatják Deák-Ferencztől az 1867. szerződés létrehozásának érdemét és Tiszától, hogy ezek a most elsorolt vívmányok ő alatta jöttek létre. Hanem hát ott a negációnak puskája méltóztassanak csak előmutatni, hogy ki van-e sütte az a puská?

A bukovinai magyarokról.

Az utolsó hetekben egymással elmentmondó hírek, táviratok és értesítések foglalkoztatták a közönséget a betelepített csángók sorsáról. Mig egy oldalról úgy értesült e közönség, hogy csángó testvéreink ideiglenes telepítési helyükön igen jól érzik magukat, szükségét nem szenvednek, a beteg kevés köztük, munkájuk van s házaik elkészítésével foglalkoznak, addig más részről sötét színekkel festették a csángó magyarok állapotát.

E hó 7-én pedig Torontálmege közgyűlésén került szóba a csángó magyarok ügye, a mely alkalommal Szentkirály Jenő a legsötétebb színekkel

ecsetelte a magyar testvérek helyzetét. A megye közgyűlése, hogy meggyőződjék hivatalosan is a betelepített csángók sorsáról Tallián Béla alispánt kiküldötte a hó 9-én a helyszínére, hogy a csángók helyzetét tanulmányozza, és tapasztalatairól részletes jelentést tegyen a megye törvényhatóságának.

Ez a jelentés most megjelent és a lapok közlik.

Mielőtt annak tartalmát rövid kivonatban vázolnók, emlékeztetjük t. olvasóinkat (T.) jegyű munkatársunknak egy pár hét előtt lapunkban megjelent cikkére, melyet az általános lelkesedés közepette írt, s a melyben előre jósolta azt, a mi valóban be is következett. Nem szabad felednünk, hogy a lapok felhívásaiban a közönséghez ezer csángónak hazatelepítéséről volt szó, a melyre néve utiköltségül 20000 forint kéretett. Több mint háromszor annyi jött össze, de a mozgalom sem maradt az előre vélt határok között, hanem tulcsapott rajta, összecsapott a társadalmi actió feje fölött, mely a mint látszik, s mint említett munkatársunk emlité most már gyengének fog bizonyulni arra, hogy a helyzet ura maradjon.

Tallián Béla alispán jelentése igen terjedelmes, de nagyon tanulságos is. Mégis olvasóink tájékoztatása céljából elegendőnek tartjuk, hogyha kivonatilag közöljük s többben csak a főbb mozzanatokról emlékeztünk meg.

Mindjárt az elején mondja, hogy jól tudja, miszerint kevés méltánlaltal, de több odiummal fog találkozni az ez ügyben követett eljárásért, de hivatali kötelessége mindig szentebb volt előtte, mint személyes érdekei, azért az ügyet magát elébe helyezi azon faktoroknak, a

kiket a jelentésében foglalt igazságok kellemetlenül érinthetnek.

Az ígért földjére behozott csángó testvéreink elhelyezéséről — úgymond a jelentés — egyáltalán nincs gondoskodva. Az eddig eszázölt elhelyezések egész vonalán végig haladva azon keserű tapasztalást kelte tennie, hogy a 4. 5. tagból álló csángó családok egy része a rendes talajon földbe ásott, szalmával vagy gyékényvel rosszul fódott földkunyhóban vannak elhelyezve, melyek a szivárgó és esővíz okozta mocsarak által vannak körülveve, másik része pedig összeszűfolva oly oldalfal nélküli barakkokban lakik, melyeknek vizes talajzatát megérkeztekor szármával és homokkal taláta behintve, hogy bennük sár nélkül át haladhasson.

A lakviszonyoknál még kellemetlenebbek — mondja a jelentés — az élelmezési viszonyok; az élelmezés az építési vállalkozó albertóinek kezében van, s a munkaber nem áll arányban az élelmi szerek drágaságával. Az alispán állításainak igazolására oda csatolja az élelmezési /vállalkozók árjegyzékét. A mit a jelentésttevő alispán azután ebből levonva elmond, valóban a nyomor képét mutatja az ő szavai szerint. A munka bérviszonyokat illetőleg kimutatja, hogy egy munkásra a legjobb esetben 45 kr esik naponkint. Még rosszabbul áll a bevándorolt özvegyeknek és árváknak sorsa, kiknek kereset képes férfi családtagjaik nincsenek.

A bevándorolt csángók számát illető kimutatás kiüteti, hogy 2257 lélek jött be, ezek között a munkaképesek, beleszámítva a 15 éves subajczokat is 753, kiknek amazokat a kimutatott bér mellett táplálnia kell. E hó 12-én

A „ZÁLA“ tárczája.

Czimmelküli valami.

Warum in der Ferne schwelmen. Wenn was du suchst, dir sonach lieg.

Talán helytelenül sőt kegyetlenül cselekszem, midőn oly mostohán minden utaváló, pödrén minden czim nélkül bocsátom világá ártatlan czim nélküli valamikémet. Fáj ugyan a szívem, de lát egyebet úres czimnél úgy sem adhattam volna, ezt pedig fölöslegesnek tartom abban a czim megvédő demócrata világban.

Hallom, szinte hallom kedves olvasóm! milyen jóízűen kacsag s mondogatja: „no ez az ember bizonyosan még I. Napoleon császarsága alatt aludt el Franciaországban, és most ébred csak itt fel, hogy nem tudja, mi az a legaristokratikusabb czimhajlásó világot éljük manap?“

Bocsnát kedves olvasóm! de hát ne méltósággal engem oly — gond... pardon — mormolva jelző emberek tartani, mert van bizony nekem egy kis lelkem Babettem, ki el nem hagyja aludni annyi ideig a világ minden kínosért sem. (Azt már csak be kell valanom szégyenszure, hogy magamra hagyva his elaludtam a világ végig is. De hát: Adámot is Éva keltegette fel, különben talán még ma is alszik.)

Lám, lám kedves olvasóm! hát kár volt biz engem oly álomszuszéknak tartani. Hanem megbocsátok azért, de állítanom tartatom. Mert kérem salveem: aristocrata-császarság vagy czimhajlásatnak mondható az, ha X szabás, Y fodrász, vagy épeneséggel a testünket hordozó rétegek mesibe bur-

koló nagyérdemű művésze tekintetes czim nélkül? Az orvosnak nagyságos dukál. Hogy pedig a született báró, gróf, mind megannyi méltóság, és magából érteődik: hisz már a polenkában is minő delicateszettel, minő finom módon régez mindent, míg a proletarius filkó ordít, addig a méltás Comtesse, baronessa már ott is égi bújj hangon zongicél. Valóban a közmondás nem csak azt mondhatja, hogy „az yr még pokolban is ur“ hanem bátran mondhatná: „ez ur már polenkájában is ur.“ Hisz ott van polenkájában a bárói vagy grófi korona, hova kell ennél is még több érdem?

Hogy Teisz X szabású urhölgy mámacska kedves leányának minden orrútoritására feljegyel, hogy azt taktusban lépteti, az csak a mai finom nevelés mód kifolyása, aztán leányának, hisz legalább is nagyságosnak kell lenni; de ha már annyira pechje volna, hogy csak Teisz asszony lenne belőle, lássa legalább mindenki orrútoritását, hogy tulajdonképen nagyságosnak született.

Hogy a kis orvos bété atyuskáját pr. Dr. ur papa — a gróf ur pedig fiacskáját pr. Méltás gróf ur asóítja, az nagyon is reendes dolog, hisz nem kendezhetjük csak mai nap már egymast.

Mindes tehát nem arra mutat, mintha aristokrata, czimhajlásó, hanem csakis arra, hogy finom műveltség, demócrata világban élünk: így bátran mellőzhettem kis czimtelen valamimél a czimet kiki tetésé szerint fogja neki megadni.

Most már pedig ez egyszer egyszer bocsátat! közepén fogom a dolgot kezdni. Hisz a magyar ember középből szeret mindent, még bort is középből kér. „A középből a legjobb“ mondja a közmondás is. A német még épeneséggel azt mondja:

Ende gut, alles gut.“ Elején, úgy látszik, kevesen kezdik. En sem akarok tehát kivételet tenni.

Kedves olvasóm, már bizonynyal hallott a csillagászokról? Hát biz ezek oly emberek volnának, kik minél mélyebbre másznak, annál magasabba látnak; éjjel alsznak, világos nappal a csillagokkal társalognak.

Bárki mit mond, ők bolcs emberek: közönséges balandóval szóba sem állanak, még a heledik mennybéli csillagokkal is csak úgy felvállról szólnak. Megintorvieják hol egyiket, hol másikat, s végre kiütik a nagy titkot, hogy lám, közel az utolsó itélet; mert földünknek egy egészen betlen riválitása akad.

Régi dolog ugyan már, hogy földünk, ezen kopott csillag — udvarol nap öngyáságának, de ez bár folyton vele kaczerkodik, reá mosolyog, mégis mindig tisztoséges távolban tartja magától.

S a kis pajkos mig vele ily csintalan, játékokat üz, kegyében mást is részesít, háta megett mára kacsingtat; a mosolyát leő lovagoknak nincs szeri száma.

Mint azonban a közel multban, sőt csak tavaly is hírelt; egy újabb lovag nap nagyság komoly udvarlójának főslop. Ez azonban nem tür maga mellett más udvarlót, hanem birokra méu mind-gyikkol: legelőbb földünkkel csap össze, akkor lesz csak a hadd el hadd: élethálálharos, (nem Komjáthy pisztolyokkal) tüze okád ég és föld. Vagy földünk győz, és egybekel a nappal, vagy riválitja győz, és akkor földünk porrá morzsolja. Mint tetetik látni kedves olvasóm! ez épen nem valami közönyös dolog reánk földiekre néve, mert e harc esélyeitől függ létünk, vagy nem létünk.

Bolcs föld! itt közelben közelben epedek bújjós boldvilágosa, — e halvány

erdekes teremés — titkos bu emésztí érte és-ó fut előre, fut a kéz halálba; ellenségeknek karjiba. De hát ez ostoba földetokosabbá még a néhai czinkotai kántor, de még talán Bunsen tanár sem tudná tenni. Kiváncsi voltam tehát sürkésni az ég boltozatján, hol merre jár a félt rivális, hátha meghegyná magát körlelni és enged kis fogyerőzéstet addig, míg a mi kedves életünkben tart; aztán tehát, amit akar.

Kiváncságtól hajtva, egyik szép téli éjelen — a hó elkörgött az ember lába alatt, a csillagok tándírényben ragyogtak — mentem én is csillagot vizsgálni. Forgólódtam jobbra balra, hol erre, hol arra, de biz sehogysem akadtam a féltékeny lovagra, (éu biz t. i. csak azt néztem, melyiknek volna zöl szentüvege) sőt a dolog majdnem torkomra forrt, mert biz úgy jártam, hogy a szám befagyott. — (Ez is csak férfin történhetik meg.) Szerencsére velom volt kis Babettem, midőn meglátta, hogy erőlködöm beszélni; de szám elállott: ajkaimra forró csókot nyomott, a forró csóktól szám felolvadt. Hisz ily csóktól még a néma is megszólalana. — (Bizonynyal ily csókkal leheté Éva Adám atyusa a lelkét, sükára a szót és az is bizonyos, hogy az ily bújjós forrásból eredt első szó magyar volt: mert lám, hogy szám befagyott, minden hangot feledtem, de hogy ismét megszólaltam: magyarul beszéltem. Ennél több bizonyítékot úgy hiszem, kedves olvasóm nem kíván?)

De nem csak szám olvadt fel, hanem szemem is kinyílt, és átláttam a legzsebb menyorságot. Oh, mily halga voltam: kereszt ott fen a magasban, a mi tulajdonkép itt alant van. De hát így van ez, hogy mindig a távolban keresünk, a mit közelben közelben fellelünk.

Csak egy példát akarok meg felhozni: Vannak Magyarországban ismeret birtokosok — itt van Belaton-Füred. Csak ez egyet akarom most említeni — és főuraink: a rang és mód emberei egyaránt feles számmal biz külföldre vándorolnak. Talán rangjuknak meg nem felel, hogy honi firdőnkben töltsék a nyarat? Miért tud a franciaiz, német és más nemvelbéli, kiknek firdője van, hon maradni? Talán üdülés, szórakozás hiányszik? Nem biz, hisz kik idejönnek, felüdülnék, mulatónak akar a menyországnak.

Ne menjenek tehát uraink a világ végére: se Ostendébe, se Westendébe, hanem jöjjenek ide a világ közepére.

Mert hogy mindennek közpe legjobb, már mondtottuk, és hogy Füred a világ közpe, azon meg tudom senki sem kételkedni.

Látogatónk pedig deláttják, hogy igaz a költő szava: Miért a távolban keresünk, mit a közpeben fellelünk.

Isten velünk! Székely.

Adélhez.

Ha volná rótsa lenn a völgybe' Szeretnék lenni napugár, Lezállának hozzád a földre, S resgném: „Szeretlek rótsaszáll.“

Ha volná, leányka, kis szigetke Szeretnék lenni tenger én; Körülled ömletem szeretve, És sügném, sügném: Légy enyém!

Ha volná zöl is a süri lombja, Szeretnék lenni enybe szél; Te hozzád szállának süngva: „Szerese, te is, o szép Adél.“

R. A.

1902. évi évkönyv 190 fejből álló vándor-
csapat 85 évből jött, és uton
vannak még körülbelül 900-an.

Az alispánok aggódva felvetett
kérdése mi fog mindenkivel történni,
nem indokolatlan.

Bővebben kiterjeszkedik aztán a
telepítésre, a régi telepéseknek előtte
előcsinált panaszaira, és bírálja Nagy-
György szegedi kir. kincstári jószág-
igazgató és kormánybiztos eljárását a
következőket mondván:

Nem habozom továbbá kinyilvánítani
azt is, hogy bár Nagy György szegedi
kir. kincstári jószágigazgatót és kormány-
biztosot a legjobb intenció és legnemesebb
szándék vezérelte a telepítés kérdésének
megoldásánál, eljárását nagyban és egész-
ben helyesnek nem tarthatom, de vád-
dalmi korántsem kívánom őt e miatt,
mivel bizonyos elfogultság részéről ab-
ban lel magyarázatot, hogy egy személy-
ben levén bizalmasan a csángók telepe-
tésével megbízva, ki egyúttal az állam-
kincstári hivatalos jószágkezelője, gyakran
jön, sőt jönie kell önmagával ellenke-
zősbe, mert kezét, mint jószágigazgatót
sokkal inkább megkötyék, sem hogy a
telepések ügyét kifogástalanul elbírálhassa
és intézze.

Torontálmegye törvényhatósága e
ho 15-én tartott rendkívüli közgyűlésé-
ben olvastak fel a fentebb ismertetett alis-
páni jelentést, melynek minden egyes
pontját részletes tárgyalás alá vették.
Mint hogy az alispáni jelentés, valamint
a helyszínen szerzett adatokból a köz-
gyűlés meggyőződött arról, milyen ked-
vezőtlen jele és milyen bizonytalan
jövője van a betelepített csángóknak,
addig is míg a kormányhoz a kérdéses
ügyben feliratot intéznek, a gyűlés a
megyei szegényalap mintegy 2000 forintot
tevé rendelkezésére álló összegét az ip-
sággal küzdők nyomorának enyhítésére
előlegezi, a kormány által leendő meg-
térítés feltétele mellett, előlegezi. Továbbá
arra való tekintettel, hogy az országos
csángóbizottság a fővárosban már meg-
alakult és az egyes vidékeken az albi-
zottságok szervezése már küszöbön van,
Poroszkay Béla tiszti főügyész indítvá-
nyára a közgyűlés egy hivatalos színezet
jellegű bírósági bizottság felállítását
határozta el, melynek tagjaiul,
Rónay Jenő m. főügyész indítványára
folytán, az alispán elnöksége alatt Vá-
radny Mihály, Kovács Agoston, Vattay-
Miklós, Lauka Gusztáv, Szentkláray
Jenő, Schäffer Antal, Poroszkay Béla
és Petrovics Emil bizottsági tagok vá-
lasztották meg, a kik hivatalosan lesznek
arra, hogy a minden előleges terv nélkül
betelepített csángó testvérek jövője bi-
ztonságáról és a megélhetésre nézve
alkalmas helyen leendő eltelepítésük
kiszékeléséről gondoskodjanak.

A nagy-kanizsai kath.

főgymnasium zárúnnepélye.

Lapunk múlt számában közöltük
azon lélekemelő és szép sikerült
ünnepély programját, mely az elmúlt szombaton
delután 4 órakor meg is tartott. A
főgymn. rajsterem egy megtelt a különféle
rendű és rangú közönséggel, hogy a teremben
ropogó hangok uralkodtak, mely a folyosót is
elárta a közönség azon része, mely már nem
fért a terembe. A műsorozat minden egyes
pontját egy a zene, mint az ének dalokat
valamint a szavallást, a közönség zajos he-
lyesével kísérte. Az ének és zenei bizony-
ságot tett arról, hogy évközben szorgalommal
szájitották el ezen lélek és szívvel, ke-
belmeseitől a közönség, a csak elismerést
szavazhatók Venczel Rozsó urnak sikeres
iskolavezetését.

A lelőlyt záró-ünnepély 7-ik pontját
a jutalmak kiosztása képezte, mely alkalommal
Hám J. tanár mint a gyakorló-iskola vezetője
beszámolt a köznevelési-kör 9-ik évi működéséről
bizonyítván az intézet élén álló igazgatót
a közönséget, hogy a kör tagjai az évben is
elég buzgólkodtak az énekpárta körül. Fel-
említ, hogy a kör munkakörét egyben

amelyek azon derék urak, kik megakarított
állásukból pályamunkák jutalmazására kisebb
nagyobb összeget ajánlottak fel. Először az
igazgatóról, felelősi alapítványát, felolvassa
az alapító levelet, melyet a „Zala” olvasói
már ismernek) a tudatja a közönséggel, hogy
es évre is meghozva áldozatát 2 db. aranyat
ajánlott fel egy szabadon választható termé-
szettudományi kérdés legjobb kidolgozójának.
Két munka jött; jutalmat nem nyertek;
egyik nem jól fogta fel az önművelés kérdé-
sét; másik oly sentimentalis dolgokkal tel-
tette meg, melyek a felvetett kérdéssel nem
igen, vagy épen nem állottak összeköté-
tésben.

A megajánlott két arannyal a kör 2
legjobb szaváló tagját jutalmazták; névezo-
rint: Schweiger Adolf 7-ik, Hayden József
6-ik oszt. tanulókat.

Knutus Boldizsár ur adott 1 db. aranyat
egy történelmi elbeszélésre. „Béla herceg”
jelöltette ki, midőn párbajban nőt szerez
magának. A tört. tárgy feldolgozásában leg-
szabatosabban járt el: Zerkovits Imre 7-ik
o. t. s mint ilyen nyerte el a 1 db. ar. Őt
megközelítette keresztesekkel elbeszélésével
Thomka István 7. o. t., ki is Ebsenpanger
Lipót ur 1 db. aranyával jutalmaztatott. Ko-
benschlag Béla 8. o. t. dícséretet nyert jó
szervezésű, de Vörösmarty után dolgozott
művével.

Vajjon Árpád, vagy Sz. István vette e
meg alapját a magyar állam felemelkedésé-
nek? A történelmi érdekes volt a harmadik
kérdés. Jutalma: Weihen E ur 1. ar. Két
mű jött. Jutalmat nyert komoly s a kérdést
jól fejtő, szabatos nyelven szóló dolgoza-
tával: Löbel Arnold 8. o. t. Koronczy Ferenc
8. o. t. dícséretet aratott.

Ij. Fosselhofor József ur 2 db. a.
pályakérdésül Vergilius VIII-ik énekének
fordítása és commentálása tüzetelt ki. Két
munka közül a jutalmat elnyerte: Politzer
Gyula 7-ik o. t. verses fordításával és szép
olvasmányról tanuskodó commentárjával.
Hertelendy Pál 8. o. t. dícséretet nyert.

Az 1879-ben végzett ifjak 20 frinti
jutalmára pályakérdésül: „A zene és ének
hatása a lélekre” széppszövi értekezés jelöl-
tetett ki. Egy komoly, nagy szorga-
lommal kidolgozott mű jött be; szerzője, ki
a jutalmat elnyerte: Rosenberg Mór 8. o. t.

Et. Berzay Elek 1 a. Kolbenschlag Béla
8. o. t. jutalmaztatott, mint a kör legtehet-
ségesebb s legtermékenyebb költője. Jeles
verseséért ugyancsak Et. Berzay ur 3 frt. el-
nyerte Gouberger Isidor 8. o. t. A jegyzői
tiszti pontos betöltéséért Rosenberg Mór 8.
o. t. 5 frt. jut. kapott a Szalay-féle alpból.

Mantuánó Rozsó 4. o. t. az ének- és ze-
nében kifejtett szorgalmáért jutalmul kapta
tek. Gulyás Jenő törv. bír. ur 1 a. Kaan
Károly 6. o. t. mint jó énekes és figyelmes
hangjegy kezelő 4 frt. a Szalay alpból.
Ugyanebből Varjas Ödön 6. o. t. 2 frt. Sá-
ringer Kálmán 2. o. t. 2 frt. Donáthi József
2. o. t. 1 frt. Mint szorgalmas zenészek a
Szalay alpból: Kolbenschlag Béla 8. o. t.
2 frt. Rauech Ignác 5. o. t. 3 frt. Mikulásh
Bódog 4. o. t. 2 frt.

A pályadíjak és jutalmak odaítélése
után ft. Pap János igazgató ur körülbelül a
következő szavakat intézte a közönséghez és
ifjúsághoz:

Mélyen tisztelt közönség!

Kedves tanuló ifjak!

Többször intéztem e helyről szavaimat
az ifjúsághoz; de soha oly vegyes érzelme-
k között, mint a jelen alkalommal. Egyrészt
u. i. öröm tölti el szívemet az ifjúság önmű-
velésén, különösen az éneken és a zenében
való buzgólkodásán, más részről azonban
lehangol a szomorú tudat, hogy az, aki ezen
intézet falai között az énekek oly szép
jendület adott, az énekkar élén többé nincs
jelen. Nem szükség mondanom, hogy intéze-
tünk nagy, talán pótolhatatlan vesztesége alatt
boldogult Grossmann Ignác tanárt értem.
Ő ki majdnem 7 évet töltött ezen intézetnél,
áldásos tevékenységben, munkakörének tartó-
sabb nyomait hagyta maga után, hogysem
azokat hallgatással lehetne mellőzöm. Nem
említem ezúttal benne a szakmájában tapin-
tatos tanárt, ki le tudott szállani tanítványai
elméjéhez, hogy abba a legelovontabb tudó-
mányok magvait is gyümölcsözőleg beültette;
nem említem a lankadai nem tudó nevelőt,
ki kötelező munkájától felemaradt szabad
idejét is máskor jávára örömmel, sőt kés-
széggel szentelte, a hol valami, bár parányi
tehetséget fedezett fel, nem szűnt meg azt
hivatására buzdítani s töle telhetőleg gyámó-
lítani. Sokan vannak e helyen tanítványai
s hiszem Kanizsa város polgárai közül is,
kik szavaimat megerősíthetik.

Mi való Grossmann tanár az ének mű-
velés terén, ismerék tanítványai azon szán-
különböző ellentételeiben, tapasztalta e város

művészi készsége nyilvános fellépései alkalmával,
de bizonyoságot tehetnek és tessék én
is róla, kit a boldogult-hoz másfél évtized
öszinte barátsága kapcsol.

A baráti vonalom és tisztelet az elő-
írtan hozta létre azon kised, mintegy 150
frtból álló alapítványt is, mely a boldogult
névét intézetünk évi lapjain lesz hivatva kül-
sősleg is megörökíteni.

S az ifjúságra, mely így buzgó mester-
től való kegytelen váratlanul megváltás,
kezdetben csüggesztőleg hatott a csapás;
aggudalom szállt meg engem is, hogy kit
állíthassak az élete legzebb korában kidől
férfiu helyére, míg végre t. Venczel tanár
ur engedett ismételt kéréseimnek, a bár ál-
dozatába került, egyszerűen s ritka buz-
gósággal folytatta a boldogultnak félben
hagyott munkáját.

Most a kitartás, szorgalom imént be-
mutatott eredménye felett megelégedésemet
nyilvánítom, s a fáradhatlan tanár urnak
buzgóságáért e helyütt is köszönetet mondani
kötelezőnek ismerem.

Az énektanulók pedig háladjanak
tovább is a megkezdett jó uton; lelkesedésük
ne legyen szalmatűz, mely hirtelen fellángol
aztán lehőhűd a kialszik, hanem vegyének
példát boldogult vezetőjükről, kinek emlékét
legjobban úgy fogják megtisztelni, ha seré-
nyek lesznek a munkában, s tántoríthatatlanul
ragaszkodnak az ének művészetéhez. Mivel-
kéül tovább, kinek Isten tehetséget adott
hozzá, a zenét is; mert ez az ikorművészet,
mely egymást kiegészíti, nemcsak a szív-
re, művelőleg az elmére, s derűtséget
szerez a léleknek. Pedig a szív, lélek- és
elméletteltség teszi a szó nemesebb értelmé-
ben veit embert, a valóban szerencsés és
boldog az, ki e háromnak művelését ösz-
hangzóan eszközölheti!

A mi továbbá a gyakorló-iskola tagjai-
nak munkásságát illeti, a hallott jelentést
tudomásul veszem, a szép eredmény felett
örömmel fejezem ki, s a gyakorló-iskola
életét lelkeket, buzgó vezetőjének, nt. Hám
József tanár urnak az intézet nevében öszinte
forró köszönetemet nyilvánítom. A gyakorló
iskola tagjainak pedig figyelmükbe ajánlom
a további munkálkodást, lelkekre kötöm az
erneyedő szorgalmat: mert csak az válik
kifarított munkássá, ki idejekorán hozzászokik
a dolgozhoz, s edzi magát a fáradságban.
Főleg az édes hazai nyelv s ennek művelése
az, melyet nem lehet eléggé gondjaiba aján-
lanom, Kölcsey azon intelmé szerint: Más
nemzetek nyelvét tanulni szép, de a hazait
tudni, s én hozzá teszem művelni szent kö-
telesség.

E buzdító szavaimon kívül van még
figyelmeltésem is az összes tanuló ifjúsághoz.
Nem szabad kedves ösöim meglepedniek
arról, hogy nemcsak ezen intézet falain belül, de
azokon kívül is kötelezők az iskolai törvények,
mert ezeknek meg, vagy meg nem tartásából
von jogos következtetést a nagy közönség
az ifjúság akarat figyelemzettégre s elő-
sorban jellemre. Aki, mint ifju tiszteletben
tartja a korához mért törvényeket, mint
férfiu sem hiszi magára nézve nem kötelező-
nek hazája szentesített törvényeit. Ismételve
ajánlom azért az iskolai törvényekhez való
ragaszkodást, miket ezen intézet falai között
buzgó tanárunk ajkairól követésre méltóku
hallottak.

Ezek után köszönetet mondok a t. je-
lenlevőknek türelmükért s azon sziveségök-
ért, melylyel az ifjúságnak ezen szűk körű
kis ünnepélyen részt venni s általa az ifjakra
buzdítólag hatni sziveskedtek; de ünnepélyes
köszönetet mondok a tanintézet nevében
Nagy-Kanizsa város hatóságának, képviselő
testületének s általában a város lelkes köz-
önségének is, melynek áldozatkészége teszi
lehetővé e tanintézet falai között a tudományok
s általuk Magyarország ezen határ-
széli megyéjében a magyar műveltség ter-
jesztését. Legyen érte Isten áldása Kanizsa
városán s annak áldozatkész közönségén!

Az igazgató lelkes szavait többször
főbeosztották a közönség éjjelei.

A szép ünnepély Ábraháy Kornéliának
az ének és zenekar által előadott „Magyar
induló”-ja zárta be.

A szabadban való díszornázást elmosta
az eső.

Végül nem mulaszthatjuk el a gyakorló
iskola buzgó tanárának ft. Hám József urnak
a magunk részéről is elismerést szavazni azon
lelkes buzgóságáért, melylyel a főgymn.
ifjúságot az önálló irodalmi productióra vezeti.

A mezőgazdaság és a bankhitel.

Oly sok szóbeszéd van hazánkban
a mezőgazdasági hitel javításáról, olykor
olykor némi gyakorlati eredménye is van
e beszédnek. De az, a mi idáig a mező-

gazdasági hitel érdekében történt, mégis
reppant sok kívánni valót hágy. A jel-
záloghitel terén utóbbi években támadt
erősebb verseny lehetővé tette, hogy a
gazda birtokára 6—7 százalékos kölcsönt
vehessen fel, azonban a birtok értékének
nem is egészen fele összegéig. Ha na-
gyobb összegre van szüksége, pénzt még
mindig csak igen nehezen keríthet, rövid
lejáratú kölcsön tekintetében pedig a
gazda hátrányban van a kereskedő s
máza üzletemberhez képest. Hitelgazdál-
kodást alig is folytathat, idegen tőkével
gazdaságát intenzívvé, jövedelmezőbbé
alig teheti.

Ez nagy baj. Ezen segíteni kellene.
De hogyan? A felelet egyszerű: bank-
képessé kell tenni a mezőgazdát is. —
Hanem hát ennek sok előfeltétele van.
Az első és a legnehezebben keresztül-
vihetőnek tén azt kell mondanunk, hogy
az osztrák-magyar bank igazgatóságát,
vagy helyesebben mondva a bécsi főta-
nácsot rá kellene bírni arra, hogy a
bank-üzlet vezetését helyezze sokkal
liberálisabb alapra. Ismerje el vezérelvül
azt, hogy a mezőgazda is ép úgy igény-
nyelhesen bankhitelt a maga részére,
mint a kereskedő vagy más üzletember,
a minek aztán az volna a természetes
folyamánya, hogy a mezőgazdák is tö-
megesen felvétesse a hitellajstromokba.
A feltételeket is szabatosan körül kellene
írni úgy, hogy minden gazda megérthesse
azokból, hogy ha bankhitelt akar nyerni,
mit kellend tennie.

És aztán a bankpolitika ezen prin-
cipális módosításának gyakorlati érvényt
is kellene szerezni, még pedig az által,
hogy az eddigi szokástól más tekintetben
is eltérő eljárást kellene követni. — Az
osztrák magyar bank létesítéséről és
szabadaimáról szóló törvény 48. cikké-
ben ki van mondva, hogy „a bank
tisztviselői kötelesek a magán személyek
és cégeknek engedélyezett hitel terje-
delmét titokban tartani.” Ezen intézke-
dést most úgy magyarázzák, hogy a
banktól még az, a kinek a részére hitel
szavaztatik meg, se értesülhesen arról,
van-e vagy nincs, s ha van, mekkora
összeg van részére megszavazva. Ilyen
interpretáció mellett a hitelérdemesek-
nek csak igen kis része jut bankhitelei-
hez. E tekintetben is nagyobb liberalitá-
sal kellene eljárni és mindenki számára
megadni a lehetőséget, hogy benyújtás
nélkül is megtudhassa, van-e és mekkora
összeg a részére megszavazva. Sőt mi-
után e bank van a közönségért és nem
a közönség a bankért, minden egyes
bankkerület fiókigazgatóságának egyes
feladatavá kellene tenni, hogy a kerü-
letében lakó közönséget értesítse arról,
hogy minő alapon szavaztatnak meg
hitelek. Ekkor aztán a földbirtokos is
tudhatná, hogy igényelhet e és mekkora
hitel a maga részére.

Mert a földbirtokos előtt olyan
valami elérhetetlennek tűnik fel a bank
hitellajstromja való felvétel, hogy a
legtöbbször még gondolni sem mernek
arra, hogy ezen olcsó hitel a számukra
is megnyílhat. És ez épen egyik fő aka-
dálya a magyarországi banküzlet erőtel-
jesebb kifejlődésének. Van több más
akadálya is — s itt ismét megint csak
a földolgra szorítkozhatunk — s ez a
magyarországi főintézet s illetőleg a fi-
ókák rendelkezésére álló eszközök elég-
telensége. Az ötven millió dotációany-
nyira osekély összeg Magyarország szá-
mára, hogy ezen összegből még a most
követett szükmarku bankpolitika mellett
— a midőn a bankhitelre jogosultak
legnagyobb részének eszé ágában sincs
ama hitelt igénybe venni — sem képes
a bank a magyar közönség igényeit ki-
elégíteni; hogy is lehetne hát várni a
főigazgatóságtól, hogy még ő maga igye-
kezzék az igényeket növelni! Inkább
arra gondol, hogy minő tisztességes uton
és módon tartsa távol azokat, a kiket a
bankhitelből kizárni csakugyan sincs
semmi ürügye,

Ezen tényleg meglehető helyzet elő-
dázhatlan feladatunkká teszi a magyar-
országi bankfiók rendelkezésére álló esz-
közök növelését sürgetni. 50 millió frt
készpénzt egy oly országban, melynek
300 millió frtra menő állami bevételeket
kell évenként behajtani, 92 nap alatt
tehát (a mily időre a bankváltók átlag
szólnak) 75 milliót, s midőn még hozzá
a bank nem is pénztárnoka az államnak,
s az állami pénzek az országban szana-
szét a forgalomból kivonva hevernek, s
midőn a készpénz helyettesítéséről che-
ckek által sincs gondoskodva, s midőn
hétsházra rug csak azon pénztintézetek
száma, melyek a hitelközvetítésnél az
osztrák-magyar bank budapesti főintézetét
tekintik az egyedüli pénzforrásnak, a
melyből 16 millió főnyilalkosság részére
kell a szükség mérve szerint kisebb na-
gyobb összegeket előteremteni: száméltjuk
ötven millió frtnyi fix dotatio, a mely
legfeljebb egy pár millió frttal növeltetik
a bécsi főtanács kegyelméből kis időre
az az ötven millió igazán oly nyomorult
csekély összeg, hogy élni kevés csak
meghalni sok!

Mily egészen más üzleti élete lehetne
Magyarországnak, ha 50 millió frt hely-
lyett legalább is kétszer akkora összeg
olcsó bankhitel gyanánt kereskedelme,
ipara és mezőgazdasága számára rendel-
kezésére állna! — Ideje is volna már,
hogy bankrendszerünk fejlesztésére ko-
molyan gondoljunk. Az osztrák-magyar
bank szabadalma 1878. év július 1-től
1887. decz. 31-ig tart. De a közgyűlés
már a szabadalom lejártá előtt 3 évvel
fog a felett tanácskozni, vajjon kérje-e
és mily módosításokkal a szabadalom
megújítását. Még ha a bankrendszerben
való módosítások eszközésére be akarnak
is várni a szabadalom lejártát, nincs
korán már most e módosításokra gondolni,
mert 1884. decz. 31-ike, a mikor a
bankkrésvényesek határozni fognak a bank
jövendője felett, már oly közel van, hogy
alig is van időnk e nagy horderejű kér-
dést minden részletben tisztára hozni.
Aztán meg arra úgy sem számíthatunk,
hogy az osztrák-magyar bank nélkül fog
a bankkérdés hazánkban megoldatni;
nincs is hát okunk a szabadalom lejártát
minden körülmények közt bevárni; ha
lehet, időközben is keresztül viendők
azon reformok a melyeket a közhitel
érdekei kívánnak. S hogy úgy vagyunk
meggyőződve, hogy most midőn a ma-
gyarországi banküzlet élére új alkormá-
nyozó lép, a kinek a szabadalmi törvény
értelmében ünnepélyes fogadalmat kell
tenni arra, hogy a közhitel érdekeit s a
bank javát tehetsége szerint elő fogja
mozdítani, a legkedvezőbb alkalom volna
mindazon reformokat már előre inicziálni,
a melyeket a közhitel és a bank java
érdekeiben szükségesnek tart. S hogy ezek
közé tartozik a mezőgazdaság számára is
megnyitni a bankhitelt, a kellő garan-
czák mellett, azt be fogja látni min-
denki, a ki hazánk közzgazdasági viszonyait
csak némileg is ismeri, annyival
inkább egy oly országos kapacitás,
mint Kautz Gyula.

És ha a jelzett reformok létesülnek
akkor maga a bank jelbi ki a jobb gaz-
dák számára azon teendőket, a melyektől
a bankhitelképesség elnyerése függ; s
ekként a kívánt célt, hogy a földbirtok-
os is olcsó bankhitelt kaphasson, minden
jóravaló iparkodó gazda által el lesz
érhető.

Mudrony Pál.

Különfélek.

Palotay Ferenc kanonok és
veszprém-egyházmegyei tanfelügyelő ur a
mult napok alatt városunkban időzvé, meg-
látogatta a községi iskola minden osztályát,
hogy magának a kath. gyermekek hittani
előmeneteléről meggyőződést szerezzen, mi
egyszerűsített rendszer vizsgálatai tudott be.
Ő nagysága a csinos képeken kívül, melye-
ket osztályonként sajátkezőleg osztott ki, le-

1883. május 18-án a vasúti igazgatás...
1883. május 18-án a vasúti igazgatás...
1883. május 18-án a vasúti igazgatás...

Dr. Lipp Vilmos.
orvos.

Szent-Balázsról írják nekünk:
A most gyakran kitérő a hegyre, a falu...
A most gyakran kitérő a hegyre, a falu...
A most gyakran kitérő a hegyre, a falu...

50 szám
1883

Vándor tanítási programja
Dömötör László mérészeti vándor tanítónak
1883 évi utazása jú 27-én kezdve. Június...
Dömötör László mérészeti vándor tanítónak...
Dömötör László mérészeti vándor tanítónak...

Az 1883. évi védhalmóztás
az ojtási körök és az ojtást teljesítő orvosok...
az ojtási körök és az ojtást teljesítő orvosok...
az ojtási körök és az ojtást teljesítő orvosok...

Dr. Fenyősegy Ferencz
orvos.

A Balaton-egylet
szakosztálya dr. Fenyősegy Ferencz előlétele...
szakosztálya dr. Fenyősegy Ferencz előlétele...
szakosztálya dr. Fenyősegy Ferencz előlétele...

Flumében
előkelő városi képviselőkből egy városi klub alakult...
előkelő városi képviselőkből egy városi klub alakult...
előkelő városi képviselőkből egy városi klub alakult...

Az Ipartörvény reviziója.
Sz. Gothárd mezőváros több iparosja és kereskedője...
Sz. Gothárd mezőváros több iparosja és kereskedője...
Sz. Gothárd mezőváros több iparosja és kereskedője...

A jogi kar új vizsgálati rendszere
a következőket közli: Az új szabályrendelet értelmében...
a következőket közli: Az új szabályrendelet értelmében...
a következőket közli: Az új szabályrendelet értelmében...

Majmok, mint borbélylegények
Nápolyban egy élelmes borbély két afrikai majmot megtanított mesterségére...
Nápolyban egy élelmes borbély két afrikai majmot megtanított mesterségére...
Nápolyban egy élelmes borbély két afrikai majmot megtanított mesterségére...

A csoda réce.
Egy göttingeni tanár ritkaság gyűjteményében egy érozóbi készült kacsát volt, valóságos remeke a technikai művészetnek...
Egy göttingeni tanár ritkaság gyűjteményében egy érozóbi készült kacsát volt, valóságos remeke a technikai művészetnek...
Egy göttingeni tanár ritkaság gyűjteményében egy érozóbi készült kacsát volt, valóságos remeke a technikai művészetnek...

A tulkóztott bor meglamérése.
Némely borász azt hiszi, hogy nem lehet kénezés nélkül bort kezelni. Pedig ez nem áll...
Némely borász azt hiszi, hogy nem lehet kénezés nélkül bort kezelni. Pedig ez nem áll...
Némely borász azt hiszi, hogy nem lehet kénezés nélkül bort kezelni. Pedig ez nem áll...

A becsületesség jutalma.
Felmilliónyi vagyont örökölt Páriban egy szegény varróné, még pedig olyan valakitől, akit egész életében nem is ismert...
Felmilliónyi vagyont örökölt Páriban egy szegény varróné, még pedig olyan valakitől, akit egész életében nem is ismert...
Felmilliónyi vagyont örökölt Páriban egy szegény varróné, még pedig olyan valakitől, akit egész életében nem is ismert...

Rövid hírek.
A moszkvai leánygymnasium növendékei a császárnak egy művészen készített szőnyeget nyújtottak át...
A moszkvai leánygymnasium növendékei a császárnak egy művészen készített szőnyeget nyújtottak át...
A moszkvai leánygymnasium növendékei a császárnak egy művészen készített szőnyeget nyújtottak át...

Köszönetnyilvánítások.
Dr. Fenyősegy Ferencz...
Dr. Fenyősegy Ferencz...
Dr. Fenyősegy Ferencz...

Köszönetnyilvánítások.
Dr. Fenyősegy Ferencz...
Dr. Fenyősegy Ferencz...
Dr. Fenyősegy Ferencz...

Köszönetnyilvánítások.
Dr. Fenyősegy Ferencz...
Dr. Fenyősegy Ferencz...
Dr. Fenyősegy Ferencz...

A fontosabb értékpapírok heti árváltozása
kitérő az alanti táblázatból

	máj. 18	máj. 25
oszt. hitelrészvény	307,60	307,20
magy. " "	304,75	303,50
4% os magy. aranyjár.	89,27 $\frac{1}{2}$	89,20
6% os magy. aranyjár.	120,25	120,30
5% os " papírjár.	87,65	87,40
oszt. magy. államvasut	335,50	333,25
magy. lezárm. bank	91,50	90,—
" díjorszjegy	114,75	114,50
tiszavölgyi orszjegy	110,25	110,—
cs. kir. arany	5,67	5,65
napoleon d'or	9,52	9,51
váltó Londonra	120,—	120,—
" Párisra	47,60	47,55
" Berlinre	58,60	58,60

A vakond elűzése a francziák
újabb időben ajánlják a kék nészirtot (kék liliomnak is hívják) (Iris Germanica) úgy elűzni el a kertben, hogy minden 50 méternyi távolságban egy-egy nészirtobokot foglaljon helyet. Ily kertből a vakondok elsielnek s abba többé vissza nem térnek.

A hagyományos ok ellen,
melylek a vörösfoghagymát és a pórhagymát pusztítják el az utak mentén — legjobban ha ily ágat egy évig hüvelyos veteményekkel, tehát paszuly, vagy borsóval foglalunk el, mert ezáltal a moly álcáit elhálálra vannak itélve és el is pusztulnak.

A legyek s lepkék ellen,
a bodzafa zöld gallyai már régóta sikerrel használtak. A kocsi, ki istállójától a legyeket távol akarja tartani, az istálló nyári lécező ajtaját keresztbe fonta bodzagallyakkal s a legyek nem mennek az istállóba.

Az egerek, mozei pocskók s patkányok
at úgy irtathat ki, ha sárgarépát megveszelve, mirenyporral keverve össze s ezt az emittett állatok földalatti járataiba rakjuk le. Ez állatok a sárgarépát igen szeretik s csakhamar megessik, mielőtt következtében elpusztulnak. Azonban itt arra kell vigyáznunk különösen, ha sikert akarunk elérni, hogy a sárgarépát a mirenynyel keztjük késsel keverjük össze, mert Engel tapasztalatai szerint oly csatketek az egerek és patkányok nem bánanak, bár hogy szeretik is, a melyen az emberi kéz szagát megérik. Engelen ezen szerrel falkoláiból a mezei egereket pár hét alatt teljesen kipusztította.

Uj eljárás a bevermelésnél.
A múlt nyáron egy amerikai gazda csütrjében egy 20 láb széles, 14 láb hosszú s 20 láb mély vermet ásaltott s azt kátrányos papírossal béleltette ki. Ezen verembe berakott 125 tonna zöld kukoriczát, melynek borsakása segítség hiányában három hélig tartott. A takarmányra semmitéle ké nem rakattott, hanem egyszerűen kátrányos papírral s e felett egy hüvelyk vastag deszkákkal fedtetett be. Hat hét múlva felnyitva a vermet, nagyon megörült a takarmány kitűnő állapotának. Az egészben a penésznek nyoma sem volt, csak a fénéken volt egy vékony réteg megfeketede. A tehének a takarmányt feletté jósíusen fogyasztották. A fentebb leirt nagysággal bíró verem 150 friba kerül, s 200 tonna takarmányt lehet betapósni.

A vajkereskedést
valóságos katasztrófa fenyegeti a moztárséges vaj (oleo-margarin vaj) terjedése által. Ez a vaj jóízű, egészséges és sokkal olcsóbb, mint a valóságos vaj. Amerikában törvény elszándékozta hozni a valódi vaj védelmére, megtiltván az oleo-margarin vajnak sárgára színezését és „vaj” név alatt árusítását.

A vasúti menetrend.

Table with columns for destination (Közlekedés), departure (Kilépés), arrival (Beérkezés), and type of train (Vonat). It lists various routes and train numbers.

Felöltő szerkesztő: VARGA LAJOS. Társzerkesztő: HOFFMANN MÓR.

Nyílttér.)

Salvator

elsőrangú vasmentes savanyúvíz lithium és bornátriumban gazdag forrás, orvosi tekintélyek által a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainak...

Kapható ásványvíz-kereskedésekben s legtöbb gyógyszerárban.

Budapesten-főraktár: Édeskuty L. urnál 200-5-15

Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

EGGER

díjjutalmazott különlegességei.

Az Egger-féle mellepasztilla általánosan ismert és kitüntetett közhíj, rekoldtság és elnyálkásodás ellen, elcsinnyia, hogy számos bel- és külföldi szaktudós...

Sodapastillák,

mindentéle gyomorhajok, emésztésihiány, gyomorhív, bétanyáság, görvölly, halványosság, ismétlődő fájás ellen. Ezen pastillák, melyek egy ízben ezétra készült és szabadalmazott gépen készülnek, könnyen olvadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lélegzést. Egy eredeti doboz utasítással 30 kr.

Egger mohanövény-cukorkái

(Nehéni országban) a legfinomabb anyagból készült, hatékony nedvesítő, köhögési inger csillapító szer. Igen kellemes gyümölcsízűek, különösen óvják a légzési szerveket száradástól. Szónokok, birák, színészek, tanítók s különösen mindazok, kik hivataluknál fogva sokat beszélnek, el ne mulassanak ezen kitűnő cukorkákat használni. Jóságuk dacára könnyen beszerezhetők; 1 doboz ára 15 kr.

EGGER mandolator-áru

maláta-cukorkái

csomagolva vannak amerikai hártya-papír zacskókban. Biztos óvszer köhögés, rekoldtság és gégekiszáradás ellen. Igen tiszta maláta kivételéből és cukorból vannak készíttetve és nem képeznek semmiféle gyomorirrat. Egy eredeti zacskó 10 kr.

Főraktár NAGY-KANIZSÁN: PRAGER B. gyógyszer. urnál. Zala-Egerszeg: Hollósy Gy. urnál. Keszthely: Braun Pál gyógyszer. urnál. Kaposvár: Baboelay K., Lugoszin Agost urnánál. Csáktornya: Gúncz A. gyógyszer. urnál. Curgón: Puchner F. urnál. Alsó Lendvén: Kiss B. gyógyszer. urnál. 120 11-25

Ház-eladás.

A Petöfi-utczában két egymás mellett lévő ház szabad kézből és igen kedvező feltételek mellett eladó — Bővebb értesítést nyerhetni a helybeli izr. hitközség irodájában.

ARVERESI HIRDETMEY.

A nagy-kanizsai kir. trszék telekvi osztálya részéről közlirő tétetik, hogy a m. kir. Államkincstár végrehajtónak Busa József végrehajtást szenvedő Bánok-szentgyörgyi lakós elleni 66 frt. 66 1/2 kr. tőke 1875. évi február hó 16 napjától járó 6% kamatok és 6 frt. 50 kr. végrehajtás kérelmi 7 frt. jelenlegi s még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. trszék területéhez tartozó Bánok-szentgyörgyi 47. sz. tkéven + 404 hraz. a felvett ingatlanok Busa József-vel 59 frtra becsült 1/2 része, + 406 hraz. ingatlanok ugyanazt illető 1/2 része, a + 438 hraz. ingatlanok ugyanazt illető 1/2 része, — a + 511 hraz. ingatlanok ugyanazt illető 24 frtra — a + 704 hraz. ingatlanok ugyanazt illető 82 frtra — a + 705 hraz. ingatlanok ugyanazt illető 99 frtra — a + 714 hraz. ingatlanok ugyanazt illető 36 frtra becsült 1/2 része — s végül a Bánok-szt. györgyi 47. sz. tkéből a 25/2 sz. tkbe átjegyzett I. 1-6 sorsz. alatt foglalt 3 urbéri teleknek Busa József-vel 243 frtra becsült 1/2 része 1883. évi július hó 30-ik napján d. o. 9 órakor Bánok Szt.-Györgyön a községbíró házában hivatalból megtartandó nyilvános árverésen eladtni fognak.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% át készpénzen vagy óvadékképes papirban a kikiáltott kezhez lenni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben, még pedig az első árverés jogerőre emelkéséstől számítandó 8 nap alatt, a 2-át ugyanattól 1 hónap alatt, a 3-át ugyanattól 2 hónap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint lefizetni.

Nagy Kanizsán a kir. trszék telekvi osztálya 1883. évi március hó 31. napján. 217-1-1

Varasd-Töplitz HORVÁTORSZÁGBAN.

A déli vaspálya csáktornyai állomásától 2 1/2 óra távolságra. Külön- és társasokai ószakkötéssel. A 15° R. meleg forrás és a kénposványok elmaradhatatlan gyógyhatása van a Rheuma, késervény izület fájalmaknál stb. Ivási gyógyszer a Mellfájalmak ellen A gyógyintézet teljes kényelemmel van berendezve. Orvosi tanácsban Dr. FODOR A. részesíti a betegeket. Utmutatást ingyen küld.

175 4-8

MEGKÜLDÖTT KÖNYV. Nekem nagy szolgálatot tett, mert...

CS. K. SZAB. CSEPLŐGÉP. csak egy forgattyutengelyvel. Leop. Robicsek & Herczog Wien, Praterstrasse 50.

Nyújtunk kezet a szerencsének! 500.000 márka. Nyújtunk kezet a szerencsének! 500.000 márka.

Kaufmann & Simone bank- és váltó-üzlet Hamburgban. bank- és váltó-üzlet Hamburgban.

1000 FORINTOT azon hölgynek, ki széplő balzsamom használatát után a szeplőket valamint máj-terhességi foltokat, napcsínt vagy egyáltalán az arczbőrre nézve hátrányos színt el nem venné.

KRONDORFI Savanyú-Kút STEFANIA Koronaherczagnő forrás. Kút vállalat KAHL és TÁRSA Krondorfban, Karlsruhe mellett.

Daruvár-gyógyfürdő (SZLAVONIABAN) BARCSI VASÚT ÁLLOMÁS. kir. távirtna és postahivatal.

Fiedler Gyula fényképészeti műterme NAGY-KANIZSA Városház-utca 6. szám.

RANSOMES, HEAD ÉS JEFFERIES FÜGYNÖKE GROSSMANN J. BUDAPESTEN. GROSSMANN ES RAUSCHENBACH ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA BUDAPESTEN.

Kiadóhivatal: Fischei Pál könyvkereskedés, Ujvárosi utca. 513. n.

Közvetítő árak: Egész évre 8 Ft. Félévre 4 Ft. Negyedévre 2 Ft.

Hírdetelmények: 6 hasábos példányszámra 7 kr., többszöri hirdetésre 4 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Arányai: a egyéb hivatalos hírdetésekre 30 kr. bélyegdíj felül 100 sz. 1 Ft., szentül minden szövegtől 1/4 k.

A Nagy-

Nemzeti Muzetum könyv Zala község.

ZALA

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES-TARTALMU LAP.

Magyarországi városi szabadelvű kör, a Zalamegyei ügyvédgyelet, a Nagy Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bankgyesület és Kereskedelmi bank hivatalos közlönye.

MEGJELENIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN ÉS SZOMBATON.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Bajza utca 4. szám.

Bérmentes levelek csak ismert kiegészítőkkel fogadottak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyitlár: petitsora 10 kr.

A közvélemény józanodás.

(T) Hogy megváltozott a hangulat. Még csak a legközelebbi választások előtt is másképpen beszéltek az emberek... Az elcsúszott szélbálák a tölgy és a világ...

Nagyt változott a világ! Ez előtt a kormánypártiak mentették magukat, ma már a szélsőbálák, a Verhovay reakció határozottan kárhözviszlik...

És miért? Hiszen a kormány hivatalok már be vannak töltve, Tisza bizony sem nem kerteskedik, sem nem kerteskedtet...

És ez országiszerte így van. Az ellenzéki sajtó bároszorosan fellép, mulja elterjedése a kormány sajtóját...

Elég szer elosoroltuk már az ellenzéknek olyszertü galibáskodását (mindig a sajtót és országgyűlési ellenzék-eket értem)...

höz soha semmihez, de mert látja hogy egy hatalmas önálló, független Magyarország plane magyar birodalom kezd kibontakozni...

Hanem minél jobban kiabál, minél több olvasója van lapjainak, annál jobban rá ismernek...

Tanitók árvaháza.

(H. M.) Tanitói körökben nagy mozgalom indult meg országiszerte, mely a tanitói körökön kívül álló társadalom köréit is mélyebben érdekelhetné...

Ennél a mozgalomnál is kitűnik eddigé az, hogy a vilány tanitói javadalmasz mellett az iskolákat fenntartó községek és testületek még igen kevés érzéssel bírnak...

távrolról sem áll arányban fáradozá-saikkal, s míg az irántuk támaszott igények a tanítást és nevelést illetőleg, valamint képzettségüket illetőleg napról-napra nagyobbak lesznek...

Az „Eszív-alap” intézmény is a kormány által nyújtott segélyen kívül majdnem kizárólag tanitók flitáreiból gyarapszik...

Sajátságos, hogy a sajtó részéről sem részeseznek a tanitók aliban a támogatásban, a melyet megérdemelnének...

Felhívjuk tehát közönségünk figyelmét a tanitók árvaházára. Tudjuk azt nagyon jól, hogy a jótékonyaság azon mértékére a tanitóvilág nem számithat...

maguk a tanitók né szünjenek meg a társadalom különböző köreiből az eszmének több több barátot szerezni...

Az actio hathatóság megindítására azért igen jó volna, hogyha az országiszerte létező tanító-egyletek egyes körei a maguk körében megbeoznák az ügyet...

Felkérjük tehát mindazokat, kik a tanitói hivatás fontosságát felfogni képesek s azonkívül tudják, hogy

A „ZALA” látogatója.

A sors keze.

Felsőmagyarország egyik kis bányavárosába vezetem a t. olvasót.

A város alsó végén kezdődő közönségsaját bejáratai körül egész falu épült már, apró, füstös oldalú házaikkal, melyekben bányászok laknak családjaikkal...

Ez az egyik kedvő vendég elvált nagy kénytelenül, hogy én bizony leánykölcsö-jömet. — Fehér Kálmán igen derék, be-

születés fia! ember, egy bányában dolgozik velem; nos tehát, ha Mariska leányom beleegyezik, nekem nincs ellene semmi kifogásom...

A völgénybox fordulva így szól az öreg Takó. „Édes Kálmánom! Egy komoly szóm volna veled; szeretném, ha est a veszedelmes bányamunkát abbahagynád...

„Édes férjem, én azt tanácsom, ne is várjuk meg, míg barátod felet; ird meg neki egyszerűen, hogy megyünk; felmondjuk a

munkát, összecsomagoljuk a szüköségeket s három hét múlva indulunk a gyermekek esküvője és lakodalma után. — Oly balsejtelem vett rajtam erőt egy idő óta, nagyon félek, hogy valami baj ér...

„Észél elváltak. — — — — — Másnap, hétfő reggel jókor felkelt a bányász és családja; oda jött Kálmán is, hogy az öreg Takóval együtt menjenek el munkájokra...

A férfiak elváltása után Takóné és leánya házi teendőkhöz fogtak; s mert sok dolguk volt, siettek.

Ugy déljában egyszerre valami távoli zúgás ütötte meg füleiket, a zaj mind közelebb jött, a hangokondulás véstjelenté volt. — „Istenem! mi történt?” kérdé Takóné aggdó tekintetét vetve az ablakra; „talán tűz van, eredj leányom nézz körül...”

A banya lemondott, sokan vannak benne, ha lehet kimentjük őket, most segélyért sietek. A leányka mozdulatlanul állt, a rémület, ijedség megdermeszté tagjait; ekkor kijött az anya is; „Marikám mi bajod?” kérdé megfogva kezét...

Vége volt tehát mindennek; a jövő boldogsága, minden remény itt lelte sírját. Mariska szívére szorítá kezét, mintha attól félne, hogy az szétreped; szemei moréven néztek a kedves szeredett aya és jegyes fel-dult arczónáján; — ajkai nyitva voltak, mintha szólni akart volna, de torkát össze-

sorítá a fájdalom. Este volt már, hazá kellett menniük. Haza? ah, volt-e már ő nekik otthonjuk? — Mily üres, pusztá volt lakásuk!

A halottakat a bányafelügyelő közel lakásába vitték, honnan másnap délután el is lettek temetve a bányatulajdonos költségén, ki azonkívül az özvegyeknek kifizeté férjeik egész heti munkabérét, s kik jobban rá voltak szorulva, még némi segélyben is részesültek hetenként.

Takóné gyermekeivel leutazott a fővárosba, nem hozván magukkal egyebet szomorú emléknél és a kétségbeesésnél. — Oda volt minden szép remény; meg lettek fosztva a kenyerkereskedő, apa és leendő férjtől önére jutko valának utálva. De voltak jó emberek, Takónak barátja családjaival együtt igen szívesen fogadták őket pár hétre, míg Mariska számára egy gyárban alkalmazást találtak; a három kisebb gyermeket beirat-ták iskolába a jó emberek, a maguk között gyűjtött pénzből pedig tisztességes ruhával látták el, sőt még az özvegynek is került a gyűjtésből szép pár-forint.

Év múlt év után; a gyermekek felnövekedének s már el voltak helyezve. Mariska sola sem men férjhez, bár igen derék tisztességes fiatal emberek kérték kezét, de ő szeretett Kálmánját soha sem feledheté; annak emléke örökké volt szívében.

Tűrhető anyagi helyzeteket a kegyé-rülettel ismerő embereknek könnözték, kik az elhagyottak ügyét hávor felkarolák, — de boldogságuk a bányaváros melletti temető két sírhalmá alá volt temelve.

R. J.

Ministerium által 300 kezelt-bizt vasúttal. April hó 30. és május 1 én tartatott meg a gyakorlaton a locomobil és cséplőgép kezelő több csoportra osztva a egymást felváltva a cséplésnél előforduló különböző műveleteket többször átoldozták. A stabil kazánok és gépek kezelői pedig 2 napon 3-5 tagu csoportba osztva a nagyobb gépművek és fővárosi vízvezető kazán és géptelepeken tanulmányozták a gőzkazánok és gépek kezelését. A kétépítő vizsgálatok Hegedűs Károly igazgató elnöke alatt April 5 én kezdettek meg és egy hónapig folytak. A gyakorlati vizsgálatok a locomobil és cséplőgép kezelők részére az intézet udvarán e célra felállított és füzemben tartott locomobilok és cséplőgépek mellett, a stabil kazánok és gőzgépekezők részére a fővárosi gőzművek és vízvezetők kazán és géptelepein tartattak. A tanfolyamot végeztél 180 tanuló közül vizsgálatra jelentkezett 170 s ezek közül egyszem bukott meg. A jelentkezettek közül locomobil, cséplőgép és stabil gépek kezelésére vizsgát tett 50, locomobil és cséplőgépről 85, a stabil kazánok és gépek kezeléséről pedig 35 tanuló. A mesteriséget tekintve, volt 170 lakatos 10 esztályos, 48 korács és 5 gazdász. Jutalmul 45 tanulóknak a következő tárgyak osztattak ki: 2 ezüst óra, 6 drb értékes rajzeszköz, 2 acél- és 3 borszalag mérce és végül 12 a gőzgépek kezelésére vonatkozó szakkönyv.

Veszprém megye szervezetéből nem tartjuk érdektelennek átvenni a tisztikar tagjainak illetmény megegyezését a következőkben:

I. Központban:

	Fizetés	Lakbér	Utistály
Alispán	2200 frt	400 frt	300 frt
Főjegyző	1600 "	300 "	—
I. Aljegyző	1000 "	200 "	—
II. Aljegyző	900 "	200 "	—
Árvasszéki elnök	1800 "	300 "	—
Árvasszéki elnök	1200 "	200 "	—
Árvasszéki jegyző	800 "	200 "	—
Tiszt ügyész	1300 "	300 "	—
Tiszt ügyész	600 "	200 "	—
Pénztárnok	1300 "	300 "	—
Főkönyvvivő	1000 "	200 "	—
Könyvvivő	800 "	150 "	—
Fizámszervő	1200 "	300 "	—
Alszámszervő	800 "	200 "	—
Elszervő	800 "	—	300 "
Levélártnok	1000 "	200 "	—
Állatorvos	400 "	—	200 "

II. Járásokban:

	Fizetés	Lakbér	Utistály	Irodai átalány
Szolgabíró	1200 frt	200 frt	300 frt	100 frt
Szolgabíró segéd	700 "	150 "	—	—
Járás orvos	400 "	—	150 "	—
Állatorvos	400 "	—	200 "	—
Állatorvos	300 "	—	60 "	—

A segéd és kezelő személyzet illetményei a következőkben állapítottak meg:

	Fizetés	Lakbér	Utistály
Utí-biztos	400 frt.	—	210 frt.
Iktató	700 "	150 frt.	—
Kiadó	700 "	150 "	—
Várnagy	500 "	—	—
4 központi írtnok	500 "	100 "	—
5 központi és 5 szolgabírói írtnok	400 "	100 "	—
Díjnok	360 "	—	—

és ezenkívül a várnagnak lakás és fűtés természetben.

A szolgabírói illetményei:

- 1) Kapus 300 frt.
- 2) Helyettes hivatalosolga 240 frt. fizetés, 40 frt. lakbér — ezenkívül ruházat természetben.

Iskolatörvénykezési bizottság
Későbbi tanítóhoz és tanítólétehez a f. tanév közelebb befejezése alkalmából, az országos gazdasági egyesület elnöksége felhívást intézett, hogy a kezelők alatt álló iskolatörvénykezési bizottságokra vonatkozó f. évi jelentésüket az egyesület iskolatörvénykezési szakosztályához minél előbb küldjék be, mert az egyesület által kiszorolandó jutalmazásokban csak azok vehetnek részt, kik ilyen jelölést az egyesülethez beküldöttek.

Mészár-gyűjtőmenny emberi élete. Egy berlini német orvosai segélyt való igénybe kellemetlen bőrvisszatérésig

miatt, és az orvos nem tudta okát eltalálni a betegségnek. Nagy esőelkötésére tudósított, hogy ujjával vagy valamely tompa műtő eszközzel a bőrt végig simította, az érintés nyomában hullámzatos emelkedés támadt. A bőr a rendkívül tulajdonságát a kezelő orvos bemutatta a berlini orvosok együletének szakkülésén is. Ujja hegyével egész szavakat írt a páciens bőrére, s a szavak pár perc múlva olvashatólag tűntek fel. Néhány orvos személyesen akart a sajátosság tüneményéről meggyőződni s szintén írtak szavakat a nő bőrére, úgy, hogy az tolvolt "kézírattal". Kis idő múlva a "kézíratok" eltűntek s a bőr ismét alkalmas ilyen írásművelethez. A nőnek a viszketőség kellemetlen érzetétől kívül egyéb baja sincs.

A borpiacokról. A legutóbbi hideg időjárás s a már is beérkezett fagyok következtében úgy a vevők, mint a bortermelők tartózkodó állást foglalnak el s így az utolszor jelszett borárak majdnem mindent megmaradtak. Könnyű fehér asztali bor hektoliterje Buda vidékén 9-11 frt. Nemesmely-Esztergom vidékén 6-75-9-50 frt; Balaton mellékén 9-12 frt; Nagy-Kanisza vidékén 5-7 frt; Bácsági, Fehértéplom és Vercse vidékén 9-11 frt. Nehezebb fehér pesenyeborok hektoliterje Buda vidékén 13-15 frt; Balaton mellékén 12-50-15 frt; Eger-Visonta vidékén 10-17 frt; Fertőmellékén 13-05-18 frt; Tokajhegyláján 14-18 frt. Könnyű vörös borok hektoliterje Buda vidékén 14-18 frt; Esztergom-Vác vidékén 8-12 frt; Gyöngyös-Visonta vidékén 12-15 frt. Nehéz és ó vörös borok hektoliterje Ménos vidékén 23-30 frt; Egerben 18-30 frt; Visonta vidékén 13-25 frt; Pécs-Vilány-Szegszárd vidékén 16-30 forintig.

Jégbiztosítás. Gazdaközségünk érdekében nem kiméltük a fáradságot a végül, hogy azon előnyökkel megismerkedjünk, miket a biztosító társaságok az idej jégbiztosítás alkalmából a gazdáknak nyújtanak. Meggyőződünk ez után arról, hogy a teljesen befizetett 3 millió frt. részvénytőkével ellátott hazai részvény-társaság, Fonciere Pesti biztosító intézet díjszámbélyzata, nevezetesen a kockázatok osztályozása tekintetében nagyon észszerűen van összeállítva és hogy ezen társaság áltál megszabott díjak valamennyi gazdának a legnagyobb előnyököt nyújtják, ezenfelül a kárrendezésre vonatkozó biztosítási feltételei is föltötte méltányosak. Ezen hazai társaságban összpontosulva találjuk tehát az olcsóságot, méltányosságot és a legmegnyugtatóbb biztosítást, többet ennél a biztosítási öhajzó gazdaközség, úgy hisszük, nem ki várhat.

Többet gazda.

Afrikai divatok. A négerknél is épp'oly boldog kinövéssei vannak a divatnak mint nálunk. A nyugat-afrikai népek piros festékekkel kenik be arcaikat, fülükre ujnyi fadarabkával szurják át, orruk szájukon pedig fát és csontokat dugnak keresztül. A haját kolbász alakban összesodorva vagy számtalan apró fonatban hordják. A batickek egészen lenyírják a hajukat és csak elől hagynak egy kis "coiff"-ot, melyet orruk hegyéig lógatnak le. Mások három csoport hordának, egyet fülük közepén, a másik kettőt fülük felett. Érdekös az a néger divat hogy a sziroka boros és sürsüveget helyeznek; amaz üveget, melyeket az elhunyt mások egészségére ártott. Mennél több az ilyen üveg, annál nagyobb a tisztosága az illetőnek.

Az öngyilkos példája. Dab pestmezei községben egy jómódu parasztságos értesülve arról, hogy Nagy István földbirtokos öngyilkossággal vetett véget életének, mely gondolkodásba esett, melynek végeredményeképp arra jutott, hogy ha olyan jöleklü, közszereletben álló gazdag ur mint Nagy István nem kívánt tovább élni ezen a világon, hát minék éljen akkor a szegény paraszt ember. Ezzel az elhatározással fogta a nagy konyhakését és a torkát keresztül metazette. Midőn hozzátartozói észrevették már csak annyi ereje volt, hogy öngyilkossága okát megmondhatta pár perc múlva elhunyt.

Beküldött Gyomorba
ellen. Eger szoda pastillái; legkellemesebb szer gyomorégs, gyomorbetegségek dispepsia ellen, a rossz emésztés minden es-

tében alkalmazandó, különösen pedig a bor mértékellen élvezete után a borsav hasznos torlóadását akadályozzák meg. — Eredeti kartonokban 30 kr. az alább jegyzett rak-tárakban.

Külföldi reklámok torokfájás ellen legjobb oldó szer Eger mellépszillái. A betegnek nem válnak terhévé, gyomorsavát nem képeznek, megakadályozzák a légzési szervek kiszáradását. Nagy-Kanisza kaphatók Prager Béla gyógyszerárban.

Rövid hírek. Konstantinápolyban két pénzerőt fogtak el. — A szabadságharc szobra ügyében vidéken is lelkes közreműködést fejtenek ki a gyűjtés körül. (És nálunk?) — A francziák megkezdték az ellenségeskedést Madagaskár szigetén. — Bécsben egy magyar kalandort fogtak, el neve Fogarassy Dóme. — Az amerikai hölgyek ruhájukhoz hasonló ölebeszkéket hordanak magukkal csupa divatból. — Románia a dunai konferencia határozatait éppen nem fogadja el. — Pétervári lapok úgy hiszik, hogy a moszkvai ünnepély s birodalmi képviselők összejövetele egyszerre mind a béke ünnepét képezi. (Majd meglátjuk). — A fővárosi pelegények panasza — mint a hivatalos vizsgálat kiderítette — csakugyan alapos volt. — Az aradi városházába tolvajok törtek be, azonban kevés eredményel. — Szriából Londonba élő fürjekkel nagy kereskedés üzetik. — Istóczy mentelmi jogát — (sajtópörére nézve) — a képviselőház felfüggesztette. — Gödöngben e hó 24-én nagy földrengés volt. — Háromszéken 30 év havazás volt. — Budapestén egy 30 éves 98 ujjnyi (nyolcz lábálnál magasabb) muszka óriás mutogatja magát. — A múlt évben 1065 névmagyarosítást engedett meg a belügyminiszter. — Fiume kérdése a horvátokkal most kerül tárgyalásra. — A tiszta-eszlári bünygy tárgyalására Londonból és Párisból is jönnek hallgatok. — A régi egyforintosok jun. 1-én vonattak ki a forgalomból. — Kína és a francziák közt megkezdődött a fegyveres vihang. — A czári koronázás politikai emigransoknak amnesztiót biztosított. — Zimonyban a rögtön ítélő bíróság egy Kaslics nevű gyilkost felakasztott. — A főrendi ház elnökévé Szögyényi-Marich László, alelnökévé pedig Cziráky János gróf nevezetett ki. — B. Fűrden a fürdőmegnyitáskor (maj. 21.) még egyetlen vendég se volt. — Nemely lapok ismét fejedelmi találkozásokról beszélnek. — Budapestén nagy jégeső volt, mely épületekben és terményekben jelentékeny károkat okozott. Visk községet a tüzvész majdnem teljesen elpusztította. — Moszkvában a megölt czárnak szobrát emelnek. — Romában mi niszterválasztást öltöt ki — A pápa béki levelet írt a lázongó iredkez. — A moszkvai koronázás minden baj nélkül ment végbe. — Medvesnél a Temes folyó átörte a töltéseket s már több ezer hold terület áll víz alatt, sőt a szomszédos községeket is veszély fenyegeti. — A párisi lövészenen egy magyar paripa nyerte az 50.000 frankos első díjat. (Ez is valami.) — Beréc is végre bevallotta, hogy részese volt a budavári gyilkoságnak. — Sátoraly-Ujhely azon házat, melyben Kossuth lakott, emléktáblával fogja megjelölni. — Dr. Bróde Lipót, a főváros egyik legtekintélyesebb ügyvédje meghalt. — Aradon nagy égőháború és felhőszakadás volt. — A "Petőfi társaság" pozsonyi kirándulása kitünően sikerült.

Közgazdaság.
Fatárgyak csőszerrű beküldése. Fatárgyknál nem egyszer ös-zankodva tapasztalhatjuk, hogy olajfésztékek bokenve is elrohadtak. Ez akkor következik be, ha a fa kiszáradása előtt lett olajfésztékek bemásoiva. Azért a fának 2-3 évig kell

száradni s másolt olajfésztékek bevonának, be kell azt előbb kemény kátrányolajjal s csak ezen előkészítés után 2-3 napra lehet rendes olajfésztékek bemázolni. Így a fatárgyak nem fogának a máz alatt is elrohadni.

A közmezei bokrok hárnyóit úgy pusztítani el, hogy leszedjük egyenként igen fáradságos és hosszadalmas munka. Fuller, a nagy közmezei tepész az ajánlja, hogy az ily bokrokba gyapjú csomókat dugjunk, a melyekbe éjjel a zöld hernyók belehuzódnának, reggelre a gyapjúval együtt egyszerre lesznek kiszedhetők és elpusztíthatók.

Köves lovak számára az "Am Agr." ajánlja a napraforgó és tányérróza magot (Helianthus annuus) oly formán, hogy abból minden nap 2 marékvalót keverjünk abrakja közé.

A bikákat meg lehet szelídíteni az által, ha az istállóban farkukat szarvukhoz húzzuk zsinag segítségével. A mint a bika megtámad valakit, fejét a föld felé fordítja, ilyenkor azonban farkát megrántja, a mi nem kis fájdalomat fog neki okozni s így csakhamar alábbhagy vadágával.

Az ökrök nyakának feltörése sokszor előfordul a járomtól és pedig legtöbbszor tavasszal és nyáron, midőn legtöbbigunk lenne az ökrökkel. Ezen feltörés elkerülhetése az "Am. F." ajánlja, hogy 1 rész ölbmezest 4 rész vízben való oldatával minden este — a munkaidény előtt — kenjék be az ökrök nyakát azon helyeken, hova a járom szokott nyomódni. Több ily bekérés után az ökrök nyakbőre megkeményedik s nem fog feltörni.

A moslókot a savanyodástól megóvhatjuk, ha két mosléktartányt tartunk, s egyik nap egyiket, másik nap a másikat használjuk a kiürítettet pedig mindig jól kitisztítjuk. Továbbá a mosléknak azonnal 15° R-re kell lehűtetnie, a mint a gyárból kikerül, vagy pedig gözzel 45° R. melegen kell tartani. — Ezen két hőmérsék s a tartányok tisztántartása azon feltételek, melyek mellett a moslék meg nem savanyodik.

Istállóburkolatnak legalkalmasabb a vízhatlan méss; mert a mellett, hogy a nedveség befolyása alatt jól megkeményedik, száraz, tarló és tiszta marad. Ezen célra 1 rész hidraulikus cementet 2 rész homokkal keverünk össze szárazan s ezután vízzel felhigitva, még 5 rész szénalakot vagyis kavicsot kavarnak hozzá s a vakolatnál 12 cm. vastagon beütve az isálló talajjal, leterjük, megsimítjuk, a midőn száraz; közszékátrányval vonjuk be, melyre ismét záradékkal cementport hintünk.

A prémok ruhák és bundákát nyáron által a melytől megóvhatjuk a naphatástól; ez átható kellemetlen szaga által a lepkeket még a bunda közeléből is elűzi, a midőn igen lassan párolog el, hatással sokkal tartósabb a karbolsavnál.

A lombtakarmány, mely az erdei fák és bokrok hajtásainak levágása s felszarítása folytán nyerhető, száraz esztendőben jó kisegítő szenát ad a jártató gazdáknak, de mezei és jóízűen minden egyéb állat is. Táplálékosság tekintetben a szénával egyenlő értékűnek tekinthető; száraz állapotában is 8-12% protein anyagot tartalmaz; cseresvartartalma miatt pedig diuretikus szer a hasmenés és vérhas ellen, mely főleg tavasszal a zöld takarmányozás megkezdésekor szokott állatainknál uralkodni. Némely fa lombja meglehetősen szartartalommal is bír; így pl. u. a nyárfalomb szartartalma a 3-9% közt ingadozik; a rostanyag tartalma a lombnál jóval csekélyeb, mint a réti szénánál, a mennyiben alig megy feljebb 14-18%-nál. — Leggyakrabban szokott ily takarmányt felhasználni a nyárfá, hársfa, kőris, fűz- és égerfa lombja; a nyír büke lombját kevésbé becsülik és tekintetben, atölyfalombja különösen nagy cseresvartartalma által fogva, mintösszehozható hatású takarmány külön szokott gyűjtetni s praeservatívum és gyógyszerül alkalmaztatni. A legnagyobb táperővel azon lombtakarmány bír, mely július és augusztusban szedetik; de esetleg a később szedett lomb is jól használható.

Pályázat pusztítószere az egerek ellen. A borsói gazdasági egyesület 1000 maréka jutalmat öltöt ki a legjobb mezei egérgusztító szerre, midőn a működési tere a lefolyt évszón és télen át a mezei egerek jésztő módon elszaporodtak. A jutalmat az aránylag legjobb, legolcsóbb s leghatásosabb szer bemutatója nyeri el. A szer kipurólása egy szakértő bizottság

által fog eszközöltetni, mely egy-keresletű jutalmat odaítélési is végi. Pályázat minden állam polgára; a pályázat bejelentése a gazd egyesület elnökségéhez küldendő. Határidő június hó 1-jeje.

Ha a tehenek tejet vissza tartják, ez az egyesületi gazda (apaszat) talata szerint úgy lehet segíteni, ha az ily tehenekkel sludt tejet itatunk. Johnson szerint, a mint az ily tehenek az előlék tett edényből az sludt tejet kiálták s az edény belső falát kezdők nyalogatni, azonnal önkényt feadták fejüket.

A vasuti menetrend.

Kanisza

Forgalmi irány	Érkezés	Indul	g
a) Hécsújtelep			
Bács	1. 12 ó. 16 p.	3 óra	dejtár vagy vonat
	2. 10 ó. 20 p.	11 ó. 4 p.	este vagy vonat
	3. 4 ó. 11 p.	5 ó. 19 p.	reggel szem. vonat
b) Bács-Bécsújtelep			
Bács	1. 11 ó. 3 p.	12 ó. 5 p.	éjjel szem. vonat
	2. 5 ó. 27 p.	6 ó. 15 p.	reggel vagy vonat
	3. 1 ó. 41 p.	2 ó. 05 p.	éjjel szem. vonat
c) Prager-Bécs			
Prager	1. 1 ó. 59 p.	2 ó. 45 p.	d. u. szem. vonat
	2. 10 ó. 28 p.	10 ó. 34 p.	este szem. vonat
	3. 4 ó. 18 p.	4 ó. 48 p.	reggel szem. vonat
	4. 9 ó. 51 p.	—	este vagy vonat
d) Prager-Bécs			
Bécs	1. 5 ó. 46 p.	6 ó.	reggel gyors vonat
	2. 1 ó. 15 p.	2 ó.	d. u. szem. vonat
	3. 11 ó. 19 p.	11 ó. 50 p.	éjjel szem. vonat
	4. —	7 ó. 15 p.	reggel vagy vonat

Felölő szerkesztő: VARGA LAJOS.
Társzerkesztő: HOFFMANN MÓR.

„Nyitlter.”

Salvator

elsőrangú vasmentes savanyúvíz lithium és bornátriumban gazdag forrás, orvosi tekintélyek által a leghasznosabb és emésztési szervek burvós bántalmainál rendelve; — kiváló szer a kövesség, hólyag és vesék bajoknál. Borral használva igen kellemes itató ital.

Kapható ásványvíz-kereskedésekben a legtöbb gyógyszerárban.

Budapestben foraktar: **Édeskuty L. urnál.**
200 6-15.

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Hirdetések:

4412/ik. sz. 1882.

Árverési hirdetmény kivonat.

A saáktornyai kir. bíróság mint tkvi hatóság résszről eszenel közhírítást tétetik, miként Sárosy László ügyvéd által képviselt Neumann Ignác saáktornyai lakosnak Csury Jánosnál Szele Mária al. kir. kralj. venci lakós végrehajtást eszenvedő ellen 213 frt 94 kr. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a nagy-kaniszi kir. trvancz területéhez tartozó saáktornyai kir. bíróság területén ley 5. XI. hegykerületi községi 691 ik sz. jkvben 810 és 811 hrv. alatt felvett a 1282 frta becslött ingatlanok a tartozékai 1883-ik évi június hó 23. napján d. e. 10 órakor VI ik hegykerületi község házával megárlatandó nyilvános árverésen a megárlatott kizárás áron alul is eladhatni fognak.

Árverési saándekek tartoznak az ingatlanok kizárásá árának 10%-át vagyis 128 frt 20 kr késszében vagy az 1881 évi LX. t. sz. 42 § ban előírt ördékkepes papírban a kiküldött keszében letenni, a többi feltételek a bíróságnál megtekinthetők.

Kelt C-sáktornyan a kir. bíróság mint tkvi hatóság nál 883 január hó 19-án.

Arverési hirdetmény kivonat.

A csáktornyai kir. bíróság mint tkvi hatóság részéről eszenel kúshírré tétetik...

Az árverezni kívánók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 %-át...

A kir. tkvi hatóság. Csáktornyán 1882 évi december hó 27-ik napján.

Arverési hirdetmény kivonat.

A csáktornyai kir. bíróság mint tkvi hatóság részéről eszenel kúshírré tétetik...

Az árverezni kívánók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 %-át...

A kir. tkvi hatóság. Csáktornyán, 1883 évi január hó 23-ik napján.

Ház-eladás.

A Petöfi-utcában két egymás mellett levő ház szabad kézből és igen kedvező feltételek mellett eladó...

Évenként 3 sorsolás.

MAGYAR Legközelebbi húzás f. évi július 1-én. Ezen húzásban főnyeremény 50 000 f. Továbbá...

Nyújtunk kezet a szerencsének!

500,000 márka. Ezen új tervezet előnye abban áll, hogy néhány hónap lefolyása alatt 7 sorsolásban 46,000 nyertesnek osztalék kiadására alkell kerüljön...

1881-ik évben 295.000 palack, 1882-ik évben 550.000 palack lett elszállítva.

A mohai ÁGNES-forrás

hazánk egyik legszénsavdúsabb

savanyúvize

Kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál és a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajában.

Borral használva már is kiterjedt kedveltségnek örvend. Fris töltésben mindenkor kapható

ÉDESKÜTYÜ

m. k. udvari szállítónál Budapesten, Erzsébet téren. Ugyszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

1881-ik évben 295.000 palack, 1882-ik évben 550.000 palack lett elszállítva.

Ujdonságok a könyvpiaczon!

ARANY JÁNOS összes munkái

36 füzet 60 kr. Eddig megjelent 3 füzet.

Cottasche Bibliothek der

Weltliteratur

eddig megjelentek:

Table with 2 columns: Author and Volume count. Includes Goethe, Schiller, Shakespeare, Lessing, Lenau, Dante, Kleist, Platen, Körner, Calderon, Molière.

diszes kiállítás, egészen vászonba kötve egy-egy kötet ára 60 kr.

Minden mű külön is kapható

Das Wissen der Gegenwart

eddig megjelentek:

Bd. 1. 3. 5. Gindely: der 30 jährige Krieg. Bd. 2. Klein: Witterungskunde. Bd. 4. Taschenberg: Insecten. Bd. 6. 8. 11. Jung: Australien. Bd. 7. Taschenberg: Verwandlungen. Bd. 9. Klar: Das moderne Drama I. Bd. 10. Becker: Die Sonne & die Planeten. Bd. 12. Gerand: Licht Wärme.

diszes kiállítás, egészen vászonba kötve. egy-egy kötet ára 60 kr.

Minden mű külön is kapható.

Bermann M. Oesterreich-Ungarn im 19-ten Jahrhundert. 20 füzetből a 30 kr.

Sterne Carus:

Sommerblumen.

Mit 77 Abbildungen

in Farbendruck

und vielen Holzschnitten.

Teljes 16 füzettel a 60 kr.

HOFFMANN C. BOTANISCHER BILDERATLAS

nach DE CANOLLES natürlichem Pflanzensystem.

85 tein colorirte Tafeln mit erläuterndem Text.

15 füzetből a 60 kr.

Heyse Dr. J. Ch. A. Allgemeines verdeutschendes und erklärendes FREMDWÖRTERBUCH.

17 füzetből a 20 kr.

Elektro-technische Bibliothek

Mit circa 1000 Illustrationen. In Bänden geheftet à 1 fl. 65 kr.

Jeder Band ist für sich abgeschlossen und einzeln käuflich.

- I. Band. Die magnetischen und dynamoelektrischen Maschinen... II. Band. Die elektrische Kraftübertragung... III. Band. Das elektrische Licht... IV. Band. Die galvanischen Batterien... V. Band. Die Telegraphie... VI. Band. Telefon, Mikrophon und Radiophon... VII. Band. Die Elektrolyse... VIII. Band. Die elektrischen Mess- und Präzisionsinstrumente... IX. Band. Die Grundlehren der Elektrizität...

X. Band. Elektrisches Formelbuch mit einem Anhang... XI. Band. Die elektrischen Beleuchtungsanlagen... XII. Band. Die elektrischen Einrichtungen der Eisenbahnen... XIII. Band. Elektrische Uhren und Feuerwehrtelographie... XIV. Band. Haus- und Hotel-Telegraphie... XV. Band. Die Anwendung der Elektrizität für militärische Zwecke... XVI. Band. Die elektrischen Leitungen... XVII. Band. Die elektrische Eisenbahn...

XVIII. Band. Elektrische Uhren und Feuerwehrtelographie. Von Prof. Dr. A. Tobler. XIX. Band. Haus- und Hotel-Telegraphie. Von O. Canter. XX. Band. Die Anwendung der Elektrizität für militärische Zwecke. Von Dr. Fr. Waechter. XXI. Band. Die elektrischen Leitungen und ihre Anlage für alle Zwecke der Praxis. Von J. Zacharias. XXII. Band. Die elektrische Eisenbahn bezüglich ihres Baues und Betriebes. Von Josef Krümer. — u. s. w.

Utazási kézikönyvek.

- Heksch A. Illust. Führer durch Budapest und Umgebungen 2 frt. Illust. Führer durch Ungarn und seinen Nebenländern 2 fl. Illust. Führer durch die ungarischen Ostkarpathen, Galizien, Bukovina und Rumänien 2 fl. Illust. Führer durch die Bade- und Curorte Ungarns und seinen Nebenländern 2 fl. Illust. Führer auf der Donau von Regensburg bis Sulina 1 fl. 50 kr. Hermann M. Illust. Führer durch Wien und Umgebungen 2 fl.

Különös figyelembe ajánlom, következő szépen kiállított beszéleket a nép számára:

minden kötet ára 25 kr.

Jós és család.

AZ ISTEN UTJAI.

A gyújtogató.

A kártya jó lat.

Az elhagyott bányatorkolatnál.

Az ártatlanul elítélt.

A kincs ásók.

A fősvény titkai.

Vallomás a halál előtt.

A szerelem hatalma.

A rabló leánya.

Szerelem és gyűlölet.

A köynyelmség következményei.

ARANYKA.

Az olasz boszuja.

Fentebbi művek folyton raktáron vannak, FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán és Csáktornyán.